

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

COMPTE RENDU INTÉGRAL
AVEC
COMPTE RENDU ANALYTIQUE TRADUIT
DES INTERVENTIONS

INTEGRAAL VERSLAG
MET
VERTAALD BEKNOPT VERSLAG
VAN DE TOESPRAKEN

COMMISSION DE LA DÉFENSE NATIONALE

COMMISSIE VOOR DE LANDSVERDEDIGING

Mardi

9-07-2013

Après-midi

Dinsdag

9-07-2013

Namiddag

N-VA	Nieuw-Vlaamse Alliantie
PS	Parti Socialiste
CD&V	Christen-Democratisch en Vlaams
MR	Mouvement réformateur
sp.a	socialistische partij anders
Ecolo-Groen!	Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales – Groen!
Open Vld	Open Vlaamse Liberalen en Democraten
VB	Vlaams Belang
cdH	centre démocrate Humaniste
FDF	Fédéralistes démocrates francophones
LDD	Lijst Dedecker
INDEP-ONAFH	Indépendant - Onafhankelijk

Abréviations dans la numérotation des publications :		Afkortingen bij de nummering van de publicaties :	
DOC 53 0000/000	Document parlementaire de la 53 ^e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif	DOC 53 0000/000	Parlementair stuk van de 53 ^e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer
QRVA	Questions et Réponses écrites	QRVA	Schriftelijke Vragen en Antwoorden
CRIV	Version provisoire du Compte Rendu Intégral (couverture verte)	CRIV	Voorlopige versie van het Integraal Verslag (groene kaft)
CRABV	Compte Rendu Analytique (couverture bleue)	CRABV	Beknopt Verslag (blauwe kaft)
CRIV	Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral définitif et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes) (PLEN: couverture blanche; COM: couverture saumon)	CRIV	Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaalde beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen) (PLEN: witte kaft; COM: zalmkleurige kaft)
PLEN	Séance plénière	PLEN	Plenum
COM	Réunion de commission	COM	Commissievergadering
MOT	Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)	MOT	Moties tot besluit van interpellaties (op beigegekleurd papier)

Publications officielles éditées par la Chambre des représentants	Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers
Commandes :	Bestellingen :
Place de la Nation 2	Natieplein 2
1008 Bruxelles	1008 Brussel
Tél. : 02/ 549 81 60	Tel. : 02/ 549 81 60
Fax : 02/549 82 74	Fax : 02/549 82 74
www.lachambre.be	www.dekamer.be
e-mail : publications@lachambre.be	e-mail : publicaties@dekamer.be

SOMMAIRE

Questions jointes de	1
- M. Theo Francken au vice-premier ministre et ministre de la Défense sur "le Sommet de l'OTAN des 4 et 5 juin 2013" (n° 18223)	1
- M. Philippe Blanchart au vice-premier ministre et ministre de la Défense sur "le projet 'concept d'opérations' en Afghanistan" (n° 18518)	1
- M. Georges Dallemagne au vice-premier ministre et ministre de la Défense sur "la présence belge en Afghanistan après 2014" (n° 18641)	1
Orateurs: Theo Francken, Georges Dallemagne, Philippe Blanchart, Pieter De Crem, vice-premier ministre et ministre de la Défense	
Questions jointes de	4
- M. Laurent Devin à la vice-première ministre et ministre de l'Intérieur et de l'Égalité des chances sur "le Military Police Group" (n° 18328)	4
- M. Christophe Lacroix au vice-premier ministre et ministre de la Défense sur "le Military Police Group" (n° 18484)	4
Orateurs: Christophe Lacroix, Pieter De Crem, vice-premier ministre et ministre de la Défense	
Questions jointes de	7
- M. Christophe Lacroix au vice-premier ministre et ministre de la Défense sur "la situation de l'IV et de l'INIG" (n° 18432)	7
- Mme Karolien Grosemans au vice-premier ministre et ministre de la Défense sur "l'avenir de l'IV-INIG" (n° 18519)	7
Orateurs: Christophe Lacroix, Karolien Grosemans, Pieter De Crem, vice-premier ministre et ministre de la Défense	
Question de Mme Karolien Grosemans au vice-premier ministre et ministre de la Défense sur "la capacité de cyberdéfense de l'OTAN" (n° 18468)	11
Orateurs: Karolien Grosemans, Pieter De Crem, vice-premier ministre et ministre de la Défense	
Questions jointes de	13
- Mme Karolien Grosemans au vice-premier ministre et ministre de la Défense sur "la livraison du premier hélicoptère NH90 de type NFH" (n° 18503)	13
- Mme Annick Ponthier au vice-premier ministre et ministre de la Défense sur "le retard dans le schéma de livraison des hélicoptères NH90 de type NFH" (n° 18511)	13

INHOUD

Samengevoegde vragen van	1
- de heer Theo Francken aan de vice-eersteminister en minister van Landsverdediging over "de NAVO-top van 4 en 5 juni 2013" (nr. 18223)	1
- de heer Philippe Blanchart aan de vice-eersteminister en minister van Landsverdediging over "het <i>concept of operations</i> voor Afghanistan" (nr. 18518)	1
- de heer Georges Dallemagne aan de vice-eersteminister en minister van Landsverdediging over "de Belgische aanwezigheid in Afghanistan na 2014" (nr. 18641)	1
Sprekers: Theo Francken, Georges Dallemagne, Philippe Blanchart, Pieter De Crem, vice-eersteminister en minister van Landsverdediging	
Samengevoegde vragen van	4
- de heer Laurent Devin aan de vice-eersteminister en minister van Binnenlandse Zaken en Gelijke Kansen over "de Military Police Group" (nr. 18328)	4
- de heer Christophe Lacroix aan de vice-eersteminister en minister van Landsverdediging over "de Military Police Group" (nr. 18484)	4
Sprekers: Christophe Lacroix, Pieter De Crem, vice-eersteminister en minister van Landsverdediging	
Samengevoegde vragen van	7
- de heer Christophe Lacroix aan de vice-eersteminister en minister van Landsverdediging over "de situatie van het IV en het NIOOO" (nr. 18432)	7
- mevrouw Karolien Grosemans aan de vice-eersteminister en minister van Landsverdediging over "de toekomst van het IV-NIOOO" (nr. 18519)	7
Sprekers: Christophe Lacroix, Karolien Grosemans, Pieter De Crem, vice-eersteminister en minister van Landsverdediging	
Vraag van mevrouw Karolien Grosemans aan de vice-eersteminister en minister van Landsverdediging over "de cyberdefensiecapaciteit van de NAVO" (nr. 18468)	11
Sprekers: Karolien Grosemans, Pieter De Crem, vice-eersteminister en minister van Landsverdediging	
Samengevoegde vragen van	13
- mevrouw Karolien Grosemans aan de vice-eersteminister en minister van Landsverdediging over "de levering van de eerste NH90-helikopter, type NFH" (nr. 18503)	13
- mevrouw Annick Ponthier aan de vice-eersteminister en minister van Landsverdediging over "de vertraging in het leveringsschema van de NH90-helikopters, type NFH" (nr. 18511)	13

Orateurs: Karolien Grosemans, Annick Ponthier, Pieter De Crem, vice-premier ministre et ministre de la Défense

Sprekers: Karolien Grosemans, Annick Ponthier, Pieter De Crem, vice-eersteminister en minister van Landsverdediging

Question de Mme Annick Ponthier au vice-premier ministre et ministre de la Défense sur "l'instauration de nouvelles mesures dans le cadre du statut militaire" (n° 18520)

Orateurs: Annick Ponthier, Pieter De Crem, vice-premier ministre et ministre de la Défense

Vraag van mevrouw Annick Ponthier aan de vice-eersteminister en minister van Landsverdediging over "de invoering van nieuwe maatregelen in het kader van het militair statuut" (nr. 18520)

Sprekers: Annick Ponthier, Pieter De Crem, vice-eersteminister en minister van Landsverdediging

Questions jointes de
- Mme Karolien Grosemans au vice-premier ministre et ministre de la Défense sur "le programme PRISM" (n° 18527)

- M. Christophe Lacroix au vice-premier ministre et ministre de la Défense sur "la surveillance informatique du FBI et de la NSA" (n° 18588)

- M. Theo Francken au vice-premier ministre et ministre de la Défense sur "les accords secrets conclus avec la NSA" (n° 19070)

Orateurs: Karolien Grosemans, Christophe Lacroix, Theo Francken, Pieter De Crem, vice-premier ministre et ministre de la Défense

Samengevoegde vragen van
- mevrouw Karolien Grosemans aan de vice-eersteminister en minister van Landsverdediging over "het PRISM-programma" (nr. 18527)

- de heer Christophe Lacroix aan de vice-eersteminister en minister van Landsverdediging over "de cyberspionage door de FBI en de NSA" (nr. 18588)

- de heer Theo Francken aan de vice-eersteminister en minister van Landsverdediging over "de geheime afspraken met de NSA" (nr. 19070)

Sprekers: Karolien Grosemans, Christophe Lacroix, Theo Francken, Pieter De Crem, vice-eersteminister en minister van Landsverdediging

Question de Mme Karolien Grosemans au vice-premier ministre et ministre de la Défense sur "la vente de bâtiments et de terrains" (n° 18529)

Orateurs: Karolien Grosemans, Pieter De Crem, vice-premier ministre et ministre de la Défense

Vraag van mevrouw Karolien Grosemans aan de vice-eersteminister en minister van Landsverdediging over "de verkoop van gebouwen en terreinen" (nr. 18529)

Sprekers: Karolien Grosemans, Pieter De Crem, vice-eersteminister en minister van Landsverdediging

Questions jointes de
- Mme Annick Ponthier au vice-premier ministre et ministre de la Défense sur "les contrôles antidrogue à l'armée" (n° 18598)

- Mme Karolien Grosemans au vice-premier ministre et ministre de la Défense sur "les contrôles antidrogue menés lors du salut du drapeau" (n° 18610)

- M. David Geerts au vice-premier ministre et ministre de la Défense sur "les contrôles antidrogue à la Défense" (n° 18684)

Orateurs: Annick Ponthier, Karolien Grosemans, Pieter De Crem, vice-premier ministre et ministre de la Défense

Samengevoegde vragen van
- mevrouw Annick Ponthier aan de vice-eersteminister en minister van Landsverdediging over "de drugscontroles in het leger" (nr. 18598)

- mevrouw Karolien Grosemans aan de vice-eersteminister en minister van Landsverdediging over "de drugscontroles tijdens vlaggengroeten" (nr. 18610)

- de heer David Geerts aan de vice-eersteminister en minister van Landsverdediging over "de drugscontroles bij Defensie" (nr. 18684)

Sprekers: Annick Ponthier, Karolien Grosemans, Pieter De Crem, vice-eersteminister en minister van Landsverdediging

Question de M. Vincent Sampaoli au vice-premier ministre et ministre de la Défense sur "les drones belges et européens" (n° 18620)

Orateurs: Vincent Sampaoli, Pieter De Crem, vice-premier ministre et ministre de la Défense

Vraag van de heer Vincent Sampaoli aan de vice-eersteminister en minister van Landsverdediging over "de Belgische en Europese drones" (nr. 18620)

Sprekers: Vincent Sampaoli, Pieter De Crem, vice-eersteminister en minister van Landsverdediging

Question de M. Christophe Lacroix au vice-premier ministre et ministre de la Défense sur "la

Vraag van de heer Christophe Lacroix aan de vice-eersteminister en minister van

préparation du Conseil européen de décembre 2013 consacré à la Défense" (n° 18623)

Orateurs: **Christophe Lacroix, Pieter De Crem**, vice-premier ministre et ministre de la Défense

Question de Mme Karolien Grosemans au vice-premier ministre et ministre de la Défense sur "le régime des congés pour les donneurs de sang à la Défense" (n° 18668)

Orateurs: **Karolien Grosemans, Pieter De Crem**, vice-premier ministre et ministre de la Défense

Question de M. Theo Francken au vice-premier ministre et ministre de la Défense sur "les militaires à bord du navire de la marine néerlandaise Zr. Ms. Johan de Witt" (n° 18867)

Orateurs: **Theo Francken, Pieter De Crem**, vice-premier ministre et ministre de la Défense

Interpellation de M. Filip De Man au vice-premier ministre et ministre de la Défense sur "l'information selon laquelle un fondamentaliste musulman, formé par l'armée belge, aurait été tué en Syrie" (n° 99)

Orateurs: **Filip De Man, Pieter De Crem**, vice-premier ministre et ministre de la Défense

Motions

Question de Mme Karolien Grosemans au vice-premier ministre et ministre de la Défense sur "la vente de munitions non opérationnelles" (n° 18917)

Orateurs: **Karolien Grosemans, Pieter De Crem**, vice-premier ministre et ministre de la Défense

Question de Mme Karolien Grosemans au vice-premier ministre et ministre de la Défense sur "le stock de mines de la Défense" (n° 18919)

Orateurs: **Karolien Grosemans, Pieter De Crem**, vice-premier ministre et ministre de la Défense

Question de Mme Karolien Grosemans au vice-premier ministre et ministre de la Défense sur "les formations destinées aux militaires en mission à l'étranger" (n° 18920)

Orateurs: **Karolien Grosemans, Pieter De Crem**, vice-premier ministre et ministre de la Défense

Questions jointes de
- M. Theo Francken au vice-premier ministre et ministre de la Défense sur "la vente de douze hélicoptères de combat Agusta A109" (n° 18929)

- M. Wouter De Vriendt au vice-premier ministre

Landsverdediging over "de voorbereiding van de bijeenkomst van de Europese Raad van december 2013 over Defensie" (nr. 18623)

Sprekers: **Christophe Lacroix, Pieter De Crem**, vice-eersteminister en minister van Landsverdediging

Vraag van mevrouw Karolien Grosemans aan de vice-eersteminister en minister van Landsverdediging over "de verlofregeling voor bloeddonoren bij Defensie" (nr. 18668)

Sprekers: **Karolien Grosemans, Pieter De Crem**, vice-eersteminister en minister van Landsverdediging

Vraag van de heer Theo Francken aan de vice-eersteminister en minister van Landsverdediging over "de militairen aan boord van Zr. Ms. Johan de Witt" (nr. 18867)

Sprekers: **Theo Francken, Pieter De Crem**, vice-eersteminister en minister van Landsverdediging

Interpellatie van de heer Filip De Man tot de vice-eersteminister en minister van Landsverdediging over "het bericht dat een fundamentalistische moslim, opgeleid door het Belgisch leger, sneuvelde in Syrië" (nr. 99)

Sprekers: **Filip De Man, Pieter De Crem**, vice-eersteminister en minister van Landsverdediging

Moties

Vraag van mevrouw Karolien Grosemans aan de vice-eersteminister en minister van Landsverdediging over "de verkoop van niet-operationele munitie" (nr. 18917)

Sprekers: **Karolien Grosemans, Pieter De Crem**, vice-eersteminister en minister van Landsverdediging

Vraag van mevrouw Karolien Grosemans aan de vice-eersteminister en minister van Landsverdediging over "de voorraad mijnen van Defensie" (nr. 18919)

Sprekers: **Karolien Grosemans, Pieter De Crem**, vice-eersteminister en minister van Landsverdediging

Vraag van mevrouw Karolien Grosemans aan de vice-eersteminister en minister van Landsverdediging over "de opleidingen voor militairen in het buitenland" (nr. 18920)

Sprekers: **Karolien Grosemans, Pieter De Crem**, vice-eersteminister en minister van Landsverdediging

Samengevoegde vragen van
- de heer Theo Francken aan de vice-eersteminister en minister van Landsverdediging over "de verkoop van twaalf Agusta A109 gevechtshelikopters" (nr. 18929)

- de heer Wouter De Vriendt aan de vice-

et ministre de la Défense sur "la vente d'hélicoptères Agusta" (n° 19079)

- M. Wouter De Vriendt au vice-premier ministre et ministre de la Défense sur "la demande d'un Third Party Transfer dans le cadre de la vente d'hélicoptères Agusta" (n° 19197)

Orateurs: Theo Francken, Wouter De Vriendt, Pieter De Crem, vice-premier ministre et ministre de la Défense

Question de M. Theo Francken au vice-premier ministre et ministre de la Défense sur "l'aptitude médicale des militaires belges pour les missions à l'étranger" (n° 18930)

Orateurs: Theo Francken, Pieter De Crem, vice-premier ministre et ministre de la Défense

Questions jointes de
- Mme Annick Ponthier au vice-premier ministre et ministre de la Défense sur "l'imminence de la suppression de l'indemnité de funérailles pour les militaires pensionnés" (n° 18982)

- M. Bert Maertens au vice-premier ministre et ministre de la Défense sur "la suppression prévue de l'indemnité de funérailles pour les militaires" (n° 19046)

Orateurs: Annick Ponthier, Pieter De Crem, vice-premier ministre et ministre de la Défense

Question de M. Theo Francken au vice-premier ministre et ministre de la Défense sur "le symposium pour les instructeurs sportifs de la Défense" (n° 18993)

Orateurs: Theo Francken, Pieter De Crem, vice-premier ministre et ministre de la Défense

Question de M. Theo Francken au vice-premier ministre et ministre de la Défense sur "la reprise de l'aérodrome militaire de Gossoncourt par la police fédérale" (n° 18996)

Orateurs: Theo Francken, Pieter De Crem, vice-premier ministre et ministre de la Défense

Questions jointes de
- Mme Karolien Grosemans au vice-premier ministre et ministre de la Défense sur "la critique de la politique de la Défense en matière de bien-être au travail" (n° 19009)

- M. Philippe Blanchart au vice-premier ministre et ministre de la Défense sur "la multiplication des accidents et des suicides au sein de l'armée" (n° 19042)

- Mme Katrin Jadin au vice-premier ministre et ministre de la Défense sur "la santé des militaires" (n° 19044)

eersteminister en minister van Landsverdediging over "de verkoop van Agustahelikopters" (nr. 19079)

- de heer Wouter De Vriendt aan de vice-eersteminister en minister van Landsverdediging over "de aanvraag van een Third Party Transfer voor de verkoop van Agustahelikopters" (nr. 19197)

Sprekers: Theo Francken, Wouter De Vriendt, Pieter De Crem, vice-eersteminister en minister van Landsverdediging

Vraag van de heer Theo Francken aan de vice-eersteminister en minister van Landsverdediging over "de medische geschiktheid van de Belgische militairen voor buitenlandse operaties" (nr. 18930)

Sprekers: Theo Francken, Pieter De Crem, vice-eersteminister en minister van Landsverdediging

Samengevoegde vragen van
- mevrouw Annick Ponthier aan de vice-eersteminister en minister van Landsverdediging over "de op til zijnde afschaffing van de begrafenisvergoeding voor op rust gestelde militairen" (nr. 18982)

- de heer Bert Maertens aan de vice-eersteminister en minister van Landsverdediging over "de geplande afschaffing van de begrafenisvergoeding voor militairen" (nr. 19046)

Sprekers: Annick Ponthier, Pieter De Crem, vice-eersteminister en minister van Landsverdediging

Vraag van de heer Theo Francken aan de vice-eersteminister en minister van Landsverdediging over "het symposium voor sportinstructeurs van Defensie" (nr. 18993)

Sprekers: Theo Francken, Pieter De Crem, vice-eersteminister en minister van Landsverdediging

Vraag van de heer Theo Francken aan de vice-eersteminister en minister van Landsverdediging over "de overname van het militaire vliegveld in Goetsenhoven door de federale politie" (nr. 18996)

Sprekers: Theo Francken, Pieter De Crem, vice-eersteminister en minister van Landsverdediging

Samengevoegde vragen van
- mevrouw Karolien Grosemans aan de vice-eersteminister en minister van Landsverdediging over "de kritiek op het beleid van Defensie inzake welzijn op het werk" (nr. 19009)

- de heer Philippe Blanchart aan de vice-eersteminister en minister van Landsverdediging over "de forse toename van het aantal ongevallen en zelfmoorden bij het leger" (nr. 19042)

- mevrouw Katrin Jadin aan de vice-eersteminister en minister van Landsverdediging over "de gezondheid van de militairen" (nr. 19044)

- M. Gerald Kindermans au vice-premier ministre et ministre de la Défense sur "le nombre d'accidents de travail et de suicides à l'armée" (n° 19066) 49

- M. Denis Ducarme au vice-premier ministre et ministre de la Défense sur "les déclarations du colonel Lemmens, à la retraite, dénonçant les manques en matière médicale au sein de la Défense nationale" (n° 19074) 49

Orateurs: **Karolien Grosemans, Pieter De Crem**, vice-premier ministre et ministre de la Défense

Questions jointes de 53

- Mme Karolien Grosemans au vice-premier ministre et ministre de la Défense sur "les économies supplémentaires à réaliser par la Défense" (n° 19051) 53

- Mme Annick Ponthier au vice-premier ministre et ministre de la Défense sur "les résultats du contrôle budgétaire 2013 et les économies supplémentaires à réaliser par la Défense" (n° 19058) 53

Orateurs: **Karolien Grosemans, Annick Ponthier, Pieter De Crem**, vice-premier ministre et ministre de la Défense

Question de M. Theo Francken au vice-premier ministre et ministre de la Défense sur "le transfert à la Défense des tâches de la police fédérale relatives au palais" (n° 19059) 55

Orateurs: **Theo Francken, Pieter De Crem**, vice-premier ministre et ministre de la Défense

- de heer Gerald Kindermans aan de vice-eersteminister en minister van Landsverdediging over "het aantal arbeidsongevallen en zelfdodingen in het leger" (nr. 19066) 49

- de heer Denis Ducarme aan de vice-eersteminister en minister van Landsverdediging over "de verklaringen van de gepensioneerde kolonel Lemmens waarin hij de tekortkomingen op medisch vlak bij Defensie aan de kaak stelt" (nr. 19074) 49

Sprekers: **Karolien Grosemans, Pieter De Crem**, vice-eersteminister en minister van Landsverdediging

Samengevoegde vragen van 53

- mevrouw Karolien Grosemans aan de vice-eersteminister en minister van Landsverdediging over "de bijkomende besparingen bij Defensie" (nr. 19051) 53

- mevrouw Annick Ponthier aan de vice-eersteminister en minister van Landsverdediging over "de resultaten van de begrotingscontrole 2013 en de bijkomende besparingen voor Defensie" (nr. 19058) 53

Sprekers: **Karolien Grosemans, Annick Ponthier, Pieter De Crem**, vice-eersteminister en minister van Landsverdediging

Vraag van de heer Theo Francken aan de vice-eersteminister en minister van Landsverdediging over "de overdracht van de taken van de federale politie met betrekking tot het paleis aan Defensie" (nr. 19059) 55

Sprekers: **Theo Francken, Pieter De Crem**, vice-eersteminister en minister van Landsverdediging

COMMISSION DE LA DÉFENSE
NATIONALECOMMISSIE VOOR DE
LANDSVERDEDIGING

du

van

MARDI 9 JUILLET 2013

DINSDAG 9 JULI 2013

Après-midi

Namiddag

De behandeling van de vragen en interpellaties vangt aan om 16.43 uur. De vergadering wordt voorgezeten door de heer Filip De Man.

Le développement des questions et interpellations commence à 16.43 heures. La réunion est présidée par M. Filip De Man.

01 Samengevoegde vragen van

- de heer Theo Francken aan de vice-eersteminister en minister van Landsverdediging over "de NAVO-top van 4 en 5 juni 2013" (nr. 18223)
- de heer Philippe Blanchart aan de vice-eersteminister en minister van Landsverdediging over "het concept of operations voor Afghanistan" (nr. 18518)
- de heer Georges Dallemagne aan de vice-eersteminister en minister van Landsverdediging over "de Belgische aanwezigheid in Afghanistan na 2014" (nr. 18641)

01 Questions jointes de

- M. Theo Francken au vice-premier ministre et ministre de la Défense sur "le Sommet de l'OTAN des 4 et 5 juin 2013" (n° 18223)
- M. Philippe Blanchart au vice-premier ministre et ministre de la Défense sur "le projet 'concept d'opérations' en Afghanistan" (n° 18518)
- M. Georges Dallemagne au vice-premier ministre et ministre de la Défense sur "la présence belge en Afghanistan après 2014" (n° 18641)

01.01 Theo Francken (N-VA): Mijnheer de minister, ik had een vraag in verband met de NAVO-top van 4 en 5 juni in Brussel. Eerder antwoordde u op een vraag dat de regering een standpunt zou uitwerken over het post 2014 Afghanistanstijfperk. Welnu, wat is het standpunt van de regering? Ik heb begrepen dat daar wel wat discussie over bestaat. De heer Van der Maelen heeft daar in de plenaire vergadering onlangs nog een vraag over gesteld, denk ik.

Bovendien hoorden we ook heel wat stemmen voor of tegen een actieve rol voor Defensie in het post 2014 Afghanistanstijfperk. Welk standpunt hebt u verdedigd op de NAVO-top? Welk standpunt zult u de komende weken blijven verdedigen op internationale fora?

01.02 Georges Dallemagne (cdH): Monsieur le président, monsieur le ministre, mes questions sont assez semblables à celles de mon collègue.

Quelle est votre position concernant une présence prolongée en Afghanistan, après 2014? J'ai entendu votre intervention en séance plénière, à l'occasion de laquelle vous avez déclaré qu'il s'agissait éventuellement d'assurer un entraînement des forces de sécurité afghanes et qu'il y avait également un engagement des forces de l'OTAN.

Entre-temps – et il serait peut-être intéressant d'intégrer cet aspect

01.01 Theo Francken (N-VA): Quelle position relative à l'Afghanistan post-2014 le gouvernement a-t-il élaborée en vue du Sommet de l'OTAN des 4 et 5 juin? En ce qui concerne le rôle de la Défense, quelle position le ministre a-t-il défendue lors de ce sommet? Quelle position continuera-t-il à défendre dans les enceintes internationales?

01.02 Georges Dallemagne (cdH): U heeft verklaard dat onze aanwezigheid in Afghanistan na 2014 beperkt zou worden tot de opleiding van de lokale veiligheidsmacht in samenwerking met de NAVO. Door hun meningsverschil met de Afghaanse regering zouden de Verenigde Staten echter tot de zogenaamde *zero option* kunnen besluiten, waarbij ze hun troepen tegen december

dans notre réflexion –, il semblerait que les États-Unis hésitent à assurer une présence après 2014. Ils se sont fâchés avec Hamid Karzaï. Selon un télex de l'AFP qui est tombé aujourd'hui, une vidéoconférence s'est déroulée ce jour, au cours de laquelle le gouvernement afghan et le gouvernement américain ne sont pas parvenus à rapprocher leurs points de vue, notamment sur les discussions avec les talibans. Mais il ne s'agit pas du seul point de friction entre les deux protagonistes. Ce faisant, il semblerait que les États-Unis pourraient mettre en œuvre leur option dite "option zéro", c'est-à-dire ne plus avoir de troupes en Afghanistan, après décembre 2014. On peut donc constater que la situation est assez fluctuante.

Monsieur le ministre, pouvez-vous me dire quel est votre point de vue à cet égard? Ne pensez-vous pas qu'avant de prendre toute option définitive en la matière, un débat parlementaire sur notre présence en Afghanistan et le bilan de cette présence devrait être organisé?

01.03 Philippe Blanchart (PS): Monsieur le président, monsieur le ministre, les ministres de la Défense de l'OTAN ont récemment approuvé le cadre général de la future mission en Afghanistan, qui succèdera à l'actuelle force internationale d'assistance à la sécurité. Fin 2014, cette force passera le relais aux forces afghanes. La mission baptisée *Resolute Support*, qui s'inscrit dans le cadre du projet nommé "Concept d'Opérations", aura pour but de conseiller et de former les forces locales.

Plusieurs pays se sont déjà positionnés dans ce dossier. Les États-Unis se sont notamment engagés à rester le premier contributeur après 2014 et à fournir le contingent le plus important dans l'Est et le Sud, régions où l'insécurité est très grande. L'Allemagne a accepté d'être le premier contributeur dans le Nord, tandis que l'Italie a choisi l'Ouest. La Turquie, quant à elle, envisage d'être dominante à Kaboul.

Monsieur le ministre, pouvez-vous préciser la position de la Belgique dans ce dossier? Comment la Belgique compte-t-elle s'engager? Pourriez-vous nous donner de plus amples explications concernant le projet "Concept d'Opérations"?

01.04 Pieter De Crem, ministre: Monsieur le président, chers collègues, j'ai pu expliquer mon point de vue durant la séance plénière du 13 juin dernier mais c'est avec plaisir que je vais vous en redonner les éléments-clé.

L'accord gouvernemental prévoit que le gouvernement s'emploiera, en pleine collaboration avec ses partenaires de l'OTAN, de l'Union européenne et de l'ONU, à définir la stratégie de retrait des troupes belges en Afghanistan, avec un retrait au plus tard en 2014, sans exclure une présence sur place avec des partenaires pour contribuer à la reconstruction du pays. Une participation de militaires belges au-delà de 2014 n'est donc pas exclue et est actuellement à l'étude au sein de l'état-major de la Défense.

Op de NAVO-top van 4 en 5 juni werd het operatieconcept voor *Resolute Support*, de naam van de door de NAVO geleide missie post 2014 goedgekeurd en werd de taak gegeven om tegen oktober

2014 volledig uit Afghanistan zouden terugtrekken.

Wat is uw standpunt? Moet er, alvorens er een definitieve beslissing wordt genomen, geen parlementair debat worden georganiseerd waarin we de balans opmaken van onze aanwezigheid in Afghanistan?

01.03 Philippe Blanchart (PS): Eind 2014 draagt de internationale strijdmacht ISAF de macht over aan het Afghaanse leger. De NAVO-missie *Resolute Support* zal tot doel hebben de lokale strijdkrachten te adviseren en op te leiden. Verscheidene NAVO-landen hebben voor de volgende jaren hun medewerking toegezegd.

Welk standpunt zal België innemen? Kunt u nadere toelichting geven met betrekking tot het ontwerp van *concept of operations* waarin deze missie kadert?

01.04 Minister Pieter De Crem: Zoals ik heb gezegd tijdens de plenaire vergadering, werd er in het regeerakkoord afgesproken dat de regering in samenwerking met de NAVO, de EU en de VN een strategie zal bepalen voor de terugtrekking van de Belgische troepen uit Afghanistan in 2014, maar dat een verdere aanwezigheid mogelijk is om de wederopbouw van het land te ondersteunen. Een en ander ligt momenteel ter studie bij de generale staf van Defensie.

Le concept d'opération de la future mission "Soutien résolu" pilotée par l'OTAN après 2014 a été

een operatieplan uit te werken.

Tijdens de vergadering van de ministers van Defensie van februari 2013 werden de basishypotheses in dit kader aanvaard, met name een troepenmacht die tussen 8 000 en 12 000 personen telt, die de opdracht *train, advise and assist* op zich neemt en die zich richt op de training op het nationale en institutionele niveau, dat alles vanuit een regionale aanpak met maximaal vijf basissen.

Voorts dient voor België voldaan te worden aan de VN-voorwaarden, die bepalen dat er een resolutie dient te zijn, dat de opdracht op vraag van Afghanistan zelf moet plaatsvinden, dat er nood is aan een *status of forces agreement*, een zogenaamd SOFA, dat tegemoetkomt aan de collectieve verwachtingen van de geallieerden en onze partners en dat de veiligheidsvoorwaarden ter plekke moeten zijn vervuld.

Op het eigenste moment is het nog te vroeg om al conclusies te trekken over de rol die België zal vervullen in de opdracht post 2014.

adopté lors du Sommet de l'OTAN des 4 et 5 juin et un plan d'opération doit être arrêté pour le mois d'octobre.

Les principes de base ont été approuvés lors de la réunion des ministres de la Défense de février 2013. Ils prévoient le déploiement d'une force militaire de 8 000 à 12 000 unités chargée d'accomplir les missions de formation, de conseil et d'assistance et s'appuyant sur 5 bases au maximum.

Pour le surplus, la Belgique exige le respect des conditions OTAN, aux termes desquelles une résolution doit être adoptée, la mission doit être accomplie à la demande de l'Afghanistan, il faut un *status of forces agreement* (SOFA) conforme aux desiderata des forces alliées et de nos partenaires et les conditions de sécurité doivent être remplies.

Il est pour l'heure prématuré de tirer quelque conclusion que ce soit au sujet du rôle que la Belgique sera appelée à jouer dans cette opération.

01.05 Theo Francken (N-VA): Mijnheer de minister, ik dank u voor het antwoord.

Overigens, ik vond het toen ook vreemd dat ik niet kon aansluiten bij de actuele vragen in de plenaire vergadering, want mijn vraag dateert van bijzonder lang geleden, namelijk eind mei. Dat is eigenlijk bizar, maar het kon toen niet. Goed.

U zegt dat het nu nog te vroeg is om die beslissing te nemen en dat een en ander wordt voorbereid bij de staf.

Het is een politiek gevoelig onderwerp, aangezien de partijen ter linkerzijde er toch wel enigszins een andere mening op nahouden, als ik het goed begrepen heb uit het debat in de plenaire vergadering.

Mijnheer de minister, wanneer zal er een beslissing genomen worden door het kernkabinet over die zaak? Of is dat een kwestie voor na de verkiezingen van 2014?

01.06 Georges Dallemagne (cdH): Monsieur le ministre, je vous remercie pour votre réponse.

Comme vous l'avez souligné, l'accord de gouvernement n'exclut pas une présence prolongée après 2014, en fonction du contexte, des conditions de sécurité et des décisions éventuellement prises par nos

01.05 Theo Francken (N-VA): J'ai été surpris de constater que ma question qui remonte à la fin du mois de mai n'ait pas pu être jointe en séance plénière aux questions d'actualité sur le même thème.

Il s'agit manifestement d'une matière politiquement délicate.

Quand le Conseil des ministres restreint se prononcera-t-il?

01.06 Georges Dallemagne (cdH): Het regeerakkoord sluit een verlengde aanwezigheid niet uit, afhankelijk van de context, de veiligheidssituatie en de beslissingen van onze partners en bondgeno-

partenaires et nos alliés. C'est notamment pour cette raison qu'il faut être attentif à la position américaine qui évolue visiblement assez rapidement dans ce dossier.

Je pense aussi qu'il serait intéressant que le parlement puisse avoir un débat, comme nous l'avons eu, voici quelques mois, et vous entendre, avec le ministre des Affaires étrangères, sur le bilan et l'efficacité de notre action en Afghanistan et l'intérêt qu'il pourrait y avoir à prolonger notre présence sur place

01.07 Philippe Blanchart (PS): Monsieur le ministre, je vous remercie pour vos réponses.

Il est en effet important de tenir compte de la position des partenaires dans cette mission.

En ce qui me concerne, votre réponse a éclairé ma lanterne mais l'idée d'un débat sur la question n'est pas inintéressante.

01.08 Minister Pieter De Crem: Ik hoef daar sensu stricto niet op in te gaan. Ik geef wel het volgende mee.

Het bezoek samen met de commissie aan Afghanistan, dat uitgesteld werd, is nu gepland voor september. Ik hoop op de welwillendheid te kunnen rekenen van de Kamer en van alle organen – die is er uiteindelijk ook gekomen –, opdat de leden van de commissie in grote getale mee zouden kunnen gaan.

Voorts zullen we het dan ter plaatse en in Brussel kunnen hebben over het fameuze operatieplan, dat aan de NAVO-raad, de *Council*, en aan onze vertegenwoordigers zal worden voorgelegd. Dat zal meteen mijn antwoord in het najaar zijn, ik veronderstel in oktober. Dan hebben we een nieuw feit.

Maar misschien kunnen er intern ook wat voorbereidingen getroffen worden om het bezoek vlot te laten verlopen.

L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

02 Questions jointes de

- M. Laurent Devin à la vice-première ministre et ministre de l'Intérieur et de l'Égalité des chances sur "le Military Police Group" (n° 18328)

- M. Christophe Lacroix au vice-premier ministre et ministre de la Défense sur "le Military Police Group" (n° 18484)

02 Samengevoegde vragen van

- de heer Laurent Devin aan de vice-eersteminister en minister van Binnenlandse Zaken en Gelijke Kansen over "de Military Police Group" (nr. 18328)

- de heer Christophe Lacroix aan de vice-eersteminister en minister van Landsverdediging over "de Military Police Group" (nr. 18484)

02.01 Christophe Lacroix (PS): Monsieur le président, monsieur le ministre, le 15 mai dernier s'est tenu à l'École Royale Militaire (ERM) un séminaire consacré au droit militaire et au droit de la guerre, au cours duquel était notamment abordés le rôle et la latitude d'action de

ten. Daarom moeten wij alert blijven op de evolutie van het Amerikaanse standpunt. Het zou interessant zijn om u en uw collega van Buitenlandse Zaken uw standpunt te horen uiteenzetten in een debat waarin de balans wordt opgemaakt van onze missie in Afghanistan en waarin we ons buigen over de vraag of onze aanwezigheid aldaar verlengd moet worden.

01.07 Philippe Blanchart (PS): Het is belangrijk dat we rekening houden met het standpunt van onze partners. Een debat over de kwestie zou zeker interessant zijn.

01.08 Pieter De Crem, ministre: Le déplacement en Afghanistan a été ajourné au mois de septembre. Nous aurons l'occasion d'évoquer le plan d'opération sur place et à Bruxelles. Ce plan sera ensuite présenté au conseil de l'OTAN et, en octobre, le contexte sur place aura probablement évolué.

02.01 Christophe Lacroix (PS): Tijdens een seminar aan de Koninklijke Militaire School over het militair en oorlogsrecht kwam

la police militaire.

Si j'en crois certains comptes rendus, l'exposé présenté à cette occasion laisse des doutes quant à l'étendue des pouvoirs de police – en particulier de police judiciaire – de ce corps de la Défense nationale et sur les bases légales à partir desquelles il les exerce.

Ainsi, il semblerait que les MP procèdent notamment à des contrôles de vitesse ou à des contrôles de drogue et d'alcool, mais sans proposer de perception immédiate en cas de constatation d'infraction, comme c'est le cas lors d'une verbalisation par un agent de police. Il semblerait encore que le MP Group dispose d'un accès permanent et illimité aux registres de la DIV, ce qui me paraît surprenant au regard de la protection de la vie privée.

Monsieur le ministre, pourriez-vous nous rappeler quelle est l'étendue des pouvoirs de police de la police militaire? Quels sont les textes légaux qui l'encadrent? Sauf erreur de ma part, je pense que la police militaire n'entre pas dans le cadre des textes instituant une police intégrée et structurée à deux niveaux.

Ses compétences s'étendent-elles au-delà de zones déterminées dans l'espace public, comme les périmètres militaires, le périmètre de ce parlement, etc.?

Enfin, pouvez-vous me confirmer que le Military Police Group a obtenu un accès permanent et illimité aux registres de la DIV en se prévalant de ses missions de police?

02.02 Pieter De Crem, ministre: Monsieur le président, cher collègue, la police militaire est une unité qui fait partie intégrante de la structure militaire. Elle est donc chargée de rechercher et de constater des transgressions aux règlements et prescriptions militaires. Elle exerce cette compétence à l'égard du personnel et du charroi des forces armées.

Par ailleurs, la police militaire concourt à la police de l'Assemblée au sein du palais de la Nation et des assemblées législatives fédérées. Elle s'est également vu confier la surveillance du 16, rue de la Loi et de la résidence de fonction du premier ministre, le Lambermont, 1.

Les forces armées ne sont pas dotées de compétences de police administrative ou de police judiciaire en vertu de la loi du 5 août 1992 sur la fonction de police et en vertu de la loi du 7 décembre 1998 organisant un service de police intégrée, structuré à deux niveaux. En d'autres termes, ni les forces armées ni la police militaire ne sont un service de police aux termes de la loi.

Néanmoins, la police militaire exerce une compétence spécifique de police administrative en matière de circulation routière. La police militaire n'est pas chargée de la police de la circulation routière de manière générale. L'article 16 de la loi sur la fonction de police réserve cette compétence aux services de police. Toutefois, en vertu des articles 3, 11e, et 4, de l'arrêté royal du 1er décembre 1975 portant règlement général sur la police de la circulation routière et de l'usage de la voie publique, les membres de la police militaire jouissent de la qualité d'agents qualifiés pour régler la circulation dans l'exercice de leurs fonctions sur le territoire national.

de rol van de militaire politie ter sprake. Er bleef echter twijfel bestaan over de reikwijdte van haar bevoegdheden van gerechtelijke politie en de wettelijke grondslag ervan. Zo voert de MP snelheids-, drugs- en alcoholcontroles zonder voorstel tot minnelijke schikking uit. De Military Police Group zou bovendien permanente en onbeperkte toegang hebben tot het DIV-register.

Hoever gaan de bevoegdheden van de militaire politie? Reiken ze tot buiten bepaalde zones? Heeft de Military Police Group inderdaad onbeperkte toegang tot de DIV-gegevens?

02.02 Minister Pieter De Crem: De militaire politie maakt integraal deel uit van de militaire structuur. De opdracht van de militaire politie bestaat erin overtredingen van de militaire reglementen te onderzoeken en vast te stellen. Ze helpt bij de handhaving van de orde tijdens de vergaderingen in het Paleis der Natie en is belast met de bewaking aan de Wetstraat 16 en de Lambermontstraat 1.

De strijdkrachten beschikken niet over bevoegdheden van bestuurlijke of gerechtelijke politie. De strijdkrachten noch de militaire politie zijn wettelijk gezien een politiedienst. De militaire politie oefent evenwel een bevoegdheid van bestuurlijke politie met betrekking tot het wegverkeer uit. Haar bevelen gelden voor alle weggebruikers. De militaire politie is niet gemachtigd de overtreder een voorstel tot onmiddellijke inning te doen.

Wanneer er in het verslag van de

Dans ce cadre, leurs injonctions s'imposent à tous les usagers de la route, militaires ou civils. À cet égard, ils ont la compétence pour constater des infractions à ces injonctions par des procès-verbaux qui font foi jusqu'à preuve du contraire. Dans ce contexte, la police militaire n'est cependant pas habilitée à soumettre au contrevenant une proposition de perception immédiate.

Il s'ensuit qu'à l'exception de ses compétences réduites pour régler la circulation dans le cadre de ses fonctions, les moyens d'action et les modes opératoires de la police militaire s'inscrivent dans le domaine du maintien de l'ordre et de la discipline militaire. Selon la gravité des faits, les membres de la police militaire consignent les transgressions aux règles et prescriptions dans un rapport administratif ou un rapport MP qui est transmis à l'autorité hiérarchique du militaire. Lorsque le rapport relève la transgression des dispositions pénales, il est également transmis au parquet.

En vertu de l'article 29 du Code d'instruction criminelle qui fait obligation à tout fonctionnaire qui a connaissance d'un crime ou d'un délit dans le cadre de ses fonctions d'en avertir le parquet, la transmission de tels rapports, tant vers la chaîne hiérarchique militaire que vers le parquet, s'effectue par la voie du commandant du Military Police Group.

Ces rapports ne sont cependant pas revêtus d'une force probante particulière. Certes, le Collège des procureurs généraux considère qu'ils fournissent de précieux renseignements aux autorités judiciaires. Il n'en demeure pas moins que ces documents ne lient aucunement le juge et ont la valeur de simples renseignements. Ils valent d'autres modes de preuve et le juge apprécie souverainement leur valeur probante.

La police militaire est mise en œuvre d'office uniquement à l'extérieur des installations militaires afin de contrôler les militaires et les véhicules militaires isolés. Par contre, elle n'intervient dans les installations militaires qu'à la demande du commandant des installations ou de son représentant, la police des installations militaires demeurant du ressort du commandant de ces installations.

Enfin, la police militaire ne dispose pas d'accès permanent et illimité au répertoire de la Direction pour l'immatriculation des véhicules (DIV) du SPF Mobilité. Lorsqu'ils ne disposent pas des éléments nécessaires pour dresser procès-verbal, comme lorsque le contrevenant ne s'arrête pas après avoir reçu l'injonction, les membres de la police militaire interrogent la DIV en vue d'obtenir les informations nécessaires. Les informations parviennent à la police militaire par télécopie.

02.03 Christophe Lacroix (PS): Monsieur le ministre, je vous remercie pour les précisions que vous venez d'apporter. Le dossier est quelque peu délicat, car selon mes informations, le procureur du Roi d'Arlon ainsi que le procureur général de Liège ont demandé à la police militaire du ressort de leur juridiction de ne plus intervenir de manière intempestive pour des faits liés à des problèmes de circulation, de contrôle d'alcool. Ce que vous venez de préciser montre qu'il y a lieu de clarifier la situation afin d'éviter que cela dégénère en un conflit entre certains parquets et nos policiers

militaire politie sprake is van een overtreding van een strafbepaling, wordt het overgezonden aan het parket. Het College van procureurs-generaal is van oordeel dat die verslagen waardevolle informatie bevatten voor de gerechtelijke autoriteiten. De rechter bepaalt er de bewijskracht van.

De militaire politie heeft geen permanente en onbeperkte toegang tot het DIV-register. Indien nodig kan de militaire politie de DIV om informatie vragen, die haar vervolgens per fax wordt bezorgd.

02.03 Christophe Lacroix (PS): Volgens de informatie waarover ik beschik, hebben de procureur-generaal te Luik en de procureur des Konings te Aarlen de militaire politie verzocht niet langer te pas en te onpas te interveniëren bij verkeersproblemen of alcoholcontroles. Men moet duidelijkheid

militaires.

scheppen, wil men voorkomen dat er een conflict ontstaat tussen sommige parketten en de militaire politie.

L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

03 Questions jointes de

- **M. Christophe Lacroix au vice-premier ministre et ministre de la Défense sur "la situation de l'IV et de l'INIG" (n° 18432)**

- **Mme Karolien Grosemans au vice-premier ministre et ministre de la Défense sur "l'avenir de l'IV-INIG" (n° 18519)**

03 Samengevoegde vragen van

- **de heer Christophe Lacroix aan de vice-eersteminister en minister van Landsverdediging over "de situatie van het IV en het NIOOO" (nr. 18432)**

- **mevrouw Karolien Grosemans aan de vice-eersteminister en minister van Landsverdediging over "de toekomst van het IV-NIOOO" (nr. 18519)**

03.01 Christophe Lacroix (PS): Monsieur le président, monsieur le ministre, l'Institut des Vétérans et l'Institut national des Invalides de Guerre demeurent, vous le savez, des institutions destinées notamment à alimenter le devoir de mémoire. L'accord de gouvernement prévoit d'ailleurs que "le gouvernement se penchera sur l'avenir de l'Institut des Vétérans et de l'Institut national des Invalides de Guerre et visera à renforcer son action en faveur des vétérans et dans le domaine de la mémoire". L'importance de ces institutions est, rappelons-le, soulignée par la résolution de notre assemblée relative à la commémoration de la guerre 14-18 ainsi que dans votre note de politique générale.

Pourtant, il me revient que la situation financière des deux organismes n'est pas au beau fixe. C'est même plutôt un euphémisme.

Sachez d'ores et déjà que, pour notre groupe, supprimer purement et simplement ces deux organismes serait inacceptable car cela priverait les bénéficiaires, parfois très âgés, de leur interlocuteur historique. De plus, cette situation pourrait compromettre des politiques mémorielles alors que se prépare justement la commémoration du centenaire de la Grande Guerre.

S'il est indispensable de chercher à optimiser et à rationaliser les frais administratifs de ces Instituts, la politique menée vis-à-vis des vétérans et le devoir de mémoire restent indispensables et méritent toute notre attention.

Ainsi, monsieur le ministre, permettez-moi de vous poser les questions suivantes. Pourriez-vous faire le point sur la situation actuelle, notamment financière, de l'Institut des Vétérans et de celle de l'Institut national des Invalides de Guerre? Quelles initiatives avez-vous prises, conformément à l'accord de gouvernement, afin que ces deux Instituts puissent renforcer leur action en faveur des vétérans tout en privilégiant un devoir de mémoire? Pouvez-vous me dire si une réforme de ces Instituts est prévue et, dans l'affirmative, laquelle et selon quel calendrier? Enfin, selon vous, et notamment dans les préparatifs de la commémoration de la guerre 14-18, quels seront, à l'avenir, les rôles que seront amenés à jouer ces Instituts sur le plan

03.01 Christophe Lacroix (PS): Het regeerakkoord bepaalt dat de regering zich zal buigen over de toekomst van het IV-NIOOO (Instituut voor Veteranen – Nationaal Instituut voor Oorlogsinvaliden, Oud-strijders en Oorlogsslachtoffers), en meer zal doen voor de veteranen en op het stuk van de herdenking. In de resolutie van de Kamer betreffende de herdenking van de Eerste Wereldoorlog wordt het belang van die instellingen beklemtoond.

Naar verluidt zitten beide instituten in slechte papieren. Het opdoeken ervan komt wat onze fractie betreft echter niet in Frage.

Wat is de stand van zaken? Welke initiatieven heeft u genomen opdat die instituten hun werking zouden kunnen verdiepen? Staat er een hervorming op stapel? Welke rol zal er in de toekomst voor die instituten weggelegd zijn?

de la mémoire?

03.02 Karolien Grosemans (N-VA): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, een van de actiepunten in het regeerakkoord van december 2011 is de toekomst van het IV-NIOOO, Instituut voor Veteranen – Nationaal Instituut voor Oorlogsinvaliden, Oud-strijders en Oorlogsslachtoffers. De regering nam zich voor te streven naar een grotere rol van die instelling ten gunste van de veteranen en in het domein van de herinnering. In uw algemene beleidsnota voor het jaar 2013 heeft u zich verder geëngageerd om vanaf dit jaar bijzondere aandacht te schenken aan het instituut.

Mijnheer de minister, ik zou u graag willen vragen naar uw toekomstplannen in dit dossier. Hoe evalueert u de huidige werking van het IV-NIOOO? Wat is uw toekomstvisie voor het IV-NIOOO? Welke maatregelen of initiatieven plant u ter hervorming van de instelling? Tegen wanneer hoopt u uw visie ter goedkeuring te kunnen voorleggen aan uw collega-ministers en het Parlement?

De activiteiten van het IV-NIOOO, in het bijzonder deze op het vlak van de herinnering, zijn momenteel voornamelijk gefocust op de twee wereldoorlogen en de Korea-oorlog. Onder andere in Nederland gaat er eveneens veel aandacht uit naar buitenlandse operaties uit een recenter verleden. Zullen de buitenlandse missies van na 1960 in de toekomst ook bij ons een grotere rol kunnen spelen bij educatie- en herinneringsprojecten? Hoe staat u tegenover het actief uitsturen van veteranen naar scholen, bijvoorbeeld in het raam van Veteranendag, om daar over hun ervaringen in recentere missies te praten?

03.03 Pieter De Crem, ministre: Monsieur le président, chers collègues, je tiens tout d'abord à préciser à M. Lacroix que l'Institut des Vétérans-Institut national des Invalides de Guerre, Anciens Combattants et Victimes de Guerre ne constitue qu'une seule et même institution. Il s'agit d'un parastatal, plus précisément d'un organisme d'intérêt public créé par le Roi le 8 août 1981 et dont les moyens budgétaires proviennent principalement d'un subside inscrit au budget du SPF Sécurité sociale.

En ce qui concerne la situation actuelle de l'Institut, je peux vous dire que celui-ci fonctionne de manière normale, compte tenu des contraintes budgétaires auxquelles sont soumis les services publics dans leur ensemble. Les modalités de mise en œuvre de certaines missions ont été adaptées pour en diminuer le coût.

La situation financière est saine. L'Institut dispose d'un subside qui couvre les besoins actuels. Pour plus de détails, je vous invite à consulter le rapport annuel de l'Institut. Mais une situation financière saine ne suffit pas. Derrière cette réalité purement budgétaire et comptable se cache une autre réalité: la projection pluriannuelle. Cette projection fait apparaître une décroissance substantielle du nombre d'ayants droit portant le ratio du budget en couverture des coûts de structure à 73 % en 2017 par rapport au budget réellement utilisé pour la gratuité des soins médicaux ainsi que pour l'action morale et sociale. À l'heure actuelle, ce ratio se chiffre à 38 %. En d'autres termes, et pour être tout à fait clair, aujourd'hui, la structure coûte 38 euros pour 100 euros qui reviennent aux ressortissants, mais d'ici cinq ans la structure coûtera 73 euros pour 100 euros allant aux ressortissants.

03.02 Karolien Grosemans (N-VA): Dans l'accord de gouvernement et dans la note de politique générale, on s'est proposé d'attribuer un plus grand rôle de conscientisation à l'Institut des Vétérans – Institut national des Invalides de guerre, Anciens combattants et Victimes de guerre.

Comment le ministre évalue-t-il le fonctionnement actuel de l'IV-INIG? Comment voit-il l'avenir de cet Institut? Quand présentera-t-il un plan concret au Parlement? Continuera-t-on à se cantonner aux deux guerres mondiales et à la guerre de Corée ou l'attention ira-t-elle également, dans le cadre des projets commémoratifs et pédagogiques, à des missions effectuées plus récemment à l'étranger? Les vétérans seront-ils envoyés dans les écoles pour y faire part de leur expérience?

03.03 Minister Pieter De Crem: Het Instituut voor Veteranen en het Nationaal Instituut voor Oorlogsinvaliden, Oud-strijders en Oorlogsslachtoffers vormen samen één instelling. Het is een instelling van openbaar nut. Het instituut haalt zijn middelen voornamelijk uit een toelage die is opgenomen in de begroting van de FOD Sociale Zekerheid.

Het instituut functioneert – rekening houdend met de budgettaire beperkingen – normaal. Het is financieel gezond, maar uit de meerjarige projectie komt een substantiële daling van het aantal rechthebbenden naar voren, wat de ratio van het budget tot dekking van de structuurkosten in 2017 op 73 procent zal brengen in vergelijking met het budget dat wordt gebruikt voor kosteloze medische verzorging alsook voor morele hulp en sociale actie. Momenteel bedraagt deze ratio 38 procent.

Face à cette constatation, un groupe de travail se penche actuellement sur la problématique, en étroite collaboration avec des représentants du ministère des Affaires sociales et sa ministre de tutelle.

Vous comprendrez que la réforme de l'Institut est un dossier complexe dans le cadre duquel il faut prendre en compte de nombreux aspects, notamment le maintien d'un service de qualité aux bénéficiaires. À ce stade, il est prématuré de parler d'un calendrier. Je vous rassure néanmoins. En effet, il n'entre nullement dans mes intentions de toucher à l'acquis social dont bénéficie la communauté des victimes de guerre. Bien au contraire! Ce qui m'importe, c'est de veiller à ce que les fonds publics soient gérés en bon père de famille. La question à se poser est de savoir si la structure actuelle (ou son dimensionnement) est toujours appropriée.

Sachez, d'ores et déjà, que je n'ai aucun a priori à ce sujet et qu'en ce qui me concerne tout est envisageable. J'ose espérer que l'appui de votre groupe se fondera sur le résultat pour les ressortissants de l'Institut et les effets pour le contribuable.

Mevrouw Grosemans, collega's, het instituut speelt inderdaad een belangrijke rol in de voorbereidingen van de herdenkingen van de Eerste Wereldoorlog. Het is immers de enige federale instelling die een wettelijke bevoegdheid heeft op het vlak van de herinnering. Het instituut is dan ook lid van het organisatiecomité van de herdenkingen. De commissaris-generaal heeft zijn burelen bij het instituut en het instituut staat ook in voor een deel van zijn secretariaat.

Het instituut werkt verder aan diverse projecten rond de herinnering aan dit eerste mondiale conflict. Het gaat met name over een kostenloze rondreizende tentoonstelling in 2014, het opstarten van een databasis met de gegevens over Belgische soldaten die gestorven zijn tussen 14 en 18 in de vorige eeuw.

Naast de normale activiteiten komt er in 2013 een rondreizende tentoonstelling over het verzet in Europa, in 2015 komt er een tentoonstelling over de oorzaken van de Tweede Wereldoorlog. In dat jaar herdenken we de 75ste verjaardag van het uitbreken van dat conflict en de 70ste verjaardag van het einde ervan. Voor dat jaar plant het instituut, opnieuw in samenwerking met de Stichting Auschwitz, een trein met eindbestemming Auschwitz. Talrijke andere projecten zijn nog in voorbereiding.

Ik kan aan collega Grosemans ook antwoorden dat de focus niet uitsluitend ligt op de twee wereldoorlogen en de Korea-oorlog. Het instituut organiseert ook een hele reeks activiteiten met betrekking tot de veteranen. Zo zijn er de jaarlijkse activiteiten op 7 april, Veteranendag en op 21 juli waar kinderen van 8 tot 12 spelenderwijs in contact komen met Defensie via het spel 'Peacekeeper'.

Daarnaast produceerde het instituut twee dvd's: één over de Belgische militaire activiteiten in Congo en een tweede met getuigenissen van Korea-veteranen. Al deze inspanningen zullen in de toekomst uitgebreid worden.

Een werkgroep onderzoekt de situatie, in samenwerking met vertegenwoordigers van het departement Sociale Zaken.

De hervorming van het instituut is een complex dossier en het zou voorbarig zijn nu al over een tijdspad te spreken. Het is geenszins mijn bedoeling te raken aan de sociale verworvenheden van onze oorlogsslachtoffers. Wat voor mij belangrijk is, is dat erover wordt gewaakt dat het overheidsgeld wordt besteed zoals een goede huisvader dat zou doen en dat wordt nagegaan of de omvang van de huidige structuur nog gepast is.

Wat mij betreft, is alles mogelijk.

L'institut joue en effet un rôle important dans le cadre des commémorations de la Première Guerre mondiale en raison du fait qu'il constitue l'unique institution fédérale dotée d'une compétence légale sur le plan du souvenir et qu'il est membre du comité d'organisation des cérémonies commémoratives. Il abrite également le bureau du commissaire général et assure aussi une partie du secrétariat.

L'année 2015 sera marquée par l'organisation d'une exposition consacrée aux causes de la Seconde Guerre mondiale et pour cette même année, l'institut projette une nouvelle collaboration avec la Fondation Auschwitz. De nombreux autres projets sont par ailleurs en préparation.

L'accent n'est pas uniquement mis sur les deux guerres mondiales et la guerre de Corée, l'institut organisant également une série d'autres activités, telles que celles se déroulant chaque année le 7 avril, la Journée des vétérans et celle du 21 juillet, marquée par des initiatives ludiques permettant aux enfants d'entrer en contact avec la Défense.

Het instituut beschikt ook over een stand die gebruikt wordt op de activiteiten van Defensie of elders waar het publiek de militaire gemeenschap kan ontmoeten.

Ten slotte wens ik nog te vermelden, dat het instituut steeds streeft naar samenwerking met getuigen van Belgische naoorlogse militaire operaties en daar in de praktijk ook in slaagt.

Parallèlement, l'institut a également produit deux DVD, l'un consacré aux activités militaires belges au Congo et l'autre présentant des témoignages de vétérans de la guerre de Corée. Ces efforts seront encore renforcés à l'avenir. L'Institut dispose aussi d'un stand utilisé lors d'activités organisées par la Défense, également dans le cadre de rencontres entre le public et la communauté militaire. Il cherche en permanence à s'adjoindre la collaboration de témoins des opérations militaires belges postérieures à la Seconde Guerre mondiale. Ces efforts sont d'ailleurs souvent couronnés de succès.

03.04 Christophe Lacroix (PS): Monsieur le ministre, vous êtes rassurant puisque vous nous avez expliqué que la réforme en cours ne se déroulerait pas dans la précipitation. En outre, elle vise toujours à maintenir un service de qualité. Vous avez vous-même déclaré qu'il n'était pas question de toucher aux acquis sociaux.

03.04 Christophe Lacroix (PS): U stelt mij gerust. Mijn fractie zal het moderniseringsproces voluit steunen.

Je suis d'autant plus rassuré que vous annoncez que cette modification de la structure actuelle sera mise en œuvre en concertation avec la ministre des Affaires sociales. Mon groupe n'aura donc aucune difficulté à soutenir le processus de modernisation de ces deux Instituts.

03.05 Karolien Grosemans (N-VA): Mijnheer de minister, de heer Lacroix zegt dat hij gerustgesteld is. De hervorming gebeurt niet overhaast. Ik ben helemaal niet gerustgesteld. Er gebeurt gewoon niets. Ik hoor nu ook dat er blijkbaar geen timing meer is.

03.05 Karolien Grosemans (N-VA): Je suis loin d'être rassurée. La réforme est inscrite depuis des années déjà parmi les points d'action, mais plus aucun calendrier n'est désormais fixé. Une proposition relative à l'avenir de l'Institut et visant à définir la structure la plus efficace en termes de coûts devait être élaborée lors du contrôle budgétaire de 2013. Voilà qui n'annonce pas un avenir particulièrement radieux.

Als wij de geschiedenis overlopen, lezen wij in het regeerakkoord van december 2011 dat de regering zich over de toekomst van het instituut zal buigen en dat ze zal streven naar een grotere rol van die instelling ten gunste van de veteranen.

In 2012 stond het op uw website als een actiepunt vermeld. Er werd een concrete timing afgesproken. Er is toen een brief aan de minister van Sociale Zaken verzonden. Meer vind ik niet terug in 2012.

In de algemene beleidsnota van 2013 staat dat hieraan bijzondere aandacht zal worden besteed. Opnieuw is het een actiepunt.

Tijdens de begrotingscontrole van 2013 zou een voorstel worden uitgewerkt over de toekomst van het instituut met als specifieke opdracht de meest kostenefficiënte structuur voor de organisatie te bepalen. Dat klinkt al heel wat minder goed dan in december 2011.

De activiteiten die nu gebeuren zijn natuurlijk heel positief en die zijn heel belangrijk, maar ik hoor niets nieuws. Er gebeurt gewoon meer van het hetzelfde, terwijl het belangrijk is dat wij ons nog meer focussen op militairen die in een recent verleden werden ingezet,

Certes les activités actuelles sont pertinentes, mais je n'y perçois rien de neuf. Nous devrions nous concentrer davantage sur les militaires récemment déployés sur le terrain. La Défense pourrait ainsi tisser des liens plus étroits avec la population et améliorer dans le même temps son image de marque. J'ai préparé une résolution à ce sujet que je défendrai à l'automne prochain.

omdat Defensie op die manier ook een nauwe band met de publieke opinie kan smeden. Dat zal zeker zorgen voor een verbetering van het imago van Defensie en een groter respect voor militairen.

Ik heb een mooie resolutie ter zake geschreven. Ik zal die in het najaar misschien aan de agenda plaatsen.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

04 Vraag van mevrouw Karolien Grosemans aan de vice-eersteminister en minister van Landsverdediging over "de cyberdefensiecapaciteit van de NAVO" (nr. 18468)

04 Question de Mme Karolien Grosemans au vice-premier ministre et ministre de la Défense sur "la capacité de cyberdéfense de l'OTAN" (n° 18468)

04.01 Karolien Grosemans (N-VA): Mijnheer de minister, op 4 en 5 juni – dat is al eventjes geleden, maar mijn vraag ligt al een hele tijd op een antwoord te wachten – nam u deel aan een NAVO-top van Defensie ministers, waarbij voor het eerst ook *cyber defense* aan de agenda stond. Op de website van Defensie staat te lezen dat de NAVO vooral haar expertise wil delen in de verdediging van internetcriminaliteit en *hacking* en dat zij de domeinen wil onderzoeken waarbinnen de lidstaten nog nauwer kunnen samenwerken. Tijdens de top hebben de defensie ministers een stappenplan aangenomen over de bescherming van computernetwerken.

Mijnheer de minister, op welke domeinen van *cyber defense* willen de NAVO-lidstaten de samenwerking in de toekomst intensifiëren?

Wat betekent dat voor onze eigen defensie, onder andere op het vlak van investeringen?

Een concrete afspraak die op de top werd gemaakt, is de creatie van snelle interventieteams om de eigen NAVO-computernetwerken te beveiligen. Hoe zullen die *rapid reaction teams* worden samengesteld en ingezet?

Er werd nog geen consensus bereikt over de vraag of cyberaanvallen op burgerdoelen onder militaire verantwoordelijkheid vallen en of de NAVO bijgevolg moet ingrijpen indien een individuele lidstaat te maken krijgt met zulke aanvallen. Welke verschillende visies houden de lidstaten erop na? Welke landen zijn daar met name tegen gekant? Wat is ons huidige standpunt daarin?

04.02 Minister Pieter De Crem: Mevrouw Grosemans, een eerste domein waarin de NAVO-lidstaten in de toekomst de samenwerking in het raam van de *cyber defense* wensen te intensifiëren, is de hulp aan bondgenoten via het *NATO computer incident response center* en de *cyber defense management authority*, afgekort de CDMA.

Thans worden er twee *rapid reaction teams* uitgebouwd in het *response center* onder de hoede van het NAVO-communicatie- en informatieagentschap. Die ploegen hebben slechts een zeer beperkte capaciteit, die uitsluitend de bescherming van de NAVO-netwerken moet verzekeren.

Gedurende de NAVO-vergadering van 4 juni heb ik benadrukt dat de

04.01 Karolien Grosemans (N-VA): Lors du Sommet de l'OTAN des 4 et 5 juin, les ministres de la Défense ont adopté un plan d'action phasé destiné à protéger les réseaux informatiques de l'Alliance.

Dans quels domaines de la cyberdéfense les États membres de l'OTAN envisagent-ils de renforcer leur collaboration? Quels seront les investissements nécessaires à cet effet? Comment les équipes de réaction rapide seront-elles composées et déployées?

Aucun consensus n'a encore été trouvé sur la question de savoir si les cyberattaques ciblant des objectifs civils relèvent de la responsabilité militaire. Quels sont les points de vue des États membres à cet égard? Et quelle est la position de la Belgique?

04.02 Pieter De Crem, ministre: Les États membres de l'OTAN souhaitent à l'avenir intensifier leur collaboration dans le cadre de l'aide aux alliés par le biais du NATO Computer Incident Response Centre et de la Cyber Defense Management Authority.

Actuellement, deux équipes de réaction rapide sont mises sur pied au sein du response centre sous l'égide de l'agence de

NAVO verder moet gaan en de *rapid reaction teams* ook ter beschikking zou moeten stellen van aangevallen bondgenoten die hulp vragen om cyberproblemen in de nationale infrastructuur aan te pakken.

Er werd echter nog geen consensus bereikt over de vraag of de cyberaanvallen op burgerdoelen onder militaire verantwoordelijkheid vallen en of de NAVO bijgevolg moet ingrijpen indien een individuele lidstaat te maken krijgt met een dergelijke aanval.

Vele landen ontwikkelen offensieve en defensieve nationale capaciteiten en willen hun capaciteit op dit moment nog niet ter beschikking stellen van anderen. Bovendien zou de alliantie een coördinatiemechanisme in plaats moeten stellen om de *cyber defense* van de lidstaten beter te organiseren.

De samenwerking met de partners en met internationale organisaties zal worden verbeterd door het organiseren van diverse discussiefora en cyberoefeningen waaraan de bondgenoten en ook de niet-NAVO-partners kunnen deelnemen. Om samen met de industrie op het domein van *cyber defense* beter te kunnen samenwerken, zullen de bondgenoten een gemeenschappelijke visie op de inzetmodaliteiten overeenkomen.

Op nationaal vlak neemt Defensie de cyberdreiging ernstig. Er bestaat op nationaal vlak een strategie voor *cyber security*, waarin Defensie zich compleet inschrijft. Die geïntegreerde nationale aanpak werd goedgekeurd in 2012.

communication et d'information de l'OTAN. Ces équipes ne disposent que d'une capacité très limitée, qui vise uniquement à assurer la protection des réseaux de l'OTAN.

Lors du Sommet, j'ai indiqué que l'OTAN devait poursuivre sur cette lancée et mettre également les équipes de réaction rapide à la disposition des alliés attaqués qui sollicitent de l'aide pour gérer les problèmes de cybercriminalité qui affectent leurs infrastructures nationales.

Aucun consensus n'a encore été atteint quant à la question de savoir si les cyberattaques visant des objectifs civils relèvent de la responsabilité des autorités militaires et si l'OTAN doit dès lors intervenir. De nombreux pays ont mis en place des capacités nationales offensives et défensives et ne sont pas encore disposés à mettre ces capacités à la disposition d'autres États. Par ailleurs, l'alliance devrait prévoir un mécanisme de coordination en vue de mieux organiser la cyberdéfense des États membres. La collaboration avec les partenaires et avec des organisations internationales sera améliorée par le biais de l'organisation de divers forums de discussion et d'exercices. En vue d'améliorer la collaboration avec l'industrie en matière de cyberdéfense, les alliés conviendront d'une vision commune en ce qui concerne les modalités de déploiement.

Sur le plan national, la Défense prend cette menace au sérieux et une stratégie nationale de *cyber security* a été élaborée. Cette approche nationale intégrée a été approuvée en 2012.

04.03 Karolien Grosemans (N-VA): Mijnheer de minister, u zegt op uw website dat de snelle-interventieteam die de computernetwerken van de NAVO moeten beveiligen, tegen de herfst volledig klaar moeten zijn. Dat is dus al over enkele maanden. Op Radio 1 zei u dat er heel wat investeringen zullen moeten gebeuren, in mensen maar ook in materieel. Op de vraag ter zake hebt u dus nog niet geantwoord. Wat betekent dat voor onze eigen defensie, onder

04.03 Karolien Grosemans (N-VA): Le ministre écrit sur son site internet que les équipes d'intervention rapide chargées de protéger les réseaux informatiques de l'OTAN devront être entièrement opérationnelles à l'automne. Sans

andere op het vlak van investeringen? Als daarin niet geïnvesteerd wordt, blijft uw uitspraak immers dode letter.

investissements, ce projet restera cependant lettre morte.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

05 Samengevoegde vragen van

- mevrouw Karolien Grosemans aan de vice-eersteminister en minister van Landsverdediging over "de levering van de eerste NH90-helikopter, type NFH" (nr. 18503)

- mevrouw Annick Ponthier aan de vice-eersteminister en minister van Landsverdediging over "de vertraging in het leveringsschema van de NH90-helikopters, type NFH" (nr. 18511)

05 Questions jointes de

- Mme Karolien Grosemans au vice-premier ministre et ministre de la Défense sur "la livraison du premier hélicoptère NH90 de type NFH" (n° 18503)

- Mme Annick Ponthier au vice-premier ministre et ministre de la Défense sur "le retard dans le schéma de livraison des hélicoptères NH90 de type NFH" (n° 18511)

05.01 Karolien Grosemans (N-VA): Mijnheer de minister, de levering van de marineversie van de NH90-helikopter, de NFH, die onder andere de *search and rescue*-opdracht van de Seakings zal overnemen, werd al verscheidene malen uitgesteld. In februari mochten we het eerste toestel nog verwachten in de loop van het tweede trimester van 2013. De NFH-vloot zou volgens de toenmalige planning in het voorjaar van 2015 operationeel zijn.

Volgens *Het Nieuwsblad* doen er nu geruchten de ronde dat de levering opnieuw vertraging heeft opgelopen. Mogelijk moeten de Seakings langer operationeel blijven dan voorzien. U heeft in de commissievergadering van 20 februari gezegd dat Defensie in dat geval waarschijnlijk bijkomende maatregelen zal moeten nemen.

Mijnheer de minister, kloppen de geruchten over een nieuwe vertraging? Zo ja, welk leveringsschema schuift de fabrikant op dit moment voor de marinehelikopters naar voor? Wat is de reden voor de vertraging? Wanneer verwacht Defensie dat de NFH-vloot volledig operationeel zal zijn? Zullen er maatregelen moeten worden genomen om ervoor te zorgen dat de Seakings tot dan kunnen blijven vliegen? Hoeveel zal dit kosten? Zijn er tot slot ook wijzigingen aangebracht in het leveringsschema van de TTH, de transportversie van de NH90?

05.01 Karolien Grosemans (N-VA): La livraison du NFH, la version Marine de l'hélicoptère NH90 qui remplira dorénavant les missions confiées jusqu'ici aux Sea Kings, a déjà été reportée plusieurs fois. En février, on attendait encore le premier appareil dans le courant du second trimestre de 2013 mais la livraison aurait été retardée une fois de plus.

Ces rumeurs sont-elles fondées? Quel schéma de livraison le fabricant prévoit-il aujourd'hui? Quel est le motif du retard? Quand la Défense pense-t-elle que la flotte NFH sera tout à fait opérationnelle? Des mesures devront-elles être prises afin de faire en sorte que les Sea Kings puissent continuer à voler jusqu'à cette date? Combien cela coûtera-t-il? Des changements ont-ils également été apportés au schéma de livraison du TTH, la version Transport du NH90?

05.02 Annick Ponthier (VB): Mijnheer de minister, in februari 2013 hebt u laten u weten dat het leveringsschema van de NH90-helikopters voorzag in de levering van drie toestellen in 2013 en één in 2014. De levering had toen enige vertraging opgelopen, te wijten aan de grootte van de industriële productiecapaciteit, meer in het bijzonder aan de laattijdige aanlevering van onderdelen door de onderaannemers, stelde u. De NAVO-fregathelikoptervloot zou voorjaar 2015 operationeel zijn. Collega Grosemans heeft er reeds op gewezen dat de levering van de eerste NFH opnieuw vertraging zou oplopen.

Bevestigt u de berichten met betrekking tot de bijkomende vertraging?

05.02 Annick Ponthier (VB): En février 2013, le schéma de livraison des hélicoptères NH90 prévoyait encore la livraison de trois appareils en 2013 et d'un appareil en 2014. Il avait été prévu que la flotte d'hélicoptères de frégate de l'OTAN serait opérationnelle au printemps 2015. Ma collègue Grosemans a déjà dit que la livraison du premier NFH aurait de nouveau accumulé du retard.

Kunt u dat verder toelichten? Wat zijn de gevolgen voor het globale leveringsschema van de NH90's? Zijn er gevolgen voor de operationaliteit van de Seaking-helikopters? Indien Defensie hiervoor extra maatregelen dient te treffen, welk budget hangt dan daaraan vast? Hoeveel bedragen momenteel de door Defensie aan de firma opgelegde vertragingsboetes? Hoe ziet u deze evolueren na deze bijkomende eventuele vertraging?

Le ministre confirme-t-il ces informations? Quelles seront les conséquences pour le schéma de livraison des NH90? Y aura-t-il des conséquences pour l'opérabilité des Sea Kings? Combien coûteront les mesures supplémentaires éventuellement nécessaires? À combien se monteront les amendes dues en cas de retard? Comment évolueront ces amendes après ce nouveau retard éventuel, selon le ministre?

05.03 Minister **Pieter De Crem**: Mijnheer de voorzitter, op de laatste officiële internationale vergadering van de hoofdverantwoordelijken van het programma NH90, het zogenaamde 'steeringcomité, heeft de firma het volgende leveringschema voor de Belgische toestellen doorgegeven.

05.03 **Pieter De Crem**, ministre: Lors de la dernière réunion internationale des principaux responsables du programme NH90, la société a transmis le schéma de livraison suivant pour les appareils belges.

Voor de NFH worden er drie toestellen voorzien in de periode 2013 - 2014. De levering van het eerste toestel is voorzien in juli van dit jaar.

Pour le NFH, trois appareils seront livrés au cours de la période 2013-2014. Le premier appareil devrait être livré en juillet de cette année. Pour le DTH, la livraison de trois appareils au cours de la même période est également prévue.

Voor de DTH voorziet men eveneens de levering van drie toestellen in dezelfde periode.

Er zijn geen bijkomende redenen voor vertraging dan deze die al doorgegeven werden in december 2012, zijnde de minimale industriële productiecapaciteit door de bijzonder laattijdige aanlevering van onderdelen door de onderaannemers.

Le retard est semble-t-il dû à la livraison particulièrement tardive de certains composants par les sous-traitants.

Er wordt verwacht dat de NFH volledig operationeel zal zijn in de loop van 2015. Defensie volgt de situatie op de voet en stelt alles in het werk om een vlotte transitie tussen het gebruik van de huidige Seaking-vloot en de NFH-vloot te verzekeren. Indien het in de toekomst nog mocht nodig blijken, zullen er hiertoe bijkomende maatregelen worden genomen.

Le NFH devrait être totalement opérationnel dans le courant de l'année 2015. La Défense suit la situation de très près et met tout en œuvre pour assurer une transition sans heurts entre la flotte des Sea King et celle des NFH. Des mesures complémentaires seront prises si nécessaire.

In het geval van laattijdige levering van een helikopter voorziet het contract in een boete per maand van vertraging van 0,5 % van de totale prijs van de helikopter met een maximum plafond dat bereikt wordt vanaf 10 maanden vertraging. De boetes worden daarna in mindering worden gebracht van de laatste factuur. Deze boete bedraagt momenteel 10,25 miljoen euro.

En cas de livraison tardive d'un hélicoptère, le contrat prévoit une amende mensuelle de 0,5 % du prix total de l'hélicoptère avec un plafond à partir de 10 mois de retard. Les amendes sont déduites de la dernière facture. L'amende s'élève actuellement à 10,25 millions d'euros.

05.04 **Karolien Grosemans** (N-VA): Mijnheer de voorzitter, het productieschema blijft maar opschuiven. U bent daar niet zelf

05.04 **Karolien Grosemans** (N-VA): Nous aurions dû disposer de

verantwoordelijk voor. We hadden deze helikopters al anderhalf jaar in ons bezit moeten hebben. De Seaking blijft nu wel in dienst tot eind 2014.

U blijft zeggen dat, ondanks het productieproces dat blijft opschuiven, de NFH operationeel zal zijn in 2015. Als de Seaking in dienst blijft tot eind 2014 is dat volgens mij onmogelijk. Men zegt mij dat er één exemplaar in de lucht wordt gehouden met de wisselstukken van drie andere.

Ik wil toch wijzen op de veiligheid van onze militairen. U heeft in een vorige commissie gezegd dat de *main rotorhead* gereviseerd dient te worden als die zolang operationeel blijven. Daar moet rekening mee gehouden worden.

Er is ook goed nieuws. U hebt immers blijkbaar een fikse korting bedongen. Tijdens het televisieprogramma "*Vanthilt on tour*" hebt u verklaard – ik heb het fragment achteraf nogmaals beluisterd omdat ik het zo ongelooflijk vond – dat de toestellen 10 miljoen euro per stuk kosten. Naar mijn weten kosten ze echter 37,5 miljoen euro per stuk. Tijdens de televisieuitzending spreekt u evenwel van 10 miljoen euro per stuk, wat toch een heel mooie korting is.

Misschien kan u dus nog een aantal toestellen bijbestellen.

05.05 Minister **Pieter De Crem**: Mijnheer de voorzitter, het ging over het bedrag van de boete. Ik heb ze in elk geval niet gekocht. Ik moet ze echter wel betalen, wat helaas in vele zaken het geval is.

05.06 **Annick Ponthier** (VB): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik neem er nota van dat u antwoordt dat in juli 2013 de eerste helikopter zal worden geleverd en dat de rest op schema blijft dat na de voorgaande vertragingen werd vastgelegd.

Ik wil hier nogmaals de hoop uitdrukken dat de Seaking-helikopters die momenteel nog in de lucht hangen, niet langer dan houdbaar dienst zullen moeten doen. Ik verneem uit de pers immers dat kapitein Ghys zegt dat zolang de NH90 de volledige opdracht niet heeft overgenomen, de Seaking uiteraard in de lucht blijft.

Ik hoop dat de termijn in kwestie niet nogmaals wordt opgeschoven. U zal immers met mij beamen dat de veiligheid van de manschappen, de piloten, het technisch personeel en de burgers altijd moet vooropstaan. Ik reken er dus op dat u over hun veiligheid zal waken.

Het incident is gesloten.
L'incident est clos.

De **voorzitter**: Vraag nr. 18228 van de heer Ducarme wordt in een schriftelijke vraag omgezet.

06 **Vraag van mevrouw Annick Ponthier aan de vice-eersteminister en minister van Landsverdediging over "de invoering van nieuwe maatregelen in het kader van het militair statuut" (nr. 18520)**

06 **Question de Mme Annick Ponthier au vice-premier ministre et ministre de la Défense sur "l'instauration de nouvelles mesures dans le cadre du statut militaire" (n° 18520)**

06.01 **Annick Ponthier** (VB): Mijnheer de minister, deze vraag is gedeeltelijk zonder voorwerp geworden, maar ik heb ze toch op de agenda laten staan, omdat men in onze commissie nooit weet of de

ces hélicoptères il y a 18 mois déjà. Le Sea King doit à présent rester en service jusque fin 2014, alors qu'il se dit qu'un appareil est maintenu opérationnel avec les pièces de rechange de trois autres. Il s'agit tout de même de garantir la sécurité de nos militaires.

Le ministre semble avoir négocié une fameuse ristourne. Je l'ai en effet entendu annoncer à *Vanthilt on tour* que les appareils coûtent 10 millions d'euros l'unité. Je crois quant à moi qu'ils coûtent 37,5 millions.

05.05 **Pieter De Crem**, ministre: Il s'agissait du montant de l'amende.

05.06 **Annick Ponthier** (VB): Je note que le premier hélicoptère sera livré en juillet 2013 et que, pour le surplus, on s'en tiendra au schéma établi après les retards intervenus précédemment.

Je formule une fois encore l'espoir que les Sea Kings ne seront pas maintenus en service plus longtemps que ce ne sera tenable.

06.01 **Annick Ponthier** (VB): Cette question est devenue en partie sans objet puisque nous

betrokken wetsontwerpen wel degelijk op de afgesproken dag zullen worden besproken.

Wij hebben vandaag het wetsontwerp over het nieuwe statuut en het wetsontwerp over het statuut voor beperkte duur in de commissie goedgekeurd. Ik neem aan dat dat volgende week in de plenaire vergadering zal worden besproken.

Ik wil u er toch op wijzen dat de uitvoeringsbesluiten nog moeten worden genomen, waarbij de timing ook in acht moet worden genomen. U zult dat ongetwijfeld wel weten, maar ik wil u toch nog eens zeggen dat u op de timing van de uitvoeringsbesluiten moet letten, zodat de vooropgestelde datum van 31 december gehandhaafd kan blijven.

06.02 Minister **Pieter De Crem**: Ik kan hier niet meer op antwoorden. Dat zet geen zoden aan de dijk.

Het incident is gesloten.
L'incident est clos.

De **voorzitter**: Vraag nr. 18522 van de heer Maertens wordt omgezet in een schriftelijke vraag.

avons adopté aujourd'hui en commission les projets de loi sur le nouveau statut et sur le statut à court terme.

Je me permettrai simplement de dire au ministre qu'il y a lieu de respecter les délais pour la promulgation des arrêtés d'exécution.

Le **président**: La question n° 18522 de M. Maertens est convertie en question écrite.

07 **Samengevoegde vragen van**

- mevrouw Karolien Grosemans aan de vice-eersteminister en minister van Landsverdediging over "het PRISM-programma" (nr. 18527)
- de heer Christophe Lacroix aan de vice-eersteminister en minister van Landsverdediging over "de cyberspionage door de FBI en de NSA" (nr. 18588)
- de heer Theo Francken aan de vice-eersteminister en minister van Landsverdediging over "de geheime afspraken met de NSA" (nr. 19070)

07 **Questions jointes de**

- Mme Karolien Grosemans au vice-premier ministre et ministre de la Défense sur "le programme PRISM" (n° 18527)
- M. Christophe Lacroix au vice-premier ministre et ministre de la Défense sur "la surveillance informatique du FBI et de la NSA" (n° 18588)
- M. Theo Francken au vice-premier ministre et ministre de la Défense sur "les accords secrets conclus avec la NSA" (n° 19070)

07.01 **Karolien Grosemans** (N-VA): Mijnheer de minister, vorige week – mijn vraag dateert van 11 juni – kwam het verhaal van het PRISM-programma naar buiten. Via dat programma heeft de Amerikaanse veiligheidsdienst NSA toegang tot gebruikersgegevens van verschillende internetdiensten. Alain Winants, de administrateur-generaal van de Veiligheid van de Staat, bevestigde dat zo een systeem bij ons niet bestaat.

Ondertussen hebben enkele bronnen in de krant *De Standaard* gezegd dat de Belgische Veiligheid van de Staat via uitwisseling van informatie onrechtstreeks toegang heeft tot informatie uit PRISM. Ook in Nederland zou dat het geval zijn. Daar bevestigde een agent van de Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst dat de dienst informatie uit PRISM ontvangt.

Mijnheer de minister, ik heb daarover de volgende vragen.

Heeft de militaire inlichtingendienst ADIV onrechtstreeks toegang tot

07.01 **Karolien Grosemans** (N-VA): Le service de sécurité américain a accès par le biais du programme PRISM au données des utilisateurs de différents services internet. Selon le chef de notre Sûreté de l'État, il n'existe pas de système de ce type chez nous.

Est-ce exact? Et est-il exact aussi, comme on a pu le lire dans *De Standaard*, que la Sûreté de l'État comme le service de renseignement de l'armée ADIV ont malgré tout accès au programme PRISM par le biais d'un échange d'informations? Ce service dispose-t-il d'un infiltrant dans de grandes

de informatie uit PRISM? Zo ja, kunt u meer uitleg geven over hoe die informatie-uitwisseling in de praktijk gebeurt? Bevestigt u, zoals de administrateur-generaal van de Veiligheid van de Staat, dat in België geen equivalent van het PRISM-programma bestaat? In de Nederlandse krant *De Telegraaf* werd gemeld dat de Nederlandse AIVD grote commerciële internetdiensten zou verzoeken een toepassing ter beschikking te stellen die toegang geeft tot bepaalde informatie. Indien daarop niet wordt ingegaan, valt de AIVD terug op een agent die in het bedrijf zit en van daaruit toegang heeft tot de gegevens. Zijn zulke praktijken ook bij ons van toepassing? Kunt u daarover meer uitleg geven?

07.02 Christophe Lacroix (PS): Monsieur le président, monsieur le ministre, cette question paraît effectivement un peu datée par rapport aux soubresauts de l'actualité mais je voudrais m'attarder sur les révélations du *Washington Post* et du quotidien britannique *The Guardian* qui ont fait la lumière successivement sur deux programmes secrets de l'Agence nationale de sécurité (NSA).

L'un concerne la récolte, depuis 2006, des données d'appels téléphoniques aux États-Unis par l'opérateur Verizon et vraisemblablement d'autres opérateurs. L'autre programme, appelé PRISM, dont on a beaucoup parlé ces dernières semaines.

Nous avons appris dans ce cadre que la NSA et le FBI ont, semble-t-il, accès aux données des utilisateurs de Microsoft, Google, Facebook ou encore Yahoo. Avec cette capacité, la vaste majorité des communications humaines sont automatiquement ingérées sans ciblage.

Face à ces scandales très inquiétants - que mon groupe condamne fermement -, qui ont même touché le cœur de l'Union européenne, en matière de violation de la vie privée en provenance des USA et aux réactions de la Commission européenne, que je trouvais un peu faiblardes ou matamoresques, j'aimerais, monsieur le ministre, vous poser les questions suivantes.

Comment la Défense belge s'est-elle positionnée face à ces révélations? Les services de renseignements militaires belges étaient-ils au courant de l'ampleur et des implications, notamment en termes de respect de la vie privée, de ce programme américain? Y a-t-il eu des échanges de données entre les services de renseignements militaires belges/européens et américains? Enfin, quel a été le champ de collaboration entre les services belges/européens et américains? Comment et selon quelle procédure cette collaboration est-elle organisée?

07.03 Theo Francken (N-VA): Mijnheer de minister, ik sluit mij aan bij de vorige vragen.

Vorige week publiceerde *The Guardian*, een van de Britse kranten die documenten kreeg van de NSA-klokkenluider Edward Snowden, een artikel waarin stond te lezen dat minstens zeven Europese landen via een geheime overeenkomst gevoelige informatie zouden doorspelen aan de NSA. Het zou onder andere gaan over informatie uit mobiele telefoongesprekken en internetdata.

Mijnheer de minister, had België ook zo'n overeenkomst? Hebben de

entreprises internet commerciales, comme cela semble être le cas aux Pays-Bas?

07.02 Christophe Lacroix (PS): Naar aanleiding van de onthullingen over twee geheime programma's van het NSA, waaronder het inmiddels beruchte PRISM-programma, blijkt dat het NSA en de FBI toegang zouden hebben tot gebruikersgegevens van Microsoft, Google, Facebook en Yahoo. Deze schandalen zijn erg onrustwekkend en worden door mijn fractie streng veroordeeld. De reacties van de Europese Commissie erop kwamen op mij echter een beetje over als stoerdoenerij.

Wat is het standpunt van de Belgische Defensie met betrekking tot deze onthullingen? Waren de Belgische militaire inlichtingendiensten op de hoogte van de omvang en implicaties van het Amerikaanse programma, met name op het stuk van privacy? Werden er gegevens uitgewisseld tussen de Belgische, Europese en Amerikaanse militaire inlichtingendiensten? Op welk vlak werkten deze diensten in dit verband samen? Hoe en volgens welke procedure wordt de samenwerking georganiseerd?

07.03 Theo Francken (N-VA): Selon un article paru la semaine passée dans le journal *The Guardian*, au moins sept pays européens transmettraient des informations sensibles à la NSA en vertu d'un accord confidentiel. Il s'agirait notamment d'informations provenant d'appels réalisés à partir de téléphones portables et d'échanges de données par

Belgische inlichtingendiensten in het verleden al gevoelige informatie doorgegeven aan de NSA? Hoe kijkt u aan tegen deze praktijken? Wat is uw reactie hierop? De regeringen van een aantal EU-lidstaten toonden zich erg verontwaardigd, maar blijken dan toch op de hoogte te zijn van de overeenkomsten.

In het artikel staat ook te lezen dat de VS volgens een aantal overeenkomsten alle landen een betrouwbaarheidsstatus toekent. De VS zelf is gedefinieerd als *first party*. Landen als UK, Canada, Nieuw-Zeeland en Australië zijn *second party trusted relationships*. Landen als Frankrijk en Duitsland zijn *third party relationships*, of krijgen nog een lagere betrouwbaarheidsstatus. Bent u op de hoogte van de betrouwbaarheidsstatus van België? Zo ja, welke betrouwbaarheidsstatus heeft ons land dan?

07.04 Minister **Pieter De Crem**: Mijnheer de voorzitter, ik zal eerst antwoorden op de vragen van mevrouw Grosemans en de heer Lacroix, en dan op de vragen van de heer Francken.

Ik geef u een antwoord op basis van de gegevens die mij door de ADIV, de Algemene Dienst Inlichting en Veiligheid, werden verstrekt.

Le SGRS n'était pas au courant de l'existence de ces programmes américains ni de leur ampleur.

De ADIV heeft geen toegang, noch rechtsreeks, noch onrechtstreeks, tot een systeem waarmee de Verenigde Staten privégegevens van internet- of telefoniegebruikers verzamelen. De ADIV bevestigt zelf niet over een dergelijk systeem te beschikken.

Les échanges de données entre le SGRS et les services de renseignements étrangers ont lieu au cas par cas lors de réunions bilatérales, en veillant toujours à la protection de la source d'information. Ils se déroulent principalement dans le cadre du rassemblement d'informations relatives à des organisations terroristes.

Praktijken zoals aangehaald in de Nederlandse krant *De Telegraaf* worden door de ADIV niet toegepast.

Ik kom dan bij de vraag van collega Francken. Zoals gesteld vindt de uitwisseling van gegevens tussen de ADIV en de buitenlandse inlichtingendiensten geval per geval plaats, dit tijdens bilaterale vergaderingen waarbij er steeds over wordt gewaakt dat de informatiebron wordt beschermd. In het kader van zeer concrete dossiers wordt ook met de NSA gevoelige informatie uitgewisseld. Hierbij gaat het steeds over onderwerpen die een bedreiging vormen voor de Belgische Staat of voor Belgische burgers. In geen enkel dossier gaat het over internetverkeer of informatie over mobiele telefoongesprekken. Er worden geen persoonlijke gegevens

l'internet.

La Belgique a-t-elle signé ce type de convention? Les services belges de renseignements ont-ils déjà transmis des informations sensibles à la NSA dans le passé? Quelle est la position du ministre vis-à-vis de ces pratiques? Quel est le statut de fiabilité conféré à notre pays par les États-Unis?

07.04 **Pieter De Crem**, ministre: Ma réponse est fondée sur les données qui m'ont été fournies par le Service Général du Renseignement et de la Sécurité.

De ADIV was niet op de hoogte van het bestaan van die Amerikaanse programma's noch van de omvang ervan.

Le SGRS n'a accès ni directement, ni indirectement à l'un des programmes utilisés par les États-Unis pour collecter les informations privées transitant par l'internet ou la téléphonie. De plus, le Service ne dispose pas d'un système comparable.

De uitwisseling van gegevens tussen de ADIV en de buitenlandse inlichtingendiensten vindt plaats geval per geval, voornamelijk over terroristische organisaties, en daarbij wordt er toegezien op de bescherming van de informatiebron.

Le SGRS ne recourt pas à des pratiques comme celles dont a fait état *De Telegraaf*.

L'échange de données entre le SGRS et les services de renseignements étrangers fait l'objet d'une décision au cas par cas lors de réunions bilatérales et il est veillé en toutes circonstances à protéger la source d'information. Il est également procédé à des échanges d'informations sensibles

uitgewisseld. De samenwerking tussen de ADIV en de NSA in deze concrete dossiers is steeds professioneel en met wederzijds respect verlopen. De ADIV is niet op de hoogte van de toekenning van een betrouwbaarheidsstatus door de NSA aan België.

avec la NSA. Il s'agit toujours de dossiers dont l'objet constitue une menace pour l'État ou la population belges. Aucun ne concerne des échanges internet ou des communications par téléphone mobile. Les échanges ne portent pas sur des données à caractère personnel. Dans ces dossiers concrets, la coopération entre le SGRS et la NSA s'est toujours déroulée de manière professionnelle et dans le respect mutuel. Le SGRS n'a pas connaissance de l'attribution d'un statut de fiabilité à la Belgique par la NSA.

07.05 Karolien Grosemans (N-VA): Mijnheer de minister, transparantie is in deze zaak belangrijk. Elke burger heeft recht op informatie hieromtrent. Onze inlichtingendienst ADIV past volgens u het omstreden Amerikaans computerprogramma PRISM niet toe, noch vergelijkbare programma's. Dat is een heel duidelijk antwoord.

07.05 Karolien Grosemans (N-VA): Dans cette affaire, la transparence est importante. Selon le ministre, le SGRS n'applique pas le programme américain PRISM, qui est actuellement au centre d'une controverse, ni des programmes comparables. Voilà qui est clair.

07.06 Christophe Lacroix (PS): Monsieur le ministre, vous avez été clair sauf sur un point. Je vous avais interrogé sur la position de la Défense belge à la suite des révélations. Vous n'avez pas répondu à cette question.

07.06 Christophe Lacroix (PS): U heeft niet geantwoord op mijn vraag over het standpunt van Defensie in verband met de onthullingen. Er moet een politiek standpunt worden ingenomen met betrekking tot dergelijke uitwassen, die volgens mij maar het topje van de ijsberg zijn. Voor de rest ben ik vrij tevreden met uw antwoord.

Pour le reste, je suis assez satisfait.

Comme nous l'avons déclaré à tous les niveaux de pouvoir où nous sommes, ce qui se passe est proprement scandaleux! J'aurais souhaité entendre une position personnelle ou la position de votre département par votre voix. Il faut politiquement se positionner quant à la dérive que nous venons de vivre qui, à mon avis, n'est que la partie émergée de l'iceberg.

07.07 Theo Francken (N-VA): Mijnheer de minister, u zegt dat er wel gegevens doorgespeeld zijn van ADIV naar NSA, maar het ging nooit over persoonlijke gegevens, nooit over mailverkeer en nooit over telefonie. Ik vraag mijn af wat er dan wel doorgegeven is.

07.07 Theo Francken (N-VA): Vous dites que le SGRS a transmis des données à la NSA, mais qu'il ne s'agissait nullement de données personnelles, ni de courriels, ni d'appels téléphoniques. De quel type de données pouvait-il donc bien s'agir?

07.08 Minister Pieter De Crem: In de eerste legislatuur waarin ik parlamentslid was, tussen 1995 en 1999, was ik lid van bijzonder interessante commissies, met name de opvolgingscomités P en I. De vragen die u nu stelt, horen eigenlijk daar thuis. Vooral het Comité I, of in het Frans het Comité R van *renseignements*, biedt het vehikel om die zaken in al hun aspecten te bekijken.

07.08 Pieter De Crem, ministre: Les questions de M. Francken sont du ressort des commissions de suivi des Comités P et R.

07.09 Theo Francken (N-VA): Het Comité I is slechts toegankelijk voor enkele leden van de Senaat. Wij zitten hier niet in de Senaat, maar in de Kamer. Voor N-VA zat Danny Pieters in het Comité I, en hij is nu ook weg. Dus, ik wil wel, maar ik meen dat ook de leden van de Kamer recht hebben om te weten welke informatie-uitwisseling er nu juist is.

Ik vind het bijzonder hypocriet van enkele regeringen dat zij groot lawaai maken, ook in het Europees Parlement. Zo vernoem ik een aantal fractieleiders, onder andere van de liberale fractie, terwijl enkele deelgenoten van de VVD, via minister-president Mark Rutte van de VVD, daaraan eigenlijk al jaar en dag gewoon meewerken. Ik vind dat toch weer een mooi staaltje van hypocrisie van een aantal regeringsleiders, en vooral van onze liberale fractieleider in het Europees Parlement.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

De **voorzitter**: Vraag nr. 18528 van de heer Maertens wordt omgezet in een schriftelijke vraag.

07.09 Theo Francken (N-VA): Le Comité R n'est accessible qu'à quelques membres du Sénat. La N-VA y était représentée par Danny Pieters, mais ce dernier s'est retiré. Les membres de la Chambre sont également en droit de connaître la nature des échanges d'informations.

Il est particulièrement hypocrite de la part de certains gouvernements européens de s'indigner des procédés américains, un sentiment d'indignation qui a par ailleurs également retenti au sein du Parlement européen. Le chef de file du groupe libéral y est monté sur ses grands chevaux, alors que le VVD, et M. Mark Rutte, collaborent déjà depuis des années à ce système. Voilà une belle démonstration d'hypocrisie.

Le **président**: La question n° 18528 de M. Maertens est transformée en question écrite.

08 Vraag van mevrouw Karolien Grosemans aan de vice-eersteminister en minister van Landsverdediging over "de verkoop van gebouwen en terreinen" (nr. 18529)

08 Question de Mme Karolien Grosemans au vice-premier ministre et ministre de la Défense sur "la vente de bâtiments et de terrains" (n° 18529)

08.01 Karolien Grosemans (N-VA): Mijnheer de minister, uit uw antwoord op mijn vraag nr. 449 kwamen enkele interessante feiten naar voren. Vooral de lage verkoopprijs van enkele gebouwen en terreinen sprong hierbij in het oog. Zo werd in Herve een bunker voor slechts 350 euro verkocht. Ook gingen enkele terreinen voor een op het eerste gezicht redelijk lage prijs over de toonbank.

Kunt u meer uitleg geven bij de lage verkoopprijzen?

Welk bedrag hoopte Defensie initieel uit de verkopen te halen?

Werd er een minimumvraagprijs vastgelegd? Zo neen, waarom niet?

De opbrengsten uit de verkopen bedroegen voor de jaren 2011, 2012 en 2013 respectievelijk 15,5 miljoen euro, 17,1 miljoen euro en 12,8 miljoen euro.

Kunt u een totaaloverzicht geven van de saneringswerken, die aan de verschillende sites moesten gebeuren voordat ze konden of mochten verkocht worden?

08.01 Karolien Grosemans (N-VA): Comment le ministre explique-t-il les prix de vente parfois fort peu élevés qu'atteignent les bâtiments et les terrains de la Défense? Un prix minimum est-il fixé lors de ces ventes?

Le ministre peut-il fournir un aperçu des travaux d'assainissement réalisés dans tous les sites militaires avant que leur mise en vente soit autorisée?

08.02 Minister Pieter De Crem: Mevrouw Grosemans, Defensie

08.02 Pieter De Crem, ministre:

draagt overbodige militaire infrastructuur over aan de Federale Overheidsdienst Financiën met het oog op de zogenaamde vervreemding. Die laatste is uitsluitend bevoegd voor de bepaling van de venale waarde en voor de organisatie van de verkoop.

Defensie vermeldt stelselmatig in de verkoopdossiers die aan Financiën worden bezorgd, dat bij een verkoop minimaal de venale waarde moet worden behaald. Dat gebeurt ook zo bij de effectieve verkoop.

In verband met een totaaloverzicht van de saneringswerken die op de verschillende sites noodzakelijk waren voordat ze verkocht konden worden, dat lijkt mij veeleer het onderwerp voor een schriftelijke vraag dan voor een mondelinge vraag. Ik veronderstel dat u er dan ook geen probleem mee hebt om daarover een schriftelijke vraag in te dienen. Ik zal u dan graag spoedig antwoorden.

08.03 Karolien Grosemans (N-VA): Mijnheer de minister, ik zal zeker die schriftelijke vraag indienen.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

09 Samengevoegde vragen van

- mevrouw Annick Ponthier aan de vice-eersteminister en minister van Landsverdediging over "de drugscontroles in het leger" (nr. 18598)

- mevrouw Karolien Grosemans aan de vice-eersteminister en minister van Landsverdediging over "de drugscontroles tijdens vlaggengroeten" (nr. 18610)

- de heer David Geerts aan de vice-eersteminister en minister van Landsverdediging over "de drugscontroles bij Defensie" (nr. 18684)

09 Questions jointes de

- Mme Annick Ponthier au vice-premier ministre et ministre de la Défense sur "les contrôles antidrogue à l'armée" (n° 18598)

- Mme Karolien Grosemans au vice-premier ministre et ministre de la Défense sur "les contrôles antidrogue menés lors du salut du drapeau" (n° 18610)

- M. David Geerts au vice-premier ministre et ministre de la Défense sur "les contrôles antidrogue à la Défense" (n° 18684)

09.01 Annick Ponthier (VB): Mijnheer de minister, er is commotie ontstaan over de drugscontroles in het leger, vooral dan over het moment waarop deze plaatsvinden. Als voorbeeld wordt de vlaggengroet gegeven, tijdens dewelke veel militairen in bevolen dienst aanwezig zijn.

Ik heb daarover drie vragen. Bent u het met mij eens dat deze controles nuttig en nodig zijn, en verantwoord zijn op elk moment, gelet op het wapengebruik door onze manschappen en hun operationele inzetbaarheid?

Is de minister van oordeel dat de beoordeling hiervan door de legervakbond ACOD uit haar verband gerukt of op zijn minst overtrokken is omdat deze enkel pleit voor – weliswaar nuttige – preventiemaatregelen?

Kan volgens de minister hier het principe gelden dat wie niets te verbergen heeft, ook niets hoeft te vrezen?

09.02 Karolien Grosemans (N-VA): Mijnheer de minister, in

La Défense transfère les infrastructures militaires superflues au SPF Finances en vue de leur aliénation. Le SPF Finances doit ensuite en fixer la valeur vénale et organiser la vente. La Défense lui fait toutefois savoir à chaque fois qu'une vente doit produire au minimum la valeur vénale.

Pour l'aperçu des travaux d'assainissement, je propose que Mme Grosemans dépose une question écrite.

09.01 Annick Ponthier (VB): Il a été beaucoup question récemment des contrôles en matière de drogues opérés à l'armée, et surtout du moment où ces contrôles ont lieu. Que pense le ministre de la position défendue par le syndicat CGSP, qui plaide pour des mesures purement préventives?

Dans le cadre de tels contrôles en matière de drogue, ne convient-il pas de considérer que celui qui n'a rien à cacher n'a également rien à craindre?

09.02 Karolien Grosemans (N-

Het Nieuwsblad van 13 juni klaagt legervakbond ACOD aan dat er in kazernes soms drugscontroles worden uitgevoerd tijdens het groeten van de vlag, waarbij militairen verplicht aanwezig moeten zijn. De vakbond stelt zich ook vragen bij het drugsbeleid van Defensie.

Volgens de woordvoester van Defensie gaat het niet om stelselmatige controles, maar vormt de vlaggengroet nu eenmaal een goede gelegenheid om een drugscontrole uit te voeren.

Mijnheer de minister, ik zou u hierover graag de volgende vragen stellen. Hoe regelmatig worden er drugscontroles georganiseerd tijdens het groeten van de vlag? In welke kazernes is dat al gebeurd? Was u hiervan op de hoogte? Wat vindt u van deze manier van controleren?

Wat is uw reactie op de kritiek van de ACOD? Hebt u begrip voor het standpunt van de vakbond of vindt u zijn verontwaardiging overdreven?

Onder welke voorwaarden kunnen drugscontroles in het leger worden uitgevoerd?

Welke preventieve maatregelen of initiatieven neemt men om drugsgebruik bij militairen tegen te gaan? Hoe evalueert u deze maatregelen binnen het drugsbeleid van Defensie? Zijn er al bijstellingen nodig geweest?

09.03 Minister **Pieter De Crem**: Het bezitten, het gebruiken, het vervaardigen en het verhandelen van illegale drugs is een misdrijf van gemeenrecht dat wordt opgespoord door de federale gerechtelijke politie. Noch de militaire overheid, noch de militaire politie hebben bevoegdheid inzake opsporingen.

Wel valt het binnen de verantwoordelijkheid van de lokale chef, de korpscommandant dus, om op tijdstippen, door hem of haar zelf bepaald, in drugscontroles te voorzien. Deze controles worden door de politiediensten uitgevoerd.

Er bestaat geen systematiek om drugscontroles te laten uitvoeren, aansluitend op de vlaggengroet.

Het drugsbeleid binnen Defensie is gebaseerd op een nultolerantie. Een dergelijke aanpak wordt ingegeven doordat talrijke militairen veiligheidsfuncties uitoefenen die niet in overeenstemming te brengen zijn met het gebruik van drugs.

Het drugsbeleid van Defensie omvat drie delen: een doorgedreven preventie, een zorgverlening met mogelijkheid tot herintegratie, de tweede kans in bepaalde gevallen, en de repressie.

Het preventieve deel bestaat uit informatieverstrekking, sensibilisatie en bewustmaking. Bij de preventie speelt de cel *Addict* een belangrijke rol. Inzake repressie zijn er duidelijke verbodsregels betreffende het bezitten, het gebruiken en het verhandelen van drugs. Hierin passen ook de controles.

Het drugsbeleid van Defensie is gericht tot alle personeelsleden en dit doorheen de volledige loopbaan.

VA): Le syndicat CGSP dénonce le fait que dans les casernes des contrôles en matière de drogue sont parfois menés lors du salut au drapeau, lorsque la présence des militaires est obligatoire. Le syndicat se pose également un certain nombre de questions à propos de la politique menée par la Défense en matière de drogues. La porte-parole de la Défense affirme qu'il ne s'agit nullement de contrôles systématiques.

Avec quelle fréquence des contrôles en matière de drogue sont-ils menés lors du salut au drapeau? Que pense le ministre des contrôles et des critiques de la CGSP? Sous quelles conditions des contrôles en matière de drogue peuvent-ils être menés à l'armée? Quelles mesures préventives sont prises pour lutter contre la consommation de drogues par les militaires?

09.03 **Pieter De Crem**, ministre: La possession, la consommation, la fabrication et le commerce de drogues illégales constituent des infractions qui font l'objet d'enquêtes diligentées par la police judiciaire fédérale et les autorités militaires ne sont pas compétentes en la matière. Certes, il appartient au chef de corps de fixer les dates des contrôles qui sont effectués par la police, mais ceux-ci ne se déroulent pas systématiquement pendant le salut au drapeau.

En matière de drogues, la Défense applique le principe de la tolérance zéro. De nombreux militaires exercent en effet des fonctions liées à la sécurité. La politique antidrogue de la Défense est articulée autour de la prévention permanente, d'une prise en charge avec possibilité de réintégration – avec dans certains cas l'offre d'une seconde chance – et de la répression. L'information et la sensibilisation constituent les deux piliers de la prévention. En matière de répression, des règles très précises interdisent la

Zo worden postulanten reeds ingelicht bij hun bezoek aan het informatiecentrum. De cel *Addict* van het strafdepartement *Well-Being* geeft tijdens de basisvorming en de voorgezette vorming uiteenzettingen over drugs.

Voorts organiseert deze cel op vraag van de eenheid preventiesessies. Tijdens de voorbereiding op een buitenlandse opdracht volgt elke militair een uiteenzetting over de gevaren van drugs.

Tot slot verzekert de cel *Addict* maandelijks permanenties in de verschillende eenheden. Personeelsleden kunnen er terecht met individuele vragen of problemen.

Er worden voor dit preventieve deel noch ex-drugsverslaafden uitgenodigd noch documentaires van afkickcentra getoond. Er werd nog geen gebruik gemaakt van affiches.

Gedurende de afgelopen drie jaar werden in het tijdschrift *Debriefing* 2 artikelen aan de drugsproblematiek gewijd.

De cel *Addict* biedt eveneens voor individuele gevallen gehoorbijstand en oriënteert de personen die hulp nodig hebben, wanneer nodig, naar de curatieve sector.

De tweede kans die aan de militairen wordt geboden, voldoet aan elk van de volgende voorwaarden. Het moet om een eerste vastgesteld druggebruik gaan. Er mag geen strafrechtelijke vervolging tegen de betrokkene voor druggebruik zijn ingesteld. Het druggebruik mag niet vastgesteld zijn tijdens de dienst. Er mag geen sprake zijn van verhandeling van verboden producten. Tot slot moet de betrokkene aanvaarden een therapeutische behandeling te volgen.

Deze tweede kans wordt slechts een maal verstrekt en dit alleen aan het personeel dat bereid is om alle voorwaarden na te leven.

09.04 Annick Ponthier (VB): Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord.

U weet wellicht dat het Vlaams Belang in het verleden altijd heeft gepleit voor nultolerantie inzake drugsbeleid, zeker in de veiligheidssector en binnen Landsverdediging. Dat kan onder geen beding worden toegelaten en het mag en moet te allen tijde gecontroleerd worden.

Ik ben dan ook blij te horen dat u hetzelfde principe huldigt, en u de beoordeling van het ACOD hierin duidelijk niet volgt. Het wordt volgens mij helemaal te gek wanneer men leest dat het ACOD zegt dat de vlaggenroet systematisch wordt misbruikt, want de vlaggenroet is volgens hen een eer aan de natie. Ik zou durven zeggen dat zij de natie vooral eer betonen als het principe van nultolerantie binnen defensie door iedereen wordt gehuldigd.

09.05 Karolien Grosemans (N-VA): Mijnheer de minister, ook voor de N-VA-fractie is die nultolerantie ter zake terecht, zeker bij die job. Er wordt met wapens geoefend en dan is het natuurlijk ontzettend belangrijk dat deze militairen niet onder invloed zijn en geen drugs

possession, la consommation et le commerce de drogue et c'est dans ce cadre que les contrôles sont organisés.

La politique antidrogue concerne l'ensemble des membres du personnel tout au long de leur carrière. Dès leur visite au centre d'information, les candidats en sont informés et des exposés sur les drogues sont également présentés dans le cadre de la formation de base et de la formation continuée.

L'unique seconde chance accordée aux militaires est assortie de conditions: il faut qu'il s'agisse du premier constat de consommation de drogue, que l'intéressé n'ait pas d'antécédents pénaux en la matière, que le constat n'ait pas été établi durant le service, que l'intéressé ne se livre pas au commerce de substances illicites et qu'il accepte de suivre une thérapie.

09.04 Annick Ponthier (VB): Je suis heureuse que le ministre ne suive pas l'avis des syndicats et applique le principe, également défendu par le Vlaams Belang, de la tolérance zéro en matière de drogues. Cette attitude est judicieuse, en particulier dans les secteurs de la sécurité, parmi lesquels la Défense.

09.05 Karolien Grosemans (N-VA): Pour la N-VA également, la tolérance zéro se justifie parfaitement. Des militaires me font savoir

hebben gebruikt.

Ik spreek met militairen die mij zeggen dat het een vrij groot probleem is. Daarom is het heel belangrijk dat er een goed preventiebeleid wordt gevoerd. Ik heb er al verschillende keren op gehamerd dat het bijhouden van cijfers enorm belangrijk is, want ik merk dat welzijn binnen defensie wel eens stiefmoederlijk wordt behandeld. Dat geldt trouwens ook voor het posttraumatisch stressyndroom, arbeidsongevallen, zelfmoorden, enzovoort. Het stelselmatig bijhouden van die cijfers is daarom belangrijk voor het evalueren van uw beleid.

L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

10 Question de M. Vincent Sampaoli au vice-premier ministre et ministre de la Défense sur "les drones belges et européens" (n° 18620)

10 Vraag van de heer Vincent Sampaoli aan de vice-eersteminister en minister van Landsverdediging over "de Belgische en Europese drones" (nr. 18620)

10.01 Vincent Sampaoli (PS): Monsieur le président, monsieur le ministre, la presse internationale se fait régulièrement l'écho des opérations menées par les drones américains à l'étranger. L'armée belge en possède également, mais ceux-ci sont utilisés pour des missions d'un tout autre type. En effet, les drones belges ne sont pas équipés d'un système létal – ce dont je me réjouis d'ailleurs – et sont le plus souvent déployés dans l'espace aérien national.

La question des drones constitue un enjeu technologique important au regard de la politique industrielle européenne que nous appelons de nos vœux. Cependant, force est de constater que, si ces appareils sont devenus – de l'avis des spécialistes – indispensables lors des opérations, l'industrie européenne n'a actuellement rien à proposer en ce domaine. Ainsi, la France a annoncé sa volonté d'acheter deux Reaper de fabrication 100 % américaine.

Monsieur le ministre, de combien de drones notre pays dispose-t-il à l'heure actuelle? Combien parmi ceux-ci sont opérationnels? Quelles sont leurs missions? Quel bilan tirez-vous de leur utilisation depuis leur mise en service? Quelle importance stratégique accordez-vous aux drones belges dans un contexte européen?

À l'échelle européenne, le Livre blanc français de la Défense a fixé à douze le nombre de drones de renseignement de l'armée à terme. Selon vous, l'Europe peut-elle rattraper son retard à cet égard? Pourrait-il exister un modèle économique valable pour un drone européen de renseignement concurrentiel à l'export? Des initiatives européennes sont-elles prévues, notamment dans la perspective du Conseil européen de décembre?

10.02 Pieter De Crem, ministre: Monsieur le président, cher collègue, la Défense dispose de douze drones opérationnels – aussi appelés *Unmanned Aerial Vehicles* (UAV) du type B-Hunter. Ces UAV sont destinés aux missions de reconnaissance et de surveillance lors d'opérations militaires ou d'appui à la nation.

À ce jour, l'unité UAV a participé à deux missions. En 2005, quatre appareils ont été engagés pendant quatre mois en Bosnie-

que la consommation de drogues constitue un problème assez important à l'armée. Il est dès lors très important de disposer d'une bonne politique de prévention et de statistiques actuelles à ce sujet.

10.01 Vincent Sampaoli (PS): Het Belgische leger beschikt over ongewapende drones die vooral in het nationale luchtruim worden ingezet. Hoewel die toestellen ondertussen een essentieel onderdeel van militaire missies zijn geworden, neemt de Europese industrie in dat verband geen enkel initiatief.

Over hoeveel drones beschikt ons land? Bij welke opdrachten worden ze ingezet? Wat is de balans van het gebruik ervan? Kan Europa zijn achterstand op dat vlak inhalen? Zouden Europese drones economisch leefbaar zijn en op de internationale markt kunnen concurreren?

10.02 Minister Pieter De Crem: Defensie beschikt over 12 operationele drones of UAV's. Ze worden ingezet bij verkennings- en controleopdrachten. Zo hebben ze deelgenomen aan missies in Bosnië en Herzegovina en de Democratische Republiek Congo.

Herzégovine dans le cadre d'une mission de l'Union européenne. En 2006, quatre autres UAV ont participé à une nouvelle mission de l'Union européenne en République démocratique du Congo. Chaque année depuis 2008, la Défense engage ses UAV à partir de la base de Coxyde pour lutter contre la pollution par des hydrocarbures en mer du Nord dans le cadre du protocole d'accord signé le 25 avril 2008 entre le SPF Santé publique, Sécurité de la Chaîne alimentaire et Environnement et la Défense.

Les drones ont été également déployés en vue du recensement des grands ongulés de la réserve naturelle des Hautes-Fagnes, en collaboration avec le centre de recherche des ressources naturelles et de l'environnement de la Région wallonne.

Les B-Hunter de la Défense resteront en service jusqu'à la fin de leur durée de vie en 2017. L'acquisition de nouveaux drones n'est actuellement pas à l'ordre du jour. La Défense n'est engagée dans aucun programme de développement ou d'acquisition de UAV. La Défense n'est dès lors pas impliquée dans une quelconque analyse détaillée et elle ne dispose pas d'informations spécifiques en rapport avec un développement européen ou toute initiative dans ce domaine.

10.03 Vincent Sampaoli (PS): Monsieur le ministre, je vous remercie. Je suppose que vous n'êtes pas sans savoir que la France a récemment décidé – je pense après le salon du Bourget – de tenter de développer un programme de drones en collaboration entre EADS et un autre groupe.

Nous pensons au niveau de notre groupe, qu'il serait très intéressant que nous puissions nous associer dans la mesure du possible à un développement européen du drone. En effet, si je ne m'abuse, seuls Israël et les États-Unis disposent actuellement de la technologie. La crainte que nous avons, c'est d'être à un moment donné dépendants. Il est établi par les experts français que si nous prenons du retard en la matière, cela risque d'être irrémédiable.

10.04 Pieter De Crem, ministre: Monsieur le président, cher collègue, nous aurons l'occasion, au mois de septembre ou certainement en octobre, de parler de la préparation du sommet européen concernant la Défense. La vision de la politique de la défense européenne se concentrera particulièrement sur la question des capacités, des *capabilities*. Parmi celles-ci, les drones joueront un rôle très important. Nous aurons donc l'occasion de revenir sur le sujet. Tout en sachant que c'est un investissement excessivement cher.

*L'incident est clos.
Het incident is gesloten.*

11 Question de M. Christophe Lacroix au vice-premier ministre et ministre de la Défense sur "la préparation du Conseil européen de décembre 2013 consacré à la Défense" (n° 18623)

11 Vraag van de heer Christophe Lacroix aan de vice-eersteminister en minister van Landsverdediging over "de voorbereiding van de bijeenkomst van de Europese Raad van december 2013 over Defensie" (nr. 18623)

11.01 Christophe Lacroix (PS): Monsieur le président, monsieur le ministre, vous venez de répondre partiellement à ma question puisque vous avez complété votre réponse à M. Sampaoli en disant qu'en septembre, vous reviendrez devant nous pour parler de

Ze worden ook gebruikt om vervuiling in de Noordzee op te sporen en grote hoefdieren in het natuurreserveaat van de Hoge Venen te inventariseren.

Die B-Hunters zullen in gebruik blijven tot 2017 en er wordt momenteel niet overwogen om nieuwe aan te kopen. Aangezien Defensie aan geen enkel programma voor de ontwikkeling van UAV's meewerkt, beschikt ze niet over specifieke gegevens in verband met Europese initiatieven.

10.03 Vincent Sampaoli (PS): Frankrijk heeft beslist een droneprogramma op te zetten. Het zou interessant zijn om aan een dergelijk Europees programma mee te werken om niet afhankelijk te zijn van de landen die over die technologie beschikken, te weten Israël en de Verenigde Staten. Als we te lang wachten, dreigen we een niet in te halen achterstand op te lopen!

10.04 Minister Pieter De Crem: De Europese Defensietop zal gefocust zijn op de capaciteitskwestie en de drones zullen daarin een rol spelen. Het gaat evenwel om een aanzienlijke investering.

11.01 Christophe Lacroix (PS): Hebt u met uw Franse ambtgenoot gesproken over het Franse witboek over defensie?

l'Europe de la Défense. Or, ma question porte précisément sur la préparation du Conseil européen de décembre 2013 consacré à la défense.

Nous avons déjà eu souvent l'occasion d'en parler ensemble, les nouvelles menaces, le repositionnement géostratégique américain et la rigueur budgétaire au sein des États membres de l'Union européenne sont autant de facteurs qui ont conduit la France à redéfinir sa stratégie nationale pour les quinze ans à venir en matière de défense et de sécurité, avec une révision tous les cinq ans. Le Livre blanc français en la matière aura une portée symbolique importante à l'échelle européenne puisqu'il devrait être adopté à l'automne par le Parlement français, ce à la veille du Conseil européen de décembre 2013 qui, pour la première fois depuis cinq ans, a inscrit la défense à son ordre du jour.

Au niveau belge, conformément à l'accord de gouvernement, une telle vision stratégique est indispensable, notamment pour promouvoir des coopérations renforcées là où cela s'avère nécessaire. Cependant, si au niveau du Parlement belge, des initiatives ont été prises afin de mettre en avant des pistes concrètes d'actions politiques en vue de s'engager concrètement en faveur de l'Europe de la Défense, force est de constater que les préparatifs de ce Conseil européen semblent se faire dans un certain flou au niveau de votre ministère, même si vous venez d'en évoquer certains points.

Dès lors, monsieur le ministre, avez-vous pris connaissance du Livre blanc français sur la défense? Avez-vous eu des échanges avec votre homologue français sur celui-ci?

La Défense belge compte-t-elle également s'inscrire dans une perspective stratégique à long terme en matière de défense européenne? En prévision du Conseil européen de décembre, quelle position proactive la Belgique met-elle en avant afin de mettre véritablement en place une collaboration avec les autres États membres européens? Comment comptez-vous, dans ce cadre, plaider pour le renforcement de l'approche dite communautaire au sein d'un partenariat UE-OTAN?

Comment pourrait-on mettre en place une structure d'état-major opérationnelle au niveau européen? Avez-vous déjà eu des contacts avec les services de la Commission et d'Action extérieure dans la préparation de ce Conseil tant sur le plan des synergies stratégiques que sur celui du besoin d'une véritable politique européenne industrielle de la défense?

11.02 Pieter De Crem, ministre: Monsieur le président, cher collègue, l'obtention des résultats concrets dans le domaine de la défense, à l'occasion du Conseil européen de décembre 2013 constitue incontestablement l'un des objectifs majeurs de l'année pour la défense. C'est également clairement le vœu du président du Conseil européen, M. Van Rompuy, qui a souhaité que ce point soit inscrit à l'ordre du jour de ce sommet.

À cette fin, la Belgique a apporté son soutien complet à l'approche telle que développée par les institutions européennes tendant à obtenir des résultats concrets et tangibles dans les trois domaines qui sont la visibilité de l'action, les capacités et, enfin, l'industrie de la

Frankrijk heeft zijn nationale strategie voor de komende vijftien jaar herbekeken; zal België dat ook doen?

Welke proactieve houding zal België aannemen met betrekking tot de samenwerking met de andere lidstaten?

Op welke manier zal u pleiten voor een zogeheten 'communautaire' benadering in het kader van een samenwerkings-verband tussen de Europese Unie en de NAVO?

Hoe kan er werk worden gemaakt van een operationele generale staf op Europees vlak?

Welke contacten zal u in de aanloop van de bijeenkomst van de Europese Raad van december hebben met de diensten van de Commissie en de Europese dienst voor extern optreden met betrekking tot de strategische synergieën en de noodzaak van een Europees defensie-industriebeleid?

11.02 Minister Pieter De Crem: Een van onze hoofddoelstellingen is om tijdens de bijeenkomst van de Europese Raad van december concrete resultaten te verwezenlijken. België heeft zijn steun uitgesproken voor de benadering van de Europese instellingen om tot concrete resultaten te komen op het stuk van de zichtbaarheid van het optreden, van de capaciteit en van de defensie-industrie.

défense.

Les préparatifs vont bon train en ce moment et les réunions, les documents de travail avec des propositions se multiplient, même si à ce stade, les perspectives de résultat demeurent insuffisantes.

La Belgique participe activement à cet effort et s'implique positivement dans toutes les discussions dans des domaines aussi variés que l'Agence européenne de Défense, les *Battlegroups*, l'amélioration des procédures de gestion des crises, le partage et la mutualisation des capacités militaires, la recherche et le développement ou encore l'industrie de la défense. À cette fin, je me suis rendu personnellement récemment aussi bien à Londres, Paris qu'à Berlin afin de discuter avec mes homologues des pistes à poursuivre pour obtenir des résultats.

Les contacts avec d'autres collègues européens ont également eu lieu à l'une ou l'autre occasion et se poursuivront dans les mois à venir.

La Belgique s'efforce en outre de faire en sorte que l'Union européenne et l'OTAN développent la complémentarité la plus productive possible, évitant tout débat institutionnel contre-productif.

Dès la rentrée en septembre et plus spécialement à l'occasion de la réunion informelle des ministres de la Défense de l'Union européenne à Vilnius les 5 et 7 septembre et après le dépôt des documents préparatoires promis par les différentes instances européennes, notamment la haute représentante Mme Ashton et la Commission, les préparatifs vont s'accélérer et je veillerai à y impliquer la Défense activement, en parfaite coopération avec le ministre des Affaires étrangères.

11.03 Christophe Lacroix (PS): Monsieur le ministre, vous clarifiez les initiatives que vous avez prises pour relever ce grand défi qui nous est posé depuis de très nombreuses années.

Vous vous êtes attardé quelque peu sur ce défi en indiquant que la Commission – en tout cas le président de l'Union européenne, M. Van Rompuy –, souhaitait un résultat concret et tangible sur trois volets. J'ai retenu l'opérationnalité, la visibilité et l'industrie. Je crois que ce sont effectivement des volets très importants et j'espère qu'ils ne resteront pas des vœux pieux.

Je note que vous avez commencé à faire le tour des capitales. J'aurais voulu savoir si vous aviez pris des contacts avec vos homologues du Benelux et ce, sans aucun a priori. J'ai cité l'exemple français mais j'aurais pu parler d'autres, ce faisant je crois que j'aurais fait plaisir à quelques collègues de la N-VA. Ce n'est donc vraiment pas une critique. Nous avons en effet des coopérations renforcées avec le Benelux en matière de Défense nationale. Je pense que vous l'avez fait ou que vous allez le faire.

Par ailleurs, je suis très intéressé par la réunion informelle de septembre à Vilnius où Mme Ashton va devoir mouiller son maillot dans le cadre des compétences qui lui sont dévolues.

Het incident is gesloten.

De voorbereidingen schieten goed op, ook al blijven de verwachte resultaten beneden peil. België draagt bij aan die inspanning en neemt deel aan de besprekingen betreffende het Europees Defensieagentschap, de *battlegroups*, de crisisbeheersingsprocedures en de pooling and sharing van militaire capaciteiten. De contacten met de Europese collega's zullen de komende maanden worden voortgezet. België moedigt de complementariteit tussen de Europese Unie en de NAVO aan en wil contraproductieve institutionele debatten vermijden.

In september, tijdens de vergadering van de defensie ministers in Vilnius, zal er vaart gezet worden achter de voorbereidingen. Ik zal Defensie daarbij betrekken en nauw samenwerken met de minister van Buitenlandse Zaken.

11.03 Christophe Lacroix (PS): Ik onthoud dat de voorzitter van de Europese Raad, de heer Van Rompuy, op drie punten concrete resultaten wil zien: de operationaliteit, de zichtbaarheid en de industrie. Heeft u contact opgenomen met uw Benelux-ambtgenoten? Lady Ashton zal haar verantwoordelijkheid moeten opnemen in Vilnius.

L'incident est clos.

12 Vraag van mevrouw Karolien Grosemans aan de vice-eersteminister en minister van Landsverdediging over "de verlofregeling voor bloeddonoren bij Defensie" (nr. 18668)

12 Question de Mme Karolien Grosemans au vice-premier ministre et ministre de la Défense sur "le régime des congés pour les donneurs de sang à la Défense" (n° 18668)

12.01 Karolien Grosemans (N-VA): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, op 12 juni berichtte *Belga* over het dalende aantal bloeddonaties in ons land. In de eerste drie maanden van 2013 werden 10 % minder donaties gedaan dan in dezelfde periode vorig jaar. Dat zou onder meer te maken kunnen hebben met de aanpassing van de dienstvrijstelling bij federale en Vlaamse ambtenaren. Sinds december vorig jaar krijgen zij geen dag meer vrij wanneer zij bloed geven. Het verlof is nu beperkt tot de duur die nodig is voor het geven van bloed, bloedplasma of bloedplaatjes en voor een maximale verplaatsingstijd van twee uur.

Voor personeelsleden van Defensie die bij de Militaire Dienst voor Bloedtransfusie van het militair ziekenhuis in Neder-Over-Heembeek bloed geven, geldt deze beperking echter niet.

Mijnheer de minister, ik zou u over de verlofregeling bij Defensie graag het volgende willen vragen. Welke regelgeving geldt er voor personeelsleden van Defensie die in het militair ziekenhuis bloed, bloedplaatjes of bloedplasma gaan geven? Waarom wijkt deze regeling af van de gewone regeling voor ambtenaren? Hoe verantwoordt u dit verschil? Hoeveel bloedtransfusies gebeurden er in 2012 en 2013 via de Militaire Dienst voor Bloedtransfusie? Hoeveel verlofdagen voor het geven van bloed, bloedplaatjes of bloedplasma werden er sinds 2007 jaarlijks opgenomen door personeelsleden van Defensie?

12.02 Minister Pieter De Crem: Mijnheer de voorzitter, collega's, het reglement met betrekking tot de arbeidstijdregeling voor het personeel van Defensie voorziet in een dienstvrijstelling voor het burgerpersoneel of een dienstontheffing voor het militaire personeel voor maximum zes donaties van bloed, bloedplaatjes of bloedplasma per jaar.

Indien deze afnamen plaatsvinden in de Militaire Dienst voor Bloedtransfusie, de MDBT, van het Militair Hospitaal, geldt de volgende regelgeving. Voor het geven van bloed krijgt het personeelslid één dag tot 24 uur de dag van de afname en één dag te nemen binnen de dertig dagen die volgen op de afname. Voor het geven van bloedplaatjes of bloedplasma wordt er één dag tot 24u de dag van de afname gegeven.

Het behoud van een eigen bloedbank is belangrijk omwille van de specifieke behoefte van Defensie. Er is een verschil in opdracht en behoefte tussen de MDBT en het Rode Kruis. De MDBT heeft een hoge specifieke behoefte en moet zijn voorraden in de bloedbank steeds op peil houden. De grootste afnemer voor de MDBT is het brandwondencentrum. De MDBT roept zijn donoren op, op basis van de behoeften. Misbruik van de gunstigere regeling is dus uitgesloten. Er is ook een verschil in verplaatsingstijd gezien de locatie van de centra. Het Rode kruis is bijna in elke gemeente aanwezig. Een verplaatsing naar het Militair Hospitaal houdt voor vele

12.01 Karolien Grosemans (N-VA): La baisse du nombre de dons de sang dans notre pays s'expliquerait notamment par la modification du règlement relatif à l'exemption de service en vigueur dans les administrations fédérale et flamande.

Quelles règles s'appliquent-elles en la matière concernant les membres du personnel de la Défense? Pourquoi ces règles dérogent-elles à celles applicables aux fonctionnaires? Combien de transfusions sanguines ont-elles été effectuées en 2012 et 2013 par le Service Militaire de Transfusion Sanguine (le SMTS)? De combien de jours de congé les militaires ont-ils bénéficié annuellement depuis 2007 dans le cadre du don de sang, de plaquettes et de plasma?

12.02 Pieter De Crem, ministre: Le règlement de travail applicable au personnel de la Défense prévoit une exemption de service pour le personnel civil et une dispense de service pour le personnel militaire pour un maximum de six dons de sang, de plaquettes et de plasma par an.

Si le prélèvement s'effectue au sein du SMTS, le membre du personnel concerné obtient une journée d'exemption jusqu'à 24 heures le jour même du don plus un jour à prendre dans un délai de trente jours suivant le prélèvement. Pour le don de plaquettes ou de plasma, une journée jusqu'à 24 heures est octroyée le jour même du don.

Le maintien d'une banque de sang propre à l'armée est important en raison des besoins spécifiques de

personeelsleden een veel langere verplaatsingstijd in.

Bij de MDBT vonden 3 075 bloedafnamen plaats in 2012 en 4 548 in 2013, tot op heden.

Er werden in 2007 12 472 dienstonthefingen en vrijstellingen voor bloedgift, zowel voor Het Rode Kruis als voor de MDBT, toegestaan aan personeelsleden van Defensie. In 2008 waren het er 12 440, in 2009 12 217, in 2010 12 534, in 2011 12 814 en in 2012 12 389.

la Défense. Les missions et besoins du SMTS et de la Croix-Rouge ne sont pas les mêmes. Le premier est confronté à un besoin élevé et spécifique et convoque ses donateurs en fonction de ses besoins. Tout abus du règlement relatif aux jours d'exemption ou de dispense est donc exclu. La durée de déplacement des donateurs est également différente: la Croix-Rouge est présente dans la quasi-totalité des communes tandis qu'un déplacement à l'hôpital militaire implique, pour de nombreux membres du personnel, une durée de déplacement beaucoup plus longue.

En 2012, Le SMTS a recueilli 3 075 prélèvements sanguins, ce chiffre étant, à ce jour, de 4 548 en 2013.

En 2007, 12 472 exemptions et dispenses de service pour le don de sang ont été accordées aux membres du personnel de la Défense – Croix-Rouge et SMTS. En 2008, leur nombre s'élevait à 12 440; en 2009, à 12 217; en 2010, à 12 534; en 2011, à 12 814 et en 2012, à 12 389.

12.03 Karolien Grosemans (N-VA): Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. Er mag een compensatie zijn, want bloed geven is belangrijk en het redt levens. U verwijst terecht naar de aard van hun activiteit en de operaties. Er is inderdaad nood aan bloed, maar ik stel mij toch vragen bij zo'n voordelig statuut. Als men alles optelt, komt men aan 18 dagen vrijstelling van dienst. De andere federale en Vlaamse ambtenaren krijgen nog maar 2 à 3 uur per bloedgift. Ik hoop dat er daarop controle komt.

U zegt dat misbruik niet mogelijk is, maar ik heb u geen maatregelen horen opsommen om eventuele fraude te voorkomen.

12.03 Karolien Grosemans (N-VA): Le département de la Défense octroie donc un total de 18 jours de dispense de service à ses agents, tandis que les fonctionnaires fédéraux et flamands n'ont plus droit qu'à 2 ou 3 heures par don de sang. J'espère qu'on sera attentif au respect des règles en la matière. Le ministre a beau dire que les abus sont exclus, il s'est tout de même abstenu d'énumérer des mesures qui pourraient éviter d'éventuelles fraudes.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

13 Vraag van de heer Theo Francken aan de vice-eersteminister en minister van Landsverdediging over "de militairen aan boord van Zr. Ms. Johan de Witt" (nr. 18867)

13 Question de M. Theo Francken au vice-premier ministre et ministre de la Défense sur "les militaires à bord du navire de la marine néerlandaise Zr. Ms. Johan de Witt" (n° 18867)

13.01 Theo Francken (N-VA): Mijnheer de minister, op vrijdag 14 juni besliste de Ministerraad dat twaalf Belgische militairen in de tweede helft van dit jaar aan boord van het Nederlandse marineschip Johan de Witt zullen worden ingezet in de strijd tegen piraterij bij de Hoorn van Afrika. Op 6 augustus zullen die militairen inschepen en zij blijven aan boord tot 6 december. Tot februari 2013 nam België met de Louise-Marie deel aan de operatie Atalanta. Het fregat deed enkele onderscheppingen en voerde twee arrestaties uit.

Mijnheer de minister, welke taken zullen de 12 militairen vervullen aan boord van de Johan de Witt? Welke eenheid levert de twaalf militairen aan boord van Johan de Witt?

Zijn er in het kader van de operatie Atalanta nog meer soortgelijke opdrachten gepland waarbij Belgische militairen zullen opereren op buitenlandse vaartuigen? Hoe vaak gebeurde dat al in het verleden?

Zal Defensie in de toekomst nog een fregat inzetten in de operatie Atalanta? Zo ja, welk fregat zal dat zijn? Wanneer zal de inzet plaatsvinden?

Ten slotte, zijn er in het kader van de operatie Atalanta ook opdrachten gepland waarbij buitenlandse militairen zullen opereren op Belgische vaartuigen?

13.02 Minister Pieter De Crem: Het personeel wordt geleverd door hetzelfde departement Operaties en Training, de marinecomponent, het binationale hoofdkwartier in Den Helder en de lichte brigade.

De taken van de twaalf militairen zijn uiteenlopend. Een officier zal als waarnemer de planning van de operaties in de strijd tegen de piraterij opvolgen vanuit het operationele hoofdkwartier in Northwood, in het Verenigd Koninkrijk, voor de duur van zes weken.

Zes militairen, waarvan vier officieren en twee onderofficieren, zullen de planning voor het opvolgen van de operaties coördineren in het EU-hoofdkwartier, ingescheept aan boord van het Nederlandse schip Zr. Ms. Johan de Witt.

Vier militairen zullen van op de Johan de Witt, een interceptieboot, een *fast raiding interception and security craft* of FRISC, bedienen in steun van het Nederlandse inspectieteam, het boarding team. Een onderofficier zal de rol van verbindingsofficier vervullen tussen de bemanning van de Belgische FRISC en de Johan de Witt.

Om het contact met en de kennis van het operatietoneel te behouden, worden regelmatig militairen ingezet in het ingeschepte hoofdkwartier. De voorbije jaren werden in totaal dertien militairen ingezet in de operatie Atalanta, aan boord van verschillende commandoschepen.

Een tijds kader voor de inzet van het fregat in 2014 is nog niet bepaald. Dat is afhankelijk van een toekomstige EU-beslissing omtrent het mandaat van de operatie Atalanta na december 2013. Bovendien is elke inzet in 2014 nog afhankelijk van de goedkeuring door de Ministerraad van het globale dossier, met betrekking tot de Belgische operationele inzet in 2014. Er zijn nog geen opdrachten gepland met buitenlands personeel op onze schepen in het kader van

13.01 Theo Francken (N-VA): Le Conseil des ministres a décidé le vendredi 14 juin dernier que douze militaires belges iront renforcer au cours du second semestre de cette année l'équipage du navire néerlandais Johan de Witt, dans le cadre de la lutte contre les actes de piraterie dans la Corne de l'Afrique.

Quelle sera la mission des militaires en question et de quelle unité proviennent-ils? D'autres missions de ce type sont-elles encore prévues dans le cadre de l'opération Atalante ou la Défense envisage-t-elle d'y affecter une frégate? A combien de reprises cela a-t-il déjà été le cas par le passé? Des militaires étrangers serviront-ils éventuellement à bord de navires belges?

13.02 Pieter De Crem, ministre: Le personnel est mis à disposition par le département Opérations et Entraînement, la composante marine, le quartier général binational à Den Helder et la brigade légère.

Les missions sont de divers ordres. Un officier suivra en tant qu'observateur le planning des opérations de lutte contre la piraterie au quartier général opérationnel à Northwood, Angleterre. Quatre officiers et deux sous-officiers assureront à bord du navire néerlandais la coordination du suivi des opérations au sein du quartier général de l'UE. Quatre militaires à bord du Johan de Witt assureront les manœuvres d'un bateau d'interception et un sous-officier interviendra en tant qu'officier de liaison entre l'équipage du FRISC belge et du Johan de Witt.

Des militaires sont régulièrement affectés au quartier général embarqué. Au cours des dernières années, ils ont été au nombre de treize dans le cadre de l'opération Atalante.

operatie Atalanta.

Le calendrier de déploiement d'une frégate en 2014 dépend de la future décision européenne sur le mandat de l'opération Atalante après décembre 2013 et de l'approbation par le Conseil des ministres de l'engagement opérationnel belge en 2014. Aucune mission avec du personnel étranger sur nos navires n'est prévue pour l'heure.

13.03 Theo Francken (N-VA): Mijnheer de minister, dank u voor uw antwoord. Ik weet niet of u voor het reces nog naar de commissie voor de opvolging van de buitenlandse missies volgende week komt? Ik heb een hele resem vragen, die ik eigenlijk daar wou stellen.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

*Voorzitter: Karolien Grosemans.
Présidente: Karolien Grosemans.*

14 Interpellatie van de heer Filip De Man tot de vice-eersteminister en minister van Landsverdediging over "het bericht dat een fundamentalistische moslim, opgeleid door het Belgisch leger, sneuvelde in Syrië" (nr. 99)

14 Interpellation de M. Filip De Man au vice-premier ministre et ministre de la Défense sur "l'information selon laquelle un fondamentaliste musulman, formé par l'armée belge, aurait été tué en Syrie" (n° 99)

14.01 Filip De Man (VB): Mijnheer de minister, toen dat bericht binnenliep, ging er een belletje rinkelen. Wij lazen dat Abdel Rahman Ayachi ginder sneuvelde, maar hij was voordien hier al veroordeeld omdat hij jaren geleden ronselde voor de gewapende strijd in Afghanistan en Irak, waarvoor hij acht jaar gevangenisstraf kreeg. Hij is natuurlijk ook bekend als de zoon van de haatpredikant uit Molenbeek, Bassam Ayachi.

Het feit dat die islamist ondertussen gestorven is in Syrië, doet niets af aan het zorgwekkend gegeven dat dit personage indertijd een opleiding kreeg in het Belgisch leger. Dat een personage als Ayachi aanvaard werd nadat reeds jaren bekend moest zijn dat hij fundamentalist was, gaat alle verbeelding te boven. In de feiten blijkt nu dat Defensie jarenlang iemand trainde die naderhand meevocht aan de zijde van moslimfanaten en in casu zelfs de leider was van een militie als de "Valken van Sham". Pas in 2006 werd zijn militaire carrière beëindigd door de legerleiding.

Het is niet het enige voorbeeld, hetzelfde probleem deed zich voor met de Belgisch-Congolese jihadstrijder Olivier Dassy, anderhalf jaar opgeleid bij de Ardeense jagers in Marche-en-Famenne en nochtans sedert begin van de jaren 2000 actief in het beruchte "Centre Islamique et Culturel de Belgique" in Molenbeek, waarover hier talloze keren is geïnterpelleerd in de Kamer. Ook deze man werd niet ontmaskerd door ADIV of de Veiligheid van de Staat, later kreeg hij van de rechter vijf jaar gevangenisstraf.

14.01 Filip De Man (VB): Selon la presse écrite, Abdel Rahman Ayachi serait mort au combat en Syrie. Dans notre pays, il avait été condamné à une peine de huit ans de réclusion pour avoir recruté des citoyens pour la lutte armée en Afghanistan et en Irak. Il est également connu comme étant le fils de Bassam Ayachi, ce prédicateur haineux originaire de Molenbeek.

Le décès de cet islamiste en Syrie ne doit pas nous faire oublier un aspect inquiétant de sa vie, à savoir qu'il a été formé par l'armée belge. Il est hallucinant qu'une personne telle qu'Ayachi ait pu être acceptée alors même que chacun devait savoir depuis des années qu'il était un intégriste. La direction de l'armée n'a mis un point final à sa carrière militaire qu'en 2006.

Le même problème s'est produit

Ik kan ook verwijzen naar de moslimrellen in mei van vorig jaar, waar een militair werd opgepakt. Het laatste voorbeeld is een vrouwelijke luitenant die met nikab werd geïnterpelleerd in Zaventem toen ze daar blijkbaar het vliegtuig wilde nemen.

Al deze zaken maken een mens achterdochtig en wantrouwig. Het gaat hier niet om één of twee individuen want enkele maanden geleden hebben wij een debat gehad – niet alleen in deze commissie maar ook in de media – over het feit dat de interne veiligheid van het leger ontdekt had dat er tien islamistische fundamentalisten actief waren en, ik vrees, nog altijd zijn in het leger.

Mijnheer de minister, wist Defensie niet dat Abdel Rahman Ayachi reeds meer dan een decennium actief was in islamistische kringen? Is het waar dat hij tot voor kort nog altijd als reservist genoteerd stond in de lijsten van Defensie?

Zijn de nikabdragende luitenant en de Molenbeekse reischopper nog altijd actief in het Belgisch leger?

Zijn de tien islamistische fundamentalisten nog altijd actief in het Belgisch leger of kregen zij een negatief veiligheidsadvies? Indien ja, komt dat dan niet neer op het helpen van salafistische vijanden – want men kan dat niet anders noemen – die mettertijd onze bondgenoten maar ook onze eigen manschappen kunnen aanvallen, in landen zoals Afghanistan, Libanon of Somalië?

Mijnheer de minister, mag ik erop wijzen dat dezelfde onvoorzichtigheid in het Amerikaans leger al heel wat levens heeft gekost? Ik wil verwijzen naar de aanvallen op collega's in Irak vanwege Islamitische soldaten van het Amerikaans leger of naar de slachtpartij in Fort Hood, waar een moslim niet minder dan dertien collega's vermoordde en tientallen verwondde.

U stelde letterlijk in deze commissie en ik citeer: "Gebeurlijk salafisme binnen Defensie wordt niet getolereerd en salafisme leidt dus onherroepelijk tot ontslag." De vraag rijst dus of de tien salafisten zijn ontslagen.

Tot slot, wanneer zal Defensie in het kader van de aanwervingen toegang krijgen tot het Centraal Strafregister bij Justitie.

avec le djihadiste belgo-congolais Olivier Dassy, qui a été formé durant un an et demi par les Chasseurs ardennais de Marche-en-Famenne alors qu'il était actif au fameux Centre Islamique et Culturel de Belgique situé à Molenbeek. Cet homme n'a pas davantage été démasqué par le SGRS ni par la Sûreté de l'État. Ultérieurement, un juge lui a infligé une peine de cinq ans d'emprisonnement.

Je pourrais également rappeler les bagarres entre musulmans qui ont eu lieu en mai de l'an passé, dans le cadre desquelles un militaire a également été arrêté. Le dernier exemple est une lieutenant, vêtue d'un niqab et arrêtée à Zaventem alors qu'elle voulait manifestement prendre l'avion.

Tous ces événements éveillent la méfiance. Il y a quelques mois, le service de sécurité interne de l'armée a découvert que dix intégristes musulmans étaient actifs à l'armée.

La Défense ignorait-elle qu'Abdel Rahman Ayachi était déjà actif depuis plus d'une décennie dans les milieux islamistes? Est-il exact que jusqu'il y a peu, il figurait toujours sur les listes de la Défense en tant que réserviste? La lieutenant en niqab et le fauteur de troubles de Molenbeek sont-ils toujours actifs dans l'armée belge? Et qu'en est-il des dix intégristes musulmans? Ainsi, nous formons des salafistes qui risquent ensuite d'attaquer nos alliés et nos propres hommes dans des pays tels que l'Afghanistan, le Liban ou la Somalie?

La même imprudence a déjà coûté la vie à de nombreux militaires américains. Le ministre a indiqué très clairement qu'il ne tolérerait pas le salafisme à l'armée. Les dix salafistes ont-ils été licenciés? Quand la Défense aura-t-elle accès au Registre central de la

Justice dans le cadre de ses recrutements?

14.02 Minister **Pieter De Crem**: Mijnheer De Man, eerst wil ik een procedurele opmerking maken. Over de materie extremisme en Defensie heeft op 16 april achter gesloten deuren een vergadering plaatsgevonden van de commissie voor de Landsverdediging en ik heb toen, en met u vele anderen, vastgesteld dat de volgende dag in *La Libre Belgique* uitvoerig en gedetailleerd rapport werd uitgebracht over wat er achter gesloten deuren is medegedeeld. Ik heb u in de hoedanigheid van commissievoorzitter mijn mening hierover medegedeeld in een brief van 6 mei, waarin ik u ook heb gevraagd welke maatregelen u voorstelt om de naleving van de vertrouwelijkheid van eventuele soortgelijke zittingen tot verder parlementaire opvolging van het dossier beter te garanderen.

Deze vraag heb ik u gesteld vanuit mijn eerste zorg voor de veiligheid van het personeel van Defensie. Het verbaast mij dat de brief nog niet werd beantwoord en dat anderzijds wordt overgegaan, wat het parlementaire recht is, tot het stellen van vragen over het dossier in een publieke zitting. U zult kunnen begrijpen dat ik in de eerste plaats erop wil aandringen dat ik op mijn brief die ik u gestuurd heb een antwoord zou krijgen.

Over Abdel Rahman Ayachi, die volgens sommige bronnen is overleden in Syrië, kan ik u zeggen dat hij in 2004 dienstnam als matroos-reservist in de Belgische Krijgsmacht.

Zijn actieve carrière als reservist was echter geen lang leven beschoren. Hij volgde weliswaar een basisopleiding marine, maar na een negatief onderzoek werd hem in 2005 een veiligheidsmachtiging geweigerd. Sindsdien werd hij niet meer voor actieve dienst opgeroepen. Nadien werd hij als reservist ontslagen.

Tijdens de zitting achter gesloten deuren van 6 mei 2013 kon u reeds het antwoord noteren op bepaalde vragen die door u werden gesteld. De zitting achter gesloten deuren lijkt mij dan ook het gepaste forum, althans indien de vertrouwelijkheid echt wordt gegarandeerd, om in te gaan op de vragen die u stelt.

Ik herhaal dat ik het met de voorzitter van de Kamer eens ben. Hij stelt dat de geheimhouding in de zaak in kwestie cruciaal is, indien men paal en perk aan extremisme wil stellen.

Ten slotte, ik ben door de minister van Justitie op de hoogte gebracht van het feit dat haar diensten een herziening van het koninklijk besluit van 19 juli 2001 voorbereiden. Door de herziening zou een aantal diensten van Defensie de toegang tot het Centraal Strafregister worden verleend, wat dus goed nieuws is.

Aldus rond ik mijn antwoord af.

14.02 **Pieter De Crem**, ministre: La commission de la Défense a consacré le 16 avril une réunion à huis clos sur le thème de l'Extrémisme et de la Défense. Le lendemain, le quotidien *La Libre Belgique* s'en faisait largement écho. C'est pourquoi j'ai demandé au président ce qu'il se proposait de faire pour mieux garantir la confidentialité de telles réunions. Cette question m'avait été inspirée par mon souci de la sécurité du personnel de la défense. Et non seulement je n'ai pas encore obtenu de réponse mais on pose aujourd'hui des questions sur le dossier à l'occasion d'une réunion publique de la commission.

Abdel Rahman Ayachi qui, selon certaines sources, aurait perdu la vie en Syrie est entré à la force navale belge en qualité de matelot réserviste en 2004.

Sa carrière active comme réserviste n'a pas duré longtemps. Il a suivi une formation de base à la marine mais après un examen négatif, une habilitation de sécurité lui a été refusée en 2005. Depuis lors, il n'a plus été convoqué en vue d'effectuer un service actif. Puis il a été licencié comme réserviste.

Lors de la réunion à huis clos du 6 mai 2013, une réponse a été donnée à certaines des questions posées aujourd'hui et une telle réunion à huis clos me paraît d'ailleurs être le forum approprié. Je rejoins le président de la Chambre quand il dit que si on veut éradiquer le radicalisme, il est absolument indispensable de garantir la confidentialité dans ce dossier.

La ministre de la Justice m'a informé du fait que ses services préparaient une révision de l'arrêt royal du 19 juillet 2001 qui aura pour effet que certains services de

la Défense auront accès au Casier judiciaire central.

14.03 Filip De Man (VB): Mijnheer de minister, ik heb uw brief natuurlijk goed ontvangen. Ik kan er echter geen zinnig antwoord op bedenken. Hoe kan ik, in mijn hoedanigheid van voorzitter – och arme – de geheimhouding bedenken van wat achter gesloten deuren wordt uiteengezet? De leden in het algemeen kunnen erop worden aangesproken, maar natuurlijk kan niemand met de vinger worden gewezen. Ik neem aan dat het lek van Franstalige kant kwam, hoewel zulks geen vaststaand feit is, enkel en alleen omdat het nieuws in een Franstalige krant stond. Het kan zelfs van een Vlaams, Nederlandstalig lid zijn geweest. Ik kan dus moeilijk op uw brief antwoorden.

Ten tweede, u stopt zich natuurlijk weg achter het probleem. Indien ik u immers vraag of de tien salafisten zijn ontslagen, hoeft u niet echt een staatsgeheim te onthullen door te zeggen dat zij uit het leger zijn gegooid dan wel dat zij niet uit het leger zijn uitgegooid.

Ik ben dus niet echt gelukkig met uw erg beperkt antwoord. U stopt zich weg achter een bestaand probleem, dat echter in alle mogelijke commissies bestaat. Zelfs in de parlementaire onderzoekscommissies werd gelect dat het niet mooi was, wat u heel goed weet.

Mijnheer de minister, ik zal derhalve een motie indienen, waarin ik vraag dat u ten minste de tien bewuste salafisten uit het leger gooit. U verklaarde immers manmoedig zelf in de commissie dat dergelijk gedrag onaanvaardbaar is en onherroepelijk tot ontslag leidt. U moet ze dan ook ontslaan.

U wenst vandaag niet te antwoorden op een nochtans neutrale vraag, met name de vraag of de tien salafisten waarvan sprake al dan niet nog in het leger aanwezig zijn.

Mevrouw de voorzitter, ik zal u dus een motie overhandigen.

14.03 Filip De Man (VB): J'ai bien reçu la lettre du ministre mais que puis-je répondre? Comment puis-je, en tant que président de cette commission, garantir la confidentialité de ce qui s'est dit à huis clos? Les commissaires peuvent être interpellés sur la question d'une manière générale mais aucun commissaire ne peut être mis en accusation individuellement pour avoir manqué à son devoir de confidentialité. La fuite est peut-être due à un francophone puisque les informations qui ont fuité ont été publiées par un journal francophone mais même cet élément-là n'est pas certain.

Le ministre tente de se soustraire à sa responsabilité en invoquant un problème qui n'est pas du tout inhérent à la commission de la Défense. On peut difficilement considérer que le simple fait de dire si les dix salafistes en question ont été licenciés équivaut à révéler un secret d'État. Cette réponse sommaire ne me satisfait pas.

Je déposerai une motion pour demander que ces dix salafistes soient au minimum mis à la porte de notre armée. Le ministre a dit lui-même qu'il jugeait leur comportement inadmissible.

Moties Motions

De **voorzitter**: Tot besluit van deze bespreking werden volgende moties ingediend.
En conclusion de cette discussion les motions suivantes ont été déposées.

Een motie van aanbeveling werd ingediend door de heer Filip De Man en luidt als volgt:

"De Kamer,
gehoord de interpellatie van de heer Filip De Man
en het antwoord van de vice-eerste minister en minister van Landsverdediging,
dringt er bij de minister op aan
de tien salafisten uit het leger te ontslaan."

Une motion de recommandation a été déposée par M. Filip De Man et est libellée comme suit:

"La Chambre,
ayant entendu l'interpellation de M. Filip De Man
et la réponse du vice-premier ministre et ministre de la Défense,

demande instamment au ministre
de licencier les dix salafistes présents dans l'armée."

Een eenvoudige motie werd ingediend door heren Georges Dallemagne, Christophe Lacroix en Kristof Waterschoot.

Une motion pure et simple a été déposée par MM. Georges Dallemagne, Christophe Lacroix et Kristof Waterschoot.

Over de moties zal later worden gestemd. De bespreking is gesloten.
Le vote sur les motions aura lieu ultérieurement. La discussion est close.

Voorzitter: Filip De Man.

Président: Filip De Man.

15 Vraag van mevrouw Karolien Grosemans aan de vice-eersteminister en minister van Landsverdediging over "de verkoop van niet-operationele munitie" (nr. 18917)

15 Question de Mme Karolien Grosemans au vice-premier ministre et ministre de la Défense sur "la vente de munitions non opérationnelles" (n° 18917)

15.01 Karolien Grosemans (N-VA): Mijnheer de minister, uit uw antwoord op mijn schriftelijke vraag van 3 mei over de voorraad niet-operationele munitie van Defensie blijkt dat 3,5 kiloton ervan voor de verkoop bestemd is. Dat is bijna een vijfde van de totale stock niet-operationele munitie.

15.01 Karolien Grosemans (N-VA): Un cinquième du stock de munitions non opérationnelles de la Défense est destiné à la vente.

Aan welke criteria moet niet-operationele munitie voldoen voor Defensie besluit ze te verkopen in plaats van te vernietigen? Wordt zij voor de verkoop eerst bewerkt of ontmanteld? Zo ja, in welke gevallen?

Ces munitions sont-elles préalablement traitées ou neutralisées? Quelles quantités sont vendues parce que les systèmes d'armement correspondants ne sont plus utilisés par la Défense? De quels types s'agit-il et quelles quantités ont déjà été vendues? Est-il également procédé à la vente de munitions obsolètes? Cette vente ne comporte-t-elle pas de risques?

Hoeveel niet-operationele munitie wordt verkocht, omdat de bijbehorende wapensystemen niet meer in gebruik zijn bij Defensie? Om welke types munitie gaat het? Hoeveel munitie werd van elk type reeds verkocht? Hoeveel munitie is van elk type nog te koop?

Wordt er ook verouderde munitie verkocht? Zo ja, om welke types munitie gaat het? Aan welke voorwaarden moet die munitie voldoen? Om hoeveel munitie gaat het? Hoe verantwoordt Defensie de verkoop van verouderde munitie? Brengt die verkoop geen risico's met zich? Zo ja, welke?

15.02 Minister Pieter De Crem: Artikel 3 van het Verdrag van Ottawa van 1997 laat Defensie toe om een beperkte hoeveelheid antipersoonsmijnen te behouden in het kader van de opleiding en de training van het ontminningspersoneel. De hoeveelheden antipersoonsmijnen worden jaarlijks gerapporteerd volgens artikel 7 van het Verdrag van Ottawa. Zodoende bevinden er zich in de operationele voorraad twee soorten mijnen.

15.03 Karolien Grosemans (N-VA): Mijnheer de minister, het betreft een andere vraag.

15.04 Minister Pieter De Crem: Excuseer, ik dacht dat u het had over de voorraad van de mijnen.

15.05 Karolien Grosemans (N-VA): Ik had het over de niet-operationele munitie.

15.06 Minister **Pieter De Crem**: De antwoorden overlappen een beetje.

In het proces van verkoop van het materieel, dus van niet-operationele munitie, opteert men ervoor de meest voordelige economische oplossing uit te werken. De keuze voor verkoop van de munitie is in eerste instantie natuurlijk afhankelijk van de wettelijke context en vervolgens van de staat van de kritische elementen van de munitie.

Volgens de wet mogen verschillende types munitie niet meer worden verkocht, bijvoorbeeld antipersoonsmijnen of submunitie.

Het criterium "staat van de munitie" betreft de stabiliteit van de munitie. Indien de stabiliteit de komende jaren niet meer gegarandeerd kan worden, dan wordt de munitie opgenomen in een vernietigingsplanning. Defensie hanteert voor de op de verkooplijst hernomen munitie de norm dat zij nog minstens zeven jaar stabiel blijft voor manipulatie, transport en stockage.

Een derde voorwaarde is dat de munitie economisch verkoopbaar moet zijn. Een deel van de niet-operationele munitie bestaat namelijk uit munitie waarvan het wapensysteem uit omloop werd genomen door Defensie, maar dat nog in gebruik is bij andere naties, wat voor potentiële kopers kan zorgen. De munitie wordt verkocht in de staat waarin ze zich bevindt. Er worden nooit aanpassingen op munitie uitgevoerd, opdat die verkoopbaar zou worden. De 3 500 ton, die vandaag hernomen zijn op de verkooplijst, zijn afkomstig van wapensystemen die niet meer in gebruik zijn. Hiervan is 12 % afkomstig van munitie voor kleine wapens, 2 % is mortiermunitie, 81 % is munitie voor kanonnen en houwitsers, 4 % granaten en 1 % pyrotechnische munitie.

In 2012 werd 1 200 ton munitie verkocht van staat tot staat, aan andere federale entiteiten en ook aan burgerfirma's.

15.06 **Pieter De Crem**, ministre: Le choix des munitions qui sont vendues dépend du contexte légal. Certains types de munitions, comme les sous-munitions et les mines antipersonnel, ne peuvent plus être vendus. Un autre aspect pris en considération est l'état dans lequel se trouvent les éléments critiques. Ainsi, les munitions doivent encore pouvoir rester stables pendant au moins sept ans. Dans le cas contraire, elles sont intégrées dans le plan de destruction. De plus, les munitions doivent encore être vendables, c'est-à-dire que si leur système d'armement n'est plus utilisé par notre Défense, mais que d'autres pays l'utilisent encore, elles sont vendables. Les munitions sont vendues dans l'état où elles se trouvent. Si elles sont adaptées, elles deviennent invendables.

Les 3 500 tonnes qui figurent actuellement sur la liste de vente proviennent de systèmes d'armement déclassés. Il s'agit de 12 % de munitions pour petites armes, de 2 % de munitions pour mortiers, de 31 % de munitions pour canons et obusiers, de 4 % de grenades et de 1 % de munitions pyrotechniques. En 2012, 1 200 tonnes de munitions ont été vendues d'État à État, à d'autres entités fédérales ou à des entreprises civiles.

15.07 **Karolien Grosemans** (N-VA): Mijnheer de minister, dank u voor het uitgebreid en duidelijk antwoord. Ik heb geen bijkomende vragen.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

16 **Vraag van mevrouw Karolien Grosemans aan de vice-eersteminister en minister van Landsverdediging over "de voorraad mijnen van Defensie" (nr. 18919)**

16 **Question de Mme Karolien Grosemans au vice-premier ministre et ministre de la Défense sur "le stock de mines de la Défense" (n° 18919)**

16.01 **Karolien Grosemans** (N-VA): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, uit uw antwoord op mijn schriftelijke vragen van 2 en 3 mei over de voorraad operationele en niet-operationele munitie van Defensie blijkt dat beide munitievoorraden mijnen bevatten.

16.01 **Karolien Grosemans** (N-VA): Il ressort de la réponse à mes questions écrites portant sur le stock de munitions opérationnelles et non opérationnelles que les

In het geval van de niet-operationele stock gaat het om antitankmijnen, maar wat de operationele mijnen betreft, verstrekt uw antwoord geen verdere informatie over het type.

Ik wil u dan ook de volgende vragen stellen. Kunt u preciseren welk soort mijnen zich in de voorraad operationele munitie bevindt? Om hoeveel ton gaat het per type?

Bestaat de voorraad niet-operationele munitie uitsluitend uit antitankmijnen? Om hoeveel ton gaat het? Waarvoor maakt het leger gebruik van de mijnen uit de operationele stock?

Waarom beschikt het leger nog over een voorraad niet-operationele mijnen? Waarom werden deze mijnen nog niet vernietigd? Op welke termijn plant Defensie deze voorraad te vernietigen?

Biedt Defensie ook mijnen te koop aan? Bezit Defensie zowel in haar operationele als niet-operationele stock nog over mijnen die volgens het Verdrag van Ottawa verboden zijn? Indien ja, welke en waarom zijn deze nog niet vernietigd?

stocks respectifs incluent des mines. Il s'agit de mines antichars pour ce qui concerne les munitions non opérationnelles. Quels sont les types de mine présents dans le stock des munitions opérationnelles? Combien de tonnes de mines sont recensées pour chaque type? Quel usage fait l'armée des mines issues du stock des munitions opérationnelles?

Le stock de munitions non opérationnelles est-il exclusivement constitué de mines antichars? Combien de tonnes de ces mines l'armée possède-t-elle? Pour quelles raisons l'armée les conserve-t-elle et ne les a-t-elle pas encore détruites? Quand le stock sera-t-il détruit?

La Défense met-elle des mines en vente? Possède-t-elle encore des mines désormais interdites aux termes de la Convention d'Ottawa et dans l'affirmative, pourquoi n'ont-elles pas encore été détruites?

16.02 Minister **Pieter De Crem**: Mijnheer de voorzitter, mevrouw Grosemans, ik wil opnieuw inhaken op het antwoord dat ik had aangevat met betrekking tot artikel 3 van het Verdrag van Ottawa en waar ik reeds was gekomen aan de operationele voorraad.

Daarin zijn twee soorten mijnen aanwezig, met name de antitank- en de antipersoneelsmijnen.

Defensie beschikt in de operationele voorraad nog over 592 ton antitankmijnen en 350 kilo antipersoneelsmijnen. Op basis van het Verdrag van Ottawa werden 64 ton antipersoneelsmijnen door NSPA en DOVO vernietigd tussen 1996 en 1997.

De voorraad niet-operationele munitie bevat alle families van munitie. In totaal bestaan er nog ongeveer 1 327 kilo – of 1,327 ton – van de niet-operationele voorraad uit antitankmijnen.

De antitankmijnen uit de operationele voorraad maken deel uit van de operationele reserve van Defensie. De beperkte stock antipersoneelsmijnen wordt gebruikt voor de opleiding en training van het ontmijningspersoneel, zoals toegelaten door artikel 3 van het Verdrag van Ottawa, waarnaar ik eerder in het antwoord heb verwezen.

In dit raam werd sinds 1998 1,2 ton vernietigd door de ontmijners van Defensie in het licht van opleiding en training.

De mijnen die zich in de niet-operationele voorraad bevinden, zijn

16.02 **Pieter De Crem**, ministre: J'ai déjà évoqué la question du stock opérationnel dans ma réponse à la question sur l'article 3 de la Convention d'Ottawa. Le stock opérationnel comporte deux catégories de mines: les mines antichars et les mines antipersonnel. Il reste 592 tonnes de mines antichars et 350 kilogrammes de mines antipersonnel dans le stock opérationnel de la Défense. Conformément aux dispositions de la Convention d'Ottawa, 64 tonnes de mines antipersonnel ont été détruites entre 1996 et 1997.

Le stock de munitions non opérationnelles est constitué des différents types de munitions, parmi lesquelles 1,3 tonne de mines antichars.

Les mines antichars présentes dans le stock des munitions opérationnelles appartiennent à la réserve opérationnelle. Dans le

reeds ontmanteld. De actieve elementen van deze mijnen zijn hernomen in demilitarisatie- of vernietigingsplanningen. De stabiliteit van de springstoffen van deze mijnen noodzaakt geen prioritaire vernietiging en gebeurt op basis van de budgettaire mogelijkheden.

Defensie heeft geen mijnen op haar verkooplijsten staan.

respect de l'article 3 de la Convention d'Ottawa, le stock limité de mines antipersonnel sert à la formation et à l'entraînement du personnel du service de déminage. Depuis 1998, 1,2 tonne de mines antipersonnel ont été détruites dans ce cadre.

16.03 Karolien Grosemans (N-VA): Mijnheer de minister, dank u voor uw antwoord. Ik heb geen verdere vragen.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

17 Vraag van mevrouw Karolien Grosemans aan de vice-eersteminister en minister van Landsverdediging over "de opleidingen voor militairen in het buitenland" (nr. 18920)

17 Question de Mme Karolien Grosemans au vice-premier ministre et ministre de la Défense sur "les formations destinées aux militaires en mission à l'étranger" (n° 18920)

17.01 Karolien Grosemans (N-VA): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, in mei diende ik een schriftelijke vraag in over opleidingen voor militairen in het buitenland. Ik vroeg onder andere naar het aantal deelnemers en de kostprijs van die opleidingen. Ik had graag minstens cijfergegevens gekregen van de voorbije vijf jaar, maar in uw antwoord stelde u dat de gegevens pas in 2012 voor het eerst op een systematische wijze werden bijgehouden.

Ik zou u daarover graag het volgende willen vragen.

Waarom houdt Landsverdediging pas sinds 2012 systematisch gegevens bij over het aantal deelnemers en de inschrijvingskosten voor die opleidingen?

Hoe kon defensie die opleidingen en de daaraan verbonden uitgaven evalueren zonder te beschikken over een systematische registratie van de gegevens betreffende het aantal deelnemers, de inschrijvingskosten en de bevindingen van de deelnemers?

17.02 Minister Pieter De Crem: Mijnheer de voorzitter, mevrouw Grosemans, er werd vastgesteld dat de gegevens betreffende de vorming in het buitenland en de deelnemers aan die vormingen, alleen werden bijgehouden door de respectieve cursusverantwoordelijken en personeelsbeheerders. De verschillende informatiesystemen werkten met andere codeersleutels, waardoor er geen globaal overzicht beschikbaar was.

In 2012 was de software beschikbaar voor een nieuw informatiesysteem, zodat de gegevens vanaf 2012, in de vorm van een tabel, ter beschikking kunnen worden gesteld. Te uwer informatie, het systeem werd, op ons verzoek, intern bij Landsverdediging ontworpen.

17.01 Karolien Grosemans (N-VA): Pourquoi la Défense ne collecte-t-elle systématiquement que depuis 2012 des informations sur le nombre de participants et sur le coût d'inscription à des formations organisées à l'étranger à l'intention de militaires? Comment la Défense a-t-elle pu évaluer ces formations et les dépenses qui leur étaient inhérentes sans disposer d'un enregistrement systématique du nombre de participants, des frais d'inscription et de l'opinion des participants?

17.02 Pieter De Crem, ministre: Les informations relatives aux formations n'ont été conservées que par les responsables des cours et les gestionnaires du personnel respectifs. Les différents systèmes d'information fonctionnaient sur la base de clés codées, de sorte qu'il n'y avait pas d'aperçu global. En 2012, on a pu disposer de logiciels pour mettre en place un nouveau système d'information, de sorte que les données peuvent être fournies à partir de ce moment sous la forme de tableaux.

17.03 Karolien Grosemans (N-VA): Mijnheer de minister, het is belangrijk om te weten te komen hoeveel er wordt gependend aan

17.03 Karolien Grosemans (N-VA): Il me paraît tout de même

opleidingen in het buitenland. Als dat opleidingen zijn die ervoor zorgen dat er expertise wordt opgedaan, dan vind ik die heel belangrijk. Waarom heb ik die vraag gesteld? Omdat op verschillende plaatsen militairen mij telkens opnieuw melden dat daar heel veel snoepreises bij zitten. Er zitten opleidingen en reizen bij die militairen krijgen net voor zij met pensioen gaan.

Ik zou graag de cijfers krijgen van de voorbije vijf jaar, om daarop wat dieper te kunnen ingaan en die zaken uit te spitten.

Nu gaf u als antwoord dat het om andere codeersleutels ging. De kosten met betrekking tot dergelijke opleidingen moeten in de boekhouding toch onder een aparte post verschijnen?

Ik weet dat daaruit lessen worden getrokken en dat die zaken op papier worden gezet. Wat u zei vind ik niet meteen een antwoord.

Daarom heb ik opnieuw een schriftelijke vraag ingediend met dezelfde inhoud. Als er meer tijd voor nodig is, is dat geen enkel probleem. Men krijgt er nu een maand extra bij. Ik blijf de vraag echter indienen, tot ik een antwoord krijg. Ik vind het immers te belangrijk, want het gaat over een serieuze kostprijs voor maar heel weinig personen die de opleiding volgen.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

18 Samengevoegde vragen van

- de heer Theo Francken aan de vice-eersteminister en minister van Landsverdediging over "de verkoop van twaalf Agusta A109 gevechtshelikopters" (nr. 18929)
- de heer Wouter De Vriendt aan de vice-eersteminister en minister van Landsverdediging over "de verkoop van Agustahelikopters" (nr. 19079)
- de heer Wouter De Vriendt aan de vice-eersteminister en minister van Landsverdediging over "de aanvraag van een Third Party Transfer voor de verkoop van Agustahelikopters" (nr. 19197)

18 Questions jointes de

- M. Theo Francken au vice-premier ministre et ministre de la Défense sur "la vente de douze hélicoptères de combat Agusta A109" (n° 18929)
- M. Wouter De Vriendt au vice-premier ministre et ministre de la Défense sur "la vente d'hélicoptères Agusta" (n° 19079)
- M. Wouter De Vriendt au vice-premier ministre et ministre de la Défense sur "la demande d'un Third Party Transfer dans le cadre de la vente d'hélicoptères Agusta" (n° 19197)

18.01 Theo Francken (N-VA): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, in 2009 en 2012 verkocht Defensie twaalf Agusta A109 gevechtshelikopters aan MAD Africa Distribution, het Belgisch bedrijf waarvan de directeur in 2004 verdacht werd van witwaspraktijken en in verband gebracht werd met illegale wapenhandel, mensenhandel en autozwendel. Defensie ontkende op de hoogte te zijn van die praktijken en u beweerde dat Defensie in het bezit was van alle noodzakelijk documenten om de verkoop op een legale manier te voltrekken.

Nochtans ontkennen de diensten van het Italiaans ministerie van Buitenlandse Zaken dat ze ooit aan België een *end user certificate* of een vergunning voor een *third party transfer* hebben gegeven. Ze zouden zelfs nooit een Belgische aanvraag hebben ontvangen om de documenten te leveren.

important de savoir quelles sommes sont dépensées pour des formations à l'étranger car, à chaque fois, des militaires me disent que les voyages d'agrément sont nombreux dans ce contexte.

Je maintiendrai ma demande de disposer de chiffres pour les cinq dernières années jusqu'à ce que j'aie obtenu satisfaction.

18.01 Theo Francken (N-VA): En 2009 et en 2012, la Défense a vendu 12 hélicoptères de combat Agusta A109 à MAD Africa Distribution, l'entreprise belge dont le directeur a été soupçonné de blanchiment d'argent, de trafic d'armes et de traite d'êtres humains. La Défense a affirmé ne pas être au courant de ces pratiques et disposer de tous les documents nécessaires pour procéder à une vente légale. Pourtant, les services du ministère italien des Affaires étrangères affirment n'avoir jamais délivré à la

Ondertussen is al bekend dat er Belgische Agusta's zijn terecht gekomen in Zuid-Soedan, een land waartegen de EU een wapenembargo handhaaft.

Mijnheer de minister, bevestigt u het verhaal dat Defensie nooit een aanvraag heeft ingediend? Zo ja, waarom werd dat niet nodig geacht? Zo neen, waarom zou het Italiaanse ministerie van Buitenlandse Zaken dat ontkennen?

Ten tweede, indien Defensie wel beschikt over een *end user certificate* of een vergunning voor een *third party transfer*, bent u dan bereid om die documenten ter inzage voor te leggen aan onze commissie, desnoods achter gesloten deuren?

Ten derde, leverde Defensie in de tussentijd nog meer militair materieel aan MAD? Zo ja, welk materieel?

Ten slotte, zal Defensie, ondanks voorgaande feiten, in de toekomst nog militair materieel leveren aan MAD Africa Distribution? Zo ja, waarom acht u dat nog wenselijk?

18.02 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen): Mijnheer de minister, ik heb twee vragen. De laatste is een vraag om precisering. Ik zal ze natuurlijk samen behandelen.

In november 2009 werden 8 Agusta A109-helikopters verkocht aan MAD Africa Distribution en in maart 2012 opnieuw 4 A109's. Bij de aankoop van deze helikopters werd destijds in het *end user certificate* gestipuleerd dat bij een doorverkoop of bij het verlaten van het Belgisch grondgebied de *third party transfer* voor de kandidaat-koper moest aangevraagd en bekomen worden bij het Italiaanse ministerie van Buitenlandse Zaken. Heeft Defensie dit bekomen? Kan dit aan het Parlement voorgelegd worden?

Wat was de verkoopprijs van de 8 Agusta's in 2009 en de 4 Agusta's in 2012? Kunt u ons de adviezen en alle opmerkingen en vragen van de Inspectie van Financiën met betrekking tot deze dossiers bezorgen?

In welke mate waren de toestellen gedomilitariseerd? De eindbestemming van enkele van deze toestellen bleek Zuid-Soedan te zijn. Hoe kan de controle op de eindbestemmingen volgens u verbeteren?

Dan heb ik nog een heel precieze concrete vraag. In november 2009 en maart 2012 werden Agusta helikopters door Defensie verkocht aan MAD Africa Distribution die oorspronkelijk in Italië werden gekocht. Diende Defensie bij deze twee verkopen te beschikken over de *third party transfer*, aan te vragen bij de Italiaanse autoriteiten? Waarom wel of waarom niet?

18.03 Minister Pieter De Crem: Mijnheer de voorzitter, collega's Francken en De Vriendt, ik verwijst in het algemeen naar het antwoord dat ik heb gegeven tijdens de plenaire vergadering van de Senaat op 2 mei 2013. Ik wens toch het volgende te verduidelijken.

Belgique de *end-user certificate* ou d'autorisation pour un *third party transfer*. La Belgique n'aurait d'ailleurs jamais introduit de demande à cet effet.

Le ministre peut-il nous dire ce qu'il en est exactement? Peut-il nous fournir des éléments de preuve, le cas échéant, à huis clos?

Dans l'intervalle, des Agusta belges se trouvent déjà au Soudan du Sud, un pays à l'encontre duquel l'Union européenne maintient un embargo sur les armes. D'autres équipements ont-ils entre-temps été livrés à MAD? D'autres livraisons seront-elles encore effectuées à cette entreprise à l'avenir?

18.02 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen): Dans le cadre de la vente de 12 hélicoptères à MAD Africa Distribution, le certificat d'utilisateur final prévoyait qu'en cas de revente ou de départ du territoire belge, il convenait de demander le *third party transfer* auprès du ministère italien des Affaires étrangères. La Défense était-elle censée disposer d'un tel document? Pouvons-nous en prendre connaissance. À quel prix ont été vendus les appareils? Quels avis et observations l'Inspection des Finances a-t-elles formulés dans ces dossiers?

Dans quelle mesure les appareils étaient-ils démilitarisés? Comment peut-on améliorer la contrôle de la destination finale?

18.03 Pieter De Crem, ministre: Je me réfère à la réponse que j'ai donnée en séance plénière du Sénat le 2 mai 2013.

Daar de uiteindelijke koper in dit geval een onderneming met een maatschappelijke zetel in België was, moest Defensie overeenkomstig de wet en de regelgeving geen *third party transfer* bekomen van het Italiaanse ministerie van Buitenlandse Zaken.

Het is de koper die dat document moet bekomen in geval van export buiten het Belgische grondgebied. Een eindgebruikercertificaat (EUC) werd op vraag van Defensie door de betrokken firma ondertekend, waarin de bovenvermelde verplichting in geval van export opgenomen werd.

Defensie beschikt over de hierboven vermelde *end user certificates* voor de verkoop van gedemilitariseerde Agusta-helikopters.

Inzake eventuele toekomstige verkopen wens ik opnieuw te verwijzen naar het uitgebreide antwoord dat ik heb gegeven tijdens de plenaire vergadering van de Senaat op 2 mei 2013. Daarin stelde ik dat zolang een kandidaat-koper niet veroordeeld is, er geen wettelijke basis bestaat om deze uit te sluiten voor een eventuele toekomstige openbare verkoop.

Er is dus nooit militair materieel verkocht aan MAD Africa Distribution. Volgend burgerlijk of gedemilitariseerd materieel werd in het verleden aan de firma verkocht: 8 gedemilitariseerde A190-helikopters in 2009, 23 gedemilitariseerde Alouette II-helikopters in 2009, 2 burgervliegtuigen A310 in 2009, en 4 gedemilitariseerde A109-helikopters in 2012.

Defensie is niet verantwoordelijk voor de controle van de eindbestemming. Hiervoor is de Italiaanse overheid bevoegd bij de aflevering van de *third party transfer*.

Tot slot, Defensie heeft geen enkele verplichting om de verkoopprijs bekend te maken. Dit is gebaseerd op het artikel 34 van het koninklijk besluit van januari 1996 waarin het volgende wordt bepaald: "In bepaalde gevallen hoeven echter sommige gegevens betreffende de gunning van de opdracht niet bekend gemaakt te worden, indien de openbaarmaking van die gegevens de toepassing van een wet in de weg zou staan, in strijd zou zijn met het algemeen belang of schade zou kunnen toebrengen aan de rechtmatige commerciële belangen van de overheids- of privé-bedrijven of de eerlijke mededingingen tussen de leverancier erdoor kunnen worden aangetast."

Tot daar mijn antwoord.

18.04 Theo Francken (N-VA): Mijnheer de minister, bedankt voor uw antwoord.

Twee zaken zijn volgens mij verontrustend. Ten eerste, u zegt dat we geen *third party transfer* hadden moeten aanvragen, aangezien het ging om iemand met een vestigingsnummer in België. U zegt dat dit conform de wet is. Ik vind het echter niet logisch. Het creëert volgens mij een bug in het hele systeem. Los van dit dossier is dat volgens mij niet logisch. Dat zou immers betekenen dat men in één dag een vennootschap zou kunnen oprichten om een aantal

Dans la mesure où l'acheteur final était une entreprise ayant son siège social en Belgique, la Défense ne devait pas obtenir de *third party transfer* du ministère italien des Affaires étrangères. C'est l'acheteur qui doit obtenir ce document en cas d'exportation hors du territoire belge. La firme en question a signé à la demande de la Défense un certificat d'utilisateur final. L'obligation susmentionnée y était indiquée. La Défense dispose de ces *end-user certificates* pour la vente d'hélicoptères Agusta démilitarisés.

Allons-nous encore traiter avec la firme MAD? Tant qu'un candidat acheteur n'a pas été condamné, il n'y a aucune base légale permettant de l'exclure d'une éventuelle future vente publique.

Il n'y a donc jamais eu de vente de matériel militaire à MAD Africa Distribution. Le matériel civil ou démilitarisé suivant a été vendu par le passé à cette firme: 8 hélicoptères A190 démilitarisés en 2009, 23 hélicoptères Alouette II démilitarisés en 2009, 2 avions civils A310 en 2009 et 4 hélicoptères A190 démilitarisés en 2012.

La Défense n'est pas responsable du contrôle de la destination finale. Les autorités italiennes sont compétentes en la matière lors de la délivrance du *third party transfer*.

Aux termes de l'article 34 de l'arrêté royal de 1996, la Défense n'a nullement l'obligation de rendre le prix de vente public.

18.04 Theo Francken (N-VA): Le ministre affirme que nous ne devons pas exiger un *third party transfer*, étant donné qu'il s'agissait de quelqu'un ayant un numéro d'établissement en Belgique. Dans ce cas, c'est le système qui pose problème. Cela signifierait en effet que l'on pourrait rapidement créer une entreprise

gedemilitariseerde toestellen aan te kopen waarvan Defensie de verkoopt organiseert. Eigenlijk zegt Defensie dan: "Wij zijn ervan af. Wat er daarna mee gebeurt, is niet onze zorg." Volgens mij klopt er iets niet aan dat verhaal, los van deze casus.

Ten tweede, u meldt dat Defensie in verkoopsdossiers de regel handhaaft dat iemand niet veroordeeld mag zijn. Welnu, ik kan me moeilijk voorstellen dat Defensie zou verkopen aan iemand die in verband gebracht wordt met Sharia4Belgium, om maar iets te noemen. Stel dat een man een bvba uit Antwerpen vertegenwoordigt en kandidaat is om Alouettes te kopen. Hij heeft nauwe banden met Sharia4Belgium, maar geen strafblad.

Hij is nooit veroordeeld geweest.

Mijnheer de minister, ik neem aan dat u zo'n verkoop toch niet kan laten doorgaan als u consequent bent. Als u zegt dat het toch kan, zult u in het Parlement, in uw meerderheid en zelfs in uw eigen partij een aantal mensen hebben die hier niet mee akkoord gaan. Het kan toch niet de bedoeling zijn te verkopen aan mensen die banden hebben met instellingen die onze democratie willen vernietigen en onze vrijheid willen bestrijden.

U kunt dan zeggen dat de man niet veroordeeld is en u hem toch materiaal verkoopt. Ik weet niet of dat verstandig is. Het materiaal is dan misschien wel gedemilitariseerd, maar als men een nieuwe mitrailleur installeert op een Alouette is zij opnieuw operationeel. Dat is allemaal heel relatief. Een grondige screening is dus nodig. Als het enige criterium het strafblad is, vind ik dat niet voldoende.

18.05 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen): Mijnheer de minister, het dossier toont nog maar eens aan dat de controle op de verkoop van legermateriaal moet worden versterkt. Ik hoop dat dit binnenkort zal kunnen.

Wij moeten echter legalistisch te werk gaan, aansluitend op de repliek van collega Francken. U zegt dat men niet zomaar kan verkopen aan iemand. Er moet een legale basis zijn op basis waarvan men kan beslissen de verkoop niet te laten doorgaan. Als iemand lid is van een illegale organisatie, is er een grond om de verkoop te schrappen. Een andere grond is een strafblad. Het is echter moeilijk dat volledig over te laten aan de appreciatie van een minister en zijn departement. Als het Parlement erin slaagt de controle op de verkoop te versterken, moet het ook waken over voldoende objectieve criteria.

Mijnheer de minister, u zegt voorts dat bij de verkopen aan de firma MAD Africa Distribution er eigenlijk geen *third party transfer* nodig was. Is dat krachtens de algemene regelgeving in de wet of krachtens een bepaling in het *user certificate* dat dateert van de aankoop door ons land van de helikopters in Italië? Valt dat onder de algemene regelgeving van de wet of hangt het samen met de specifieke aankoop van de helikopters destijds in Italië?

18.06 Minister Pieter De Crem: Mijnheer de voorzitter, ik wil u dat bezorgen. Ik heb er geen problemen mee.

De **voorzitter**: Dan zullen wij het voorlopig hierbij laten.

pour racheter toute une série d'appareils démilitarisés dont la Défense organise la vente.

Par ailleurs, le ministre de la Défense indique que, dans des dossiers de vente, il applique la règle de l'absence de condamnation des candidats acheteurs. Vendrait-on dès lors à quelqu'un qui pourrait avoir un lien avec Sharia4Belgium? Il s'agit certes de matériel démilitarisé mais un nouveau mitrailleur pourrait rapidement être installé sur un hélicoptère de ce type. Un screening approfondi du candidat se révèle donc nécessaire. Et le casier judiciaire comme seul critère ne me paraît pas suffisant.

18.05 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen): Ce dossier montre une fois de plus la nécessité d'un renforcement du contrôle exercé sur les ventes de matériel de nos forces armées. Il faut associer le Parlement au contrôle du respect des critères applicables à ces ventes car on ne peut confier au seul ministre et à son département la responsabilité de porter cette appréciation.

Le ministre affirme que dans le cadre des ventes à la firme MAD Africa Distribution, un *third party transfer* n'était en fait pas nécessaire. En vertu de la loi ou en vertu d'une disposition du *user certificate* datant de l'achat par notre pays des hélicoptères concernés en Italie?

18.06 Pieter De Crem, ministre: Je fournirai cette information.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

19 Vraag van de heer Theo Francken aan de vice-eersteminister en minister van Landsverdediging over "de medische geschiktheid van de Belgische militairen voor buitenlandse operaties" (nr. 18930)

19 Question de M. Theo Francken au vice-premier ministre et ministre de la Défense sur "l'aptitude médicale des militaires belges pour les missions à l'étranger" (n° 18930)

19.01 Theo Francken (N-VA): Mijnheer de minister, op 14 mei vroeg ik u schriftelijk naar de inzetbaarheidsgraad van de Belgische militairen. Uw antwoord was op het eerste gezicht erg bemoedigend. Niet minder dan 75 % van de in 2012 gescreende militairen is medisch geschikt voor buitenlandse operaties.

U vermeldde in uw antwoord tevens dat de operationele inzetbaarheid een optelsom is van medische, fysieke en professionele geschiktheid. Daarenboven bleek uit uw antwoord dat in 2012 2 392 militairen werden gescreend op medische geschiktheid.

Mijnheer de minister, op een andere schriftelijke vraag antwoordde u dat in 2012 in totaal 3 655 Belgische militairen werden ingezet in buitenlandse missies. Als ik goed kan tellen, hebt u er ongeveer 2 400 gescreend en zijn er zowat 3 700 vertrokken. Eigenlijk werden er dus 1 300 niet gescreend. Ik vind dat toch raar. Hoe kan dat?

Ten eerste, worden alle militairen niet medisch gescreend vóór zij op operatie vertrekken, en/of na hun terugkomst? Zo nee, waarom niet? Kunt u hierover meer uitleg geven? Of geldt een screening voor een aantal jaren?

Ten tweede, wat is de termijn waarop militairen sowieso medisch moeten worden gescreend, ongeacht hun deelname aan buitenlandse operaties?

Ten derde, ik heb mijn oor eens te luisteren gelegd bij een aantal mensen in Defensie. Morgen kan de grote krantenkop zijn dat drievierde van onze militairen op buitenlandse missie kan worden gestuurd. Mij lijkt dat persoonlijk een bijzonder hoog aantal. Uw antwoord is mij niet helemaal duidelijk en ik vraag mij dan ook af hoe ik uw antwoord moet interpreteren. Is ongeveer drievierde van de militairen die in gevechtseenheden zitten, onmiddellijk operationeel inzetbaar? Is dat zowat de conclusie die wij hieruit mogen trekken? Kunt u meer toelichting geven over de cijfers? Hoe moeten wij die cijfers juist interpreteren?

19.02 Minister Pieter De Crem: Ongeacht de geplande deelname aan een militaire operatie in het buitenland wordt ieder inzetbaar personeelslid van Defensie periodiek onderworpen aan een onderzoek in het Centrum voor Medische Expertise of CME van het militair hospitaal om zijn medische geschiktheid te bepalen. De periodiciteit is afhankelijk van de leeftijd. Dat gebeurt op de leeftijd van 20, 25, 30, 35 en 40 jaar en nadien op de leeftijd van 43, 46, 49 en 52 jaar of met een periodiciteit naar gelang van de medische toestand van de betrokkene, bijvoorbeeld wanneer iemand een heelkundige ingreep heeft ondergaan. Tussen twee periodieke evaluaties van de medische operationele geschiktheid en dus voor effectief vertrek in operatie wordt jaarlijks door de cel Arbeidsgeneeskunde die verantwoordelijk is voor de eenheid

19.01 Theo Francken (N-VA): En 2012, 75 % des 2 392 militaires belges examinés ont été jugés médicalement aptes à participer aux opérations à l'étranger. Cette même année, 3 655 militaires belges ont été déployés dans le cadre de ces missions.

Cela signifie-t-il qu'environ 1 300 militaires n'ont pas été examinés? Dans quel délai les militaires doivent-ils de toute façon faire l'objet d'un examen médical, qu'ils participent ou non à des opérations à l'étranger?

19.02 Pieter De Crem, ministre: Indépendamment d'une éventuelle participation à une opération militaire, chaque membre du personnel de la Défense susceptible d'être envoyé en mission à l'étranger est périodiquement soumis à un examen médical au Centre Médical d'Expertise de l'hôpital militaire. La fréquence de cet examen est fonction de l'âge du militaire. En cas de départ effectif en opération, la cellule

waarin hij of zij is tewerkgesteld, nagegaan of de medische operationele categorisatie van de betrokkene nog up-to-date is.

Onder de 3 655 personeelsleden die in 2012 werden ingezet, bevonden zich dus ook militairen die in 2011 waren gescreend. Bij terugkeer uit operaties en oefeningen in gebieden met hoge blootstelling aan gezondheidsrisico's moeten de deelnemers eventuele gezondheidsklachten en blootstellingen melden via een gestandaardiseerde methode. De personeelsleden die in andere operaties worden ingezet, kunnen hetzelfde doen. Op basis van de gemelde blootstelling of gezondheidsklachten of indien expliciet gevraagd worden de betrokkenen onmiddellijk of uitgesteld gezien door de arbeidsgeneesheer en eventueel verder gescreend door het CME.

In totaal werd 13,8 % van de in 2012 gescreende personeelsleden om medische redenen ongeschikt bevonden voor buitenlandse zendingen voor een duur van maximaal twee jaar en 0,5 % voor een periode van meer dan twee jaar.

Médecine du travail vérifie si les informations médicales relatives à l'intéressé ne sont pas dépassées.

En 2012, parmi les 3 655 militaires déployés, figuraient donc également des militaires qui avaient subi un contrôle médical en 2011.

Les militaires rentrant d'opérations ou d'exercices dans des régions où l'exposition à des risques sanitaires est élevée doivent signaler d'éventuels problèmes de santé et d'éventuelles expositions à ces risques par le biais d'une procédure standard. Il en va de même pour les membres du personnel engagés dans d'autres opérations. Le médecin du travail les examine alors dans les meilleurs délais et des examens plus approfondis sont éventuellement effectués par le CME.

Au total, 13,8 % des membres du personnel soumis à un examen médical en 2012 ont été déclarés inaptes pour la participation à des missions à l'étranger pour une durée maximale de 2 ans et 0,5 % pour une durée supérieure.

19.03 Theo Francken (N-VA): Mijnheer de minister, dank u voor uw antwoord. Ik begrijp dus dat degenen die zich medisch laten screenen, vooral leden van de gevechtseenheden zijn. Gebeurt dat soms met elke militair om de vijf jaar?

19.03 Theo Francken (N-VA): Ce sont donc surtout les membres des unités de combat qui se font examiner.

19.04 Minister Pieter De Crem: Elke militair wordt om de vijf jaar gescreend.

19.04 Pieter De Crem, ministre: Chaque militaire est soumis à un examen médical tous les 5 ans.

19.05 Theo Francken (N-VA): Ik hoor echter van de leden van de staf in Evere dat dat gewoon niet gebeurt. Het probleem is dat er voor de medische screening te weinig artsen zijn en dat er een veel te lange wachtlijst is. Daarom neemt men alleen de leden uit de gevechtseenheden die zouden ingezet worden in het buitenland.

19.05 Theo Francken (N-VA): Des membres de l'état-major stationnés à Evere me signalent cependant que ce n'est pas le cas. Les médecins sont trop peu nombreux et les listes d'attente sont très longues. Pour cette raison, seuls les membres des unités de combat éventuellement déployés à l'étranger sont examinés.

19.06 Minister Pieter De Crem: Ik zal dat eens nakijken maar dat heeft ook te maken met de staat van de dienst.

19.06 Pieter De Crem, ministre: Je m'informerai à ce sujet, mais cela dépend également de la situation du service.

19.07 Theo Francken (N-VA): Ik ken militairen die al tien jaar niet gescreend zijn en die nooit een oproep krijgen. Ze zitten in Evere.

19.07 Theo Francken (N-VA): Je connais des militaires qui n'ont pas subi le moindre contrôle médical depuis 10 ans et qui ne sont jamais convoqués.

19.08 Minister Pieter De Crem: In het kader van de outsourcing van de eerstelijns geneeskunde zijn er ook die langsgaan bij hun huisarts en voor wie het consult voor een deel als screening telt. Pin mij er niet op vast.

19.08 Pieter De Crem, ministre: Dans le cadre de l'externalisation de la médecine de première ligne, certains se rendent également auprès de leur médecin généraliste.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

20 Samengevoegde vragen van

- mevrouw Annick Ponthier aan de vice-eersteminister en minister van Landsverdediging over "de op til zijnde afschaffing van de begrafenisvergoeding voor op rust gestelde militairen" (nr. 18982)
- de heer Bert Maertens aan de vice-eersteminister en minister van Landsverdediging over "de geplande afschaffing van de begrafenisvergoeding voor militairen" (nr. 19046)

20 Questions jointes de

- Mme Annick Ponthier au vice-premier ministre et ministre de la Défense sur "l'imminence de la suppression de l'indemnité de funérailles pour les militaires pensionnés" (n° 18982)
- M. Bert Maertens au vice-premier ministre et ministre de la Défense sur "la suppression prévue de l'indemnité de funérailles pour les militaires" (n° 19046)

20.01 Annick Ponthier (VB): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, bij op rust gestelde militairen is er onlangs grote ongerustheid ontstaan over het voornemen van de regering, bij monde van minister De Croo, om de begrafenisvergoeding voor oud-militairen en gelijkgestelden te schrappen. Die vergoeding werd gefinancierd door alle op rust gestelde oud-militairen en gelijkgestelden met een bijdrage van 0,5 % die werd afgehouden van het rustpensioen.

20.01 Annick Ponthier (VB): La suppression de l'indemnité de funérailles pour les anciens militaires et assimilés, qui est financée au moyen d'un prélèvement de 0,5 % sur la pension de retraite, a suscité un vif émoi.

Uit de nota van 11 juni voor het Comité Overheidsbedrijven blijkt duidelijk dat ondanks de afschaffing van de uitbetaling van de begrafenisvergoedingen de bijdrage van 0,5 % gehandhaafd zal blijven, om dan te dienen voor de financiering van bepaalde pensioenstelsels. Die maatregel zou ingang vinden vanaf 1 juli 2013.

Le gouvernement va-t-il exécuter cette mesure? Celle-ci a-t-elle fait l'objet d'une concertation? Le ministre pense-t-il que c'est à tort que les militaires et assimilés réclament aujourd'hui la restitution des cotisations déjà prélevées?

Mijnheer de minister, ik stel u als vicepremier, maar zeker ook als minister van Landsverdediging, de volgende vragen.

Is het inderdaad de intentie van de regering om die maatregel uit te voeren?

Weet u of er voorafgaandelijk overleg gepleegd is? Ik denk van niet, want minister De Croo heeft vorige week in de plenaire vergadering gezegd van niet. Weet u of er op dit moment overleg opgestart is?

Vindt u het als minister een onbillijke vraag van de oud-militairen en gelijkgestelden dat zij de teruggave wensen van hun reeds eerder ingehouden bijdragen, nu blijkt dat die hen niet meer ten dienste zullen zijn in de zin van waarvoor ze bedoeld waren?

Welke initiatieven neemt u als minister ondertussen om de belangen van de op rust gestelde militairen en gelijkgestelden veilig te stellen?

20.02 Minister **Pieter De Crem**: Mijnheer de voorzitter, mevrouw Ponthier, de materie die u aanhaalt, behoort tot de bevoegdheid van de minister van Pensioenen. Op zijn vraag werd er daaromtrent binnen Defensie deze morgen overleg gehouden met de militaire organisaties.

Artikel 40, § 2, tweede lid, van de wet van 23 april 2010 tot tijdelijke uitvoering van de regeling van de betrekkingen tussen de overheid en de vakorganisaties van het militair personeel voorziet erin dat zolang de onderhandelingen niet zijn afgesloten, noch de documenten, noch de inhoud van de besprekingen aan derden mogen worden medegedeeld. Dat is de reden waarom ik nu nog geen bijkomende details kan en mag geven.

20.03 **Annick Ponthier** (VB): Mijnheer de minister, u bevestigt dus dat het overleg ondertussen gestart is en dat is positief.

Het ware misschien beter geweest dat het overleg eerst gestart was en dat dan pas met de intentie van de regering naar buiten was getreden. Dat is al een eerste opmerking.

Indien dat voornemen van de regering doorgang vindt, gaat het voor Vlaams Belang niet enkel over woordbreuk, maar zeker ook over contractbreuk. De regering wendt in dat geval namelijk de middelen die jaarlijks afgestaan werden door de betrokkenen, voortaan aan voor iets anders dan waarvoor ze eerst voorzien waren. Tegelijkertijd houdt de overheid het al betaalde geld voor zichzelf, terwijl de personen in kwestie niets terugkrijgen. Voor ons is dat onaanvaardbaar. Wij zullen ons daar als partij tegen verzetten. Wij zullen de betrokkenen en de sociale vakorganisaties aanzetten tot blijvend protest daartegen omdat die maatregel voor ons niet door de beugel kan.

De **voorzitter**: Vraag nr. 19046 van de heer Maertens vervalt.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

21 **Vraag van de heer Theo Francken aan de vice-eersteminister en minister van Landsverdediging over "het symposium voor sportinstructeurs van Defensie" (nr. 18993)**

21 **Question de M. Theo Francken au vice-premier ministre et ministre de la Défense sur "le symposium pour les instructeurs sportifs de la Défense" (n° 18993)**

21.01 **Theo Francken** (N-VA): Mijnheer de minister, alle sportinstructeurs van Defensie zijn op woensdag 26 juni 2013 in het militair sportcentrum van Duisburg bijeengekomen voor een buitengewoon symposium. Ze maakten er een balans op van de fysieke conditie van het personeel.

Mijnheer de minister, tot welke algemene conclusies kwam men op dit symposium?

U ondernam de voorbije jaren enkele initiatieven om de fysieke conditie van de Belgische militairen te verbeteren. Heeft dit reeds tot duidelijk meetbare resultaten geleid? Zo ja, welke?

20.02 **Pieter De Crem**, ministre: Il s'agit en l'espèce d'une compétence du ministre des Pensions. À sa demande, une concertation a eu lieu à ce sujet à la Défense avec les organisations militaires. Il est prévu en vertu de la loi qu'aucune information ne peut être fournie tant que ces négociations sont en cours.

20.03 **Annick Ponthier** (VB): Si ce projet est effectivement mis en œuvre, nous serons en présence d'une rupture de contrat. Nous allons continuer à inciter les intéressés et les organisations syndicales à protester.

Le **président**: La question n° 19046 de M. Maertens est supprimée.

21.01 **Theo Francken** (N-VA): Les instructeurs sportifs de la Défense se sont réunis lors d'un symposium extraordinaire organisé le 26 juin 2013 à Duisburg pour faire le point sur la condition physique du personnel militaire.

Les initiatives visant à améliorer la condition physique des militaires belges se sont-elles déjà traduites par des résultats clairement

Welke doelstellingen werden geformuleerd op het symposium? Wat gaat Defensie in de nabije toekomst ondernemen om de fysieke conditie van onze militairen te verbeteren?

21.02 Minister **Pieter De Crem**: Het symposium werd georganiseerd op een informele manier voor de sportwereld binnen Defensie en behandelde vooral de domeinen communicatie en cohesie via een aantal informatieve voordrachten.

De bedoeling was de sportonderrichters te sensibiliseren voor de sleutelrol die zij spelen in het kader van het sportbeleid als raadgever van het commando, als evaluator van de fysieke conditie en als trainer in hun eenheid.

Er werden dan ook geen algemene besluiten geformuleerd.

De fysieke conditie wordt gemeten via de resultaten van de militaire tests voor lichamelijke geschiktheid. Voor het eerst werd een nieuwe database inzake human resources ingevoerd die toelaat om alle militairen op te volgen.

De analyse van de meetresultaten is nog niet afgesloten. De opvolging en de persoonlijke verbetering van de fysieke conditie zijn een verantwoordelijkheid van enerzijds het individu en anderzijds van het commando en de encaderende sportonderrichters van de eenheid.

Op basis van de resultaten van de jaarlijkse sportproeven kunnen de trainingen alsook de trainingsdoelstellingen van elk individu worden aangepast.

Het nieuwe sportbeleid wordt beschreven in een ontwerp van richtlijn. Deze ligt momenteel ter studie bij de algemene directie Human Resources. Het is de bedoeling om nieuwe leeftijds- en geslachtsafhankelijke sporttesten in te voeren voor alle militairen: *physical evaluation fitness*.

Bijkomend is er een ontwerp om voor specifieke functies in complementaire jobtesten te voorzien, de *physical evaluation job*, die leeftijds- en geslachtsafhankelijk zouden zijn.

21.03 **Theo Francken** (N-VA): Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord.

Het incident is gesloten.

mesurables? Quels objectifs ont-ils été fixés lors de ce symposium? Quelles initiatives la Défense prendra-t-elle dans un avenir proche pour améliorer encore la condition physique de nos militaires?

21.02 **Pieter De Crem**, ministre: Ce symposium a été organisé de façon informelle et traitait principalement des aspects "communication" et "cohésion". L'objectif était de sensibiliser les instructeurs sportifs au rôle-clé qu'ils jouent dans le cadre de la politique sportive en tant que conseillers du commandement, évaluateurs de la condition physique et entraîneurs au sein de leurs unités respectives. Aucune conclusion globale n'a dès lors été formulée.

La condition physique est mesurée par le biais des résultats des tests militaires d'aptitude physique. Pour la première fois, une nouvelle base de données a été mise en oeuvre. L'analyse des résultats des mesures n'est pas encore terminée. Le suivi et l'amélioration individuelle de la condition physique relèvent de la compétence de chaque militaire et du commandement. Les entraînements et les objectifs d'entraînement de chaque militaire peuvent être adaptés sur la base des résultats des épreuves sportives annuelles.

La nouvelle politique sportive est décrite dans un projet de directive qui est actuellement à l'étude au sein de la direction générale des Ressources Humaines. L'objectif est d'instaurer de nouveaux tests sportifs liés à l'âge et au sexe pour l'ensemble des militaires. Un autre projet prévoit pour certaines fonctions spécifiques l'instauration de tests complémentaires non liés à l'âge ou au sexe.

L'incident est clos.

22 Vraag van de heer Theo Francken aan de vice-eersteminister en minister van Landsverdediging over "de overname van het militaire vliegveld in Goetsenhoven door de federale politie" (nr. 18996)

22 Question de M. Theo Francken au vice-premier ministre et ministre de la Défense sur "la reprise de l'aérodrome militaire de Gossoncourt par la police fédérale" (n° 18996)

22.01 Theo Francken (N-VA): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, kunt u mij een duidelijke stand van zaken geven over de overname van het militair vliegveld van Goetsenhoven door de federale politie?

22.01 Theo Francken (N-VA): La police fédérale reprendra l'aérodrome militaire de Gossoncourt.

Is de verkoop intussen volledig rond? Voor welke prijs gaat het militair domein naar de federale politie?

A-t-on déjà finalisé cette vente? Pour quel prix?

Wat zijn de concrete plannen op korte termijn?

22.02 Minister Pieter De Crem: Mijnheer de voorzitter, mijnheer Francken, het betreft geen verkoop als dusdanig, maar wel een voorstel van overdracht aan de Regie der Gebouwen en dit ten voordele van de federale politie.

Dit werd op 19 april 2013 gemeld aan de minister van Binnenlandse Zaken. Ik heb nog geen antwoord gekregen omtrent dit voorstel.

De FOD Financiën is bevoegd om de venale waarde te berekenen. U zult begrijpen dat dit bedrag niet kan worden vrijgegeven zolang de procedure nog niet is afgerond.

De overdracht moet nadien door de Ministerraad worden goedgekeurd, waarna de FOD Financiën de akte zal kunnen verlijden.

Landsverdediging zal dan budgettair worden gecompenseerd zoals ook al bij andere opdrachten is gebeurd, bijvoorbeeld de overdracht van het kwartier Poelkapelle aan de Regie der Gebouwen ten voordele van Fedasil.

22.02 Pieter De Crem, ministre: Il ne s'agit pas d'une véritable vente, mais il est bien question d'une proposition prévoyant sa cession à la Régie des Bâtiments, au bénéfice de la police fédérale. J'ai communiqué la proposition à la ministre de l'Intérieur en date du 19 avril 2013, mais je n'ai pas encore reçu de réponse. Il appartient au SPF Finances de déterminer la valeur vénale, procédure qui est encore en cours. La Défense recevra une compensation budgétaire, comme cela a été le cas lors d'autres opérations de cession.

22.03 Theo Francken (N-VA): Mijnheer de minister, ik begrijp uit uw antwoord dat Binnenlandse Zaken nog niet heeft gereageerd. U weet dus niet met honderd procent zekerheid of de federale politie het zal kopen? Ik meende dat daarover al een akkoord bestond.

22.03 Theo Francken (N-VA): Il semblerait que la cession ne soit pas encore acquise à 100 %?

22.04 Minister Pieter De Crem: Er was een engagement, een intentie, maar ik heb nog geen nieuws gekregen. Ik zal zorgen dat ik zo spoedig mogelijk bericht krijg van minister Milquet.

22.04 Pieter De Crem, ministre: Un engagement a été pris, mais je n'ai pas encore eu de retour. Je veillerai à obtenir une réponse dans les meilleurs délais.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

23 Samengevoegde vragen van

- mevrouw Karolien Grosemans aan de vice-eersteminister en minister van Landsverdediging over "de kritiek op het beleid van Defensie inzake welzijn op het werk" (nr. 19009)

- de heer Philippe Blanchart aan de vice-eersteminister en minister van Landsverdediging over "de forse toename van het aantal ongevallen en zelfmoorden bij het leger" (nr. 19042)

- mevrouw Kattrin Jadin aan de vice-eersteminister en minister van Landsverdediging over "de gezondheid van de militairen" (nr. 19044)

- de heer Gerald Kindermans aan de vice-eersteminister en minister van Landsverdediging over "het aantal arbeidsongevallen en zelfdodingen in het leger" (nr. 19066)

- de heer Denis Ducarme aan de vice-eersteminister en minister van Landsverdediging over "de verklaringen van de gepensioneerde kolonel Lemmens waarin hij de tekortkomingen op medisch vlak bij Defensie aan de kaak stelt" (nr. 19074)

23 Questions jointes de

- Mme Karolien Grosemans au vice-premier ministre et ministre de la Défense sur "la critique de la politique de la Défense en matière de bien-être au travail" (n° 19009)

- M. Philippe Blanchart au vice-premier ministre et ministre de la Défense sur "la multiplication des accidents et des suicides au sein de l'armée" (n° 19042)

- Mme Kattrin Jadin au vice-premier ministre et ministre de la Défense sur "la santé des militaires" (n° 19044)

- M. Gerald Kindermans au vice-premier ministre et ministre de la Défense sur "le nombre d'accidents de travail et de suicides à l'armée" (n° 19066)

- M. Denis Ducarme au vice-premier ministre et ministre de la Défense sur "les déclarations du colonel Lemmens, à la retraite, dénonçant les manques en matière médicale au sein de la Défense nationale" (n° 19074)

De **voorzitter**: Alleen mevrouw Grosemans houdt moedig stand voor het stellen van haar vraag.

23.01 Karolien Grosemans (N-VA): Mijnheer de minister, voormalig legerarts Marc Lemmens stelt in zijn boek "*Les oubliés de la Grande Muette*" de toename van het aantal arbeidsongevallen en zelfmoorden in het leger aan de kaak. Volgens hem zet Defensie te weinig in op preventie en is er ook sprake van inbreuken op de wetgeving rond welzijn op het werk. Het is niet de eerste keer dat de heer Lemmens kritiek uit op het beleid van Defensie inzake welzijn op het werk.

Vandaar volgende vragen:

Kunt u voor de jaren 2011 en 2012 een update geven van de cijfers over arbeidsongevallen en zelfdoding in het leger? Welke mogelijke verklaringen hebt u voor de toename van het aantal arbeidsongevallen en zelfmoorden?

Dokter Lemmens stelt dat de mutaties in het kader van het transformatieplan en het offensievere karakter van buitenlandse missies redenen kunnen zijn voor de toename van het aantal zelfdodingen. Wat is uw mening daarover?

Volgens een woordvoerder van Defensie zijn er de laatste maanden bijkomende maatregelen genomen om de preventie te verbeteren. Welke zijn deze maatregelen en welke maatregelen moeten er nog volgen? Waarom komen deze maatregelen er nu pas? Hoe zullen de bestaande en de nieuwe maatregelen geëvalueerd worden?

Wat is uw reactie op de stelling dat Defensie de wetgeving rond welzijn op het werk schendt?

In oktober 2012 kondigde u op uw website een psychosociale risicoanalyse aan, als onderdeel van een dynamisch risicobeheersingssysteem. Hoever staat Defensie met deze risicoanalyse? Klopt het dat zo'n analyse verplicht is sinds 2007? Zo ja, waarom kwam deze er niet eerder?

23.01 Karolien Grosemans (N-VA): Dans son livre, Marc Lemmens, un ancien médecin de l'armée, dénonce l'augmentation du nombre d'accidents du travail et de suicides à l'armée. Il attribue cette augmentation à une prévention insuffisante et à certaines infractions à la législation en matière de bien-être au travail.

Combien d'accidents du travail et de suicides ont-ils été recensés en 2011 et 2012? Quels facteurs expliquent cette augmentation? Le ministre partage-t-il l'opinion du Dr. Lemmens selon laquelle les mutations effectuées dans le cadre de la réforme de l'armée et le caractère plus offensif des missions à l'étranger pourraient être à l'origine de cette augmentation?

Est-il exact qu'au cours des derniers mois, des mesures préventives supplémentaires ont été prises? Quelles sont ces mesures et pourquoi n'ont-elles pas été prises plus tôt? Comment seront-elles évaluées, et quand?

La Défense enfreint-elle la législation sur le bien-être au travail? À quel stade d'avancement se trouve l'analyse de risques psychosociale annoncée sur son site internet en octobre 2012? Cette

analyse est-elle obligatoire depuis 2007 et pourquoi n'a-t-elle pas été prévue plus tôt?

23.02 Minister **Pieter De Crem**: Mevrouw Grosemans, het antwoord op deze vraag was gedeeltelijk ook in het Frans gesteld, dus ik zal het stuk dat in het Frans is vertalen.

Eerst zou ik de auteur van het boek willen situeren. Deze kolonel heeft enige jaren geleden klacht ingediend bij de arbeidsinspecteur waaraan vooralsnog geen verder gevolg werd gegeven. Eveneens heeft dokter Lemmens tevergeefs bij de Raad van State verschillende procedures opgestart.

Uiteindelijk werd er vanaf 1 maart 2012 een VOP toegekend omdat de relatie tussen hem en de COD volledig was verzuurd en geen enkele samenwerking meer mogelijk was.

Zijn boek wordt uitgegeven door een internetbedrijf waarop iedereen zijn boek kan publiceren. Al deze gegevens in acht genomen denk ik dan ook dat het noodzakelijk is om de waarde van de geschriften van de betrokkene voorzichtig in te schatten.

In 2011, 2012 en 2013 hebben respectievelijk 14, 13 en 4 personeelsleden van Defensie zich van het leven beroofd. In tegenstelling tot eerder geleverde cijfers betreffen deze cijfers de militairen, niet alleen de militairen in actieve dienst maar ook de militairen die gebruik maken van de vrijwillige opschorting van de prestaties en de burgers.

Het is vrijwel onmogelijk de precieze reden voor zelfdoding na te gaan. Meestal ligt een combinatie van financiële, relationele en professionele problemen aan de basis. Er bestaan geen aanwijzingen dat er een verband zou zijn tussen de transformatie van Defensie of de aard van de buitenlandse opdrachten enerzijds en het aantal zelfdodingen anderzijds. De cijfers van Defensie komen overeen met de cijfers van de overeenkomstige civiele populaties. Uit de cijfers waarover de sociale dienst van Defensie beschikt, werd er geen toename van de zelfdodingcijfers vastgesteld.

Wat de arbeidsongevallen betreft, werden er in 2011 1 203 arbeidsongevallen vastgesteld, voor 2012 waren dat er 1 170. Voor de telling worden alleen de arbeidsongevallen in rekening gebracht die geleid hebben tot minstens één dag verzuim, de dag van het ongeval niet inbegrepen. Het aantal arbeidsongevallen volgt de evolutie van het personeelsbestand en neemt stelselmatig af. Gedurende de laatste jaren heeft Defensie meerdere initiatieven genomen om het welzijn van het personeel te verbeteren. Zo werd in 2010 een dynamisch systeem van risicobeheer uitgewerkt, de SDGR, gebaseerd op de SOBANE-strategie: Screening, Observation, Analyse en Expertise.

Meerdere activiteiten hebben toegelaten om een preventiepolitiek in werking te laten treden. Deze directieven hebben betrekking op preventie van onder meer arbeidsongevallen, psychosociale risico's, de antibrand, de urgentieplannen, de eerste hulp bij ongevallen. Deze directieven werden vergezeld van sensibilisatiecampagnes. De interne preventiedienst en de dienst bescherming op het werk,

23.02 **Pieter De Crem**, ministre: Je voudrais tout d'abord esquisser le profil du colonel Lemmens. Voici quelques années, il a déposé une plainte entre les mains de l'inspecteur du travail – plainte à laquelle aucune suite n'a été réservée à ce jour – et il a en outre entamé sans résultat une série de procédures au Conseil d'État. Une suspension volontaire de prestations lui a finalement été accordée à compter du 1er mars 2012 en raison du fait que plus aucune collaboration avec lui n'était envisageable au sein de la Défense. Son livre a en outre été publié chez un éditeur en ligne. Tous ces éléments justifient qu'on apprécie la valeur de son ouvrage avec une certaine circonspection.

En 2011, 2012 et 2013, respectivement 14, 13 et 4 membres du personnel de la Défense se sont suicidés. Il ne s'agit pas uniquement de militaires en service actif mais aussi de militaires recourant à la suspension volontaire de prestations et de civils.

Il est pratiquement impossible de connaître les motifs exacts d'un suicide et il n'y a aucune indication permettant d'établir un lien avec la réforme de l'armée ou des missions à l'étranger. Les chiffres de la Défense sont d'ailleurs du même ordre que ceux constatés au sein de la population civile. Ils ne sont par ailleurs pas en augmentation.

En 2011, 1 203 accidents du travail ont été constatés et 1 170 en 2012. Seuls sont comptabilisés dans ce cadre les accidents du travail ayant conduit à au moins une journée d'absence, le jour de l'accident non compris. Le nombre d'accidents du travail suit l'évolution de l'effectif du personnel et diminue systématiquement.

ondersteund door preventieassistenten, helpen de korpscommandanten om deze politiek in praktijk om te zetten.

Een syndicaal overleg heeft plaatsgevonden in verband met al deze maatregelen. Dit syndicaal overleg heeft altijd plaatsgevonden in een kritische maar zeer constructieve sfeer.

Anderzijds is er de dienst van de arbeidsgeneeskunde die het toezicht op de gezondheid van het personeel verzekert. Tot op vandaag en gelinkt aan een gebrek op de arbeidsmarkt, is het niet altijd mogelijk geweest om voldoende arbeidsgeneesheren te rekruteren. De rationalisering van de werking van deze dienst en een zeer nauwe samenwerking met andere diensten zoals het Medische Expertisecentrum hebben toegelaten om de medische toestand van de personeelsleden toch verder op te volgen.

Op het vlak van *well-being*, van welzijn, deel ik u nog mede dat Defensie reeds in 2007 over een structuur van welzijn, *well-being*, beschikte, ook gekaderd in lokaal overleg en lokale raadgevers.

Sedert enige tijd beschikt defensie ook over formele procedures voor de behandelingen die onder het psychosociale kunnen worden gecatalogeerd.

Weet ten slotte ook dat defensie over vijftiennegentig medewerkers beschikt die vertrouwenspersonen zijn en een bijzondere opleiding hebben genoten. Drieëntwintig van hen zijn belast met het uitvoeren van analyses van psychosociale risico's op het lokale niveau, waarmee het lokale niveau van tewerkstelling wordt bedoeld.

Voor de begeleiding van de personeelsleden die aan operaties deelnemen, beschikt defensie over een team raadgevers Mentale Operationaliteit, over aalmoezeniers, maatschappelijke assistenten, een platform voor psychosociaal overleg, een dienst Trauma in het Militair Hospitaal, gezinsdagen, specifieke infrastructuur in de centra Paola en Mathilde en over een speciaal telefoonnummer.

Tijdens de laatste weken van hun opdracht in het buitenland nemen alle personeelsleden deel aan workshops, die hen op hun terugkeer voorbereiden. Zij ontvangen brochures en de hulp van defensie wordt aangeboden. Aanbevelingen met betrekking tot het weerzien van hun familie worden gedaan en er wordt gewezen op aanwijzingen tot mogelijke psychische problemen.

Personeelsleden die klachten hebben of psychische stoornissen zouden vertonen, worden systematisch door het Centrum voor de Geestelijke Gezondheidszorg van het Militair Hospitaal Koningin Astrid opgevolgd.

Defensie peilt tot slot ook nog driemaal naar het moreel van de troepen door middel van een vragenlijst, te weten vóór het vertrek, halverwege de opdracht en twee maanden na de terugkeer van militaire operaties in het buitenland.

La Défense a pris plusieurs initiatives au cours de ces dernières années pour augmenter le bien-être du personnel. C'est ainsi qu'en 2010 a été élaboré un système dynamique de gestion des risques: screening, observation, analyse et expertise. Il existe également des directives concernant les campagnes de prévention et de sensibilisation, qui font l'objet d'une concertation avec les syndicats.

Le service de médecine du travail surveille l'état de santé du personnel mais la Défense ne parvient pas à recruter des médecins du travail en nombre suffisant. Une rationalisation du fonctionnement de ce service et une collaboration étroite avec d'autres services comme le Centre d'expertise médicale ont néanmoins permis de continuer à assurer le suivi de l'état de santé du personnel.

La Défense disposait déjà en 2007 d'une structure consacrée au bien-être, s'inscrivant dans le cadre d'une concertation locale et avec des conseillers locaux.

Depuis quelque temps, elle dispose également de procédures formelles en matière de traitements psychosociaux. La Défense compte 95 personnes de confiance, qui ont suivi une formation spécifique.

Dans le cadre de l'accompagnement du personnel participant à des opérations internationales, la Défense dispose d'une équipe de conseillers en opérationnalité mentale, d'aumôniers, d'assistants sociaux, d'une plate-forme de concertation psychosociale, d'un Centre de psychologie de crise à l'hôpital militaire, de journées pour les familles, d'une infrastructure spécifique et d'un numéro de téléphone spécial. Pendant les dernières semaines de leur mission à l'étranger, tous les membres du personnel participent à des ateliers visant à les préparer à

leur retour. Les personnes souffrant de troubles physiques ou psychiques bénéficient systématiquement d'un suivi par le Centre de santé mentale de l'Hôpital Militaire Reine Astrid.

Enfin, la Défense évalue à trois occasions le moral des troupes par le biais d'un questionnaire, à savoir avant le départ, à mi-chemin de la mission et deux mois après leur retour d'une opération militaire à l'étranger.

23.03 Karolien Grosemans (N-VA): Mijnheer de minister, er zijn twee punten mij nog niet helemaal duidelijk.

Ten eerste, op 19 oktober 2011 zei u: "Defensie implementeert nu een psychosociale risicoanalyse als onderdeel van het dynamisch risicobeheersysteem. De registratie van incidenten van psychosociale aard maakt deel uit van deze risicoanalyse, om zo eventuele problemen beter in kaart te kunnen brengen." Op 20 oktober 2012 zei u: "Ten slotte werkt defensie momenteel een psychosociale risicoanalyse uit als onderdeel van het dynamisch risicobeheersingsysteem. De registratie van incidenten van psychosociale aard maakt deel uit van deze risicoanalyse." U hebt het nu over syndicaal overleg. Ik leid daaruit af dat wij op dit moment de psychosociale risicoanalyse nog niet hebben.

Ten tweede, is het zo dat die analyse verplicht is sinds 2007?

23.04 Minister Pieter De Crem: Ik zal dat nakijken. Een verplichting bestaat er niet. Wel is er een screening van militairen die, zoals ik zei, naar militaire operaties gaan, er verblijven en terugkeren.

Wat wilde u weten over 2007?

23.05 Karolien Grosemans (N-VA): Ik wou weten of de psychosociale risicoanalyse verplicht is sinds 2007. Dat zou zo zijn, maar ik verneem nu dat wij die nog niet hebben.

23.06 Minister Pieter De Crem: Dat moet ik nakijken. Ik kan u daar nu geen uitsluitsel over geven.

23.07 Karolien Grosemans (N-VA): Bedankt voor uw uitgebreid antwoord. Ik hoop alleen dat welzijn niet altijd in een hoekje wordt geduwd. Ik krijg altijd wel lange antwoorden, maar effectieve maatregelen vloeien daar blijkbaar niet uit voort.

Voorts hoop ik natuurlijk dat de bestaande en nieuwe maatregelen worden geëvalueerd.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

23.03 Karolien Grosemans (N-VA): On ne sait toujours pas clairement ce qu'il en est d'une analyse de risques psychosociale et de son caractère obligatoire ou non depuis 2007?

23.04 Pieter De Crem, ministre: Je ferai vérifier ce point. Il n'est nullement question d'obligation. Les militaires qui participent aux opérations militaires internationales font toutefois l'objet d'une screening.

24 Samengevoegde vragen van

- mevrouw Karolien Grosemans aan de vice-eersteminister en minister van Landsverdediging over "de bijkomende besparingen bij Defensie" (nr. 19051)

- mevrouw Annick Ponthier aan de vice-eersteminister en minister van Landsverdediging over "de resultaten van de begrotingscontrole 2013 en de bijkomende besparingen voor Defensie" (nr. 19058)

24 Questions jointes de

- Mme Karolien Grosemans au vice-premier ministre et ministre de la Défense sur "les économies supplémentaires à réaliser par la Défense" (n° 19051)

- Mme Annick Ponthier au vice-premier ministre et ministre de la Défense sur "les résultats du contrôle budgétaire 2013 et les économies supplémentaires à réaliser par la Défense" (n° 19058)

24.01 Karolien Grosemans (N-VA): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, op 1 juli werden de resultaten van de jongste begrotingsgesprekken aan de pers voorgesteld. Defensie kon de dans niet ontspringen en moet opnieuw besparen. Dit keer zou het om ongeveer 50 miljoen euro gaan. Dat brengt de besparingen op het budget van Landsverdediging voor 2013 op 175 miljoen euro. Voor 2014 wordt er bij defensie alvast voor 125 miljoen euro gesnoeid.

Mijnheer de minister, kunt u meer uitleg geven over de bijkomende besparingen bij Landsverdediging? Gaat het om structurele of om ad-hocmaatregelen?

Welke posten zullen moeten inleveren? Waarom werd er besloten om op deze posten te besparen? Worden er investeringsprogramma's uitgesteld of afgeblazen? Waarom moest defensie opnieuw inleveren?

Volgens de militaire vakbond ACMP had Defensie na de vorige onderhandelingen over de begrotingscontrole voor 2013 in totaal al 183,3 miljoen euro aan besparingen geraamd. Kunt u hierover meer uitleg geven?

24.02 Annick Ponthier (VB): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, (...) naar bijkomende overheidsmiddelen voor de begrotingscontrole 2013 en de begroting voor 2014 werd afgerond en voorgesteld tijdens een persconferentie op 1 juli 2013. Kunt u de commissie meedelen welke besparingsmaatregelen op defensie slaan? Kunt u ook toelichten welke gevolgen deze maatregelen hebben voor Landsverdediging? Om welke bedragen gaat het precies? Gaat het om eenmalige besparingen of veeleer om structurele maatregelen? Welke departementen zijn rechtstreeks betrokken?

24.03 Minister Pieter De Crem: Mijnheer de voorzitter, collega's Grosemans en Ponthier, het begrotingsakkoord dat op de volgende Ministerraad formeel zal worden goedgekeurd bevat uitsluitend structurele maatregelen en slaat op 750 miljoen euro voor de begroting van 2013, en bijna 2,4 miljard euro voor de begroting van 2014.

Een deel van de inspanningen om beide begrotingen op koers te houden wordt geleverd door Defensie. Het gaat evenwel niet om een besparing van 50 en 125 miljoen euro maar om beduidend minder. Het exacte bedrag moet nog worden bepaald, daar de besliste inspanning gesolidariseerd wordt onder de departementen Landsverdediging, Financiën, Regie der Gebouwen, en P&O.

24.01 Karolien Grosemans (N-VA): Dans le cadre du dernier ajustement budgétaire, la Défense a une fois de plus dû consentir des économies, cette fois de 50 millions. Pour 2013, les économies représentent déjà 175 millions. En 2014, elles se chiffreront à 125 millions supplémentaires.

S'agit-il d'économies structurelles ou d'économies sur une base *ad hoc*? Sur quels postes seront opérées les économies? Pourquoi la Défense doit-elle encore économiser? Le syndicat militaire ACMP a estimé à 183,3 millions les économies résultant des précédentes négociations budgétaires.

24.02 Annick Ponthier (VB): Le ministre pourrait-il expliciter les économies à la Défense?

24.03 Pieter De Crem, ministre: L'accord budgétaire qui sera entériné lors du prochain Conseil des ministres ne comporte que des mesures structurelles. Il s'agit de 750 millions d'euros pour le budget 2013 et de près de 2,4 milliards d'euros pour 2014. Une partie des efforts sera fournie par la Défense. Le montant exact doit encore être arrêté mais il s'agit de sensiblement moins de 50 et 125 millions d'euros. Les postes sur lesquels seront

Op dit moment kan ik niet veel meer zeggen dan dat Defensie op structurele wijze bijdraagt aan de sanering, maar hoeveel is nog niet precies bepaald. Bijgevolg zijn ook de begrotingsposten waarop zal worden bespaard nog niet bepaald.

Mevrouw Grosemans, u had het over een budgettaire inspanning van 153,3 miljoen euro voor de begroting van 2013. Dit bedrag hebt u van de militaire vakbond ACMP. Ik kom ook tot dit bedrag door de optelsom te maken van alle regeringsbeslissingen van deze legislatuur die een impact hadden op de begroting van 2013.

Op de lopende begroting 2013 levert Defensie 125 miljoen euro in als gevolg van de algemene, specifieke maatregelen, beslist in het kader van het regeerakkoord van eind december 2011. Vervolgens werd bij de opmaak van de begroting 2013 bijkomend 33 miljoen euro bespaard bij Defensie en nog eens 25 miljoen euro bij de eerste wijziging van maart van dit jaar. Samen is dit goed voor 183 miljoen euro.

Ik kan niet ontkennen dat dit zeer substantiële inspanningen zijn en ik heb dit dan ook herhaald ten aanzien van de regering. Nogmaals, de bijkomende besparing voor dit jaar is op een gedeelte budget- en kredietlijn die wordt gedeeld door Landsverdediging, Financiën, de Regie der Gebouwen en P&O.

24.04 Karolien Grosemans (N-VA): Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord.

Ik stel gewoon vast dat dit de zoveelste besparingsronde is waarbij Defensie in de klappen deelt. Na elke besparingsronde zegt u dat het om een realistisch bedrag gaat. De gevolgen blijven volgens u beperkt en er wordt niet geraakt aan de operationele aard noch aan het paraat houden van de troepen.

Als Defensie zich toch kan permitteren om die miljoenen op die plaatsen weg te schrapen, waarom werd dit bedrag in het verleden dan niet vrijgemaakt om te kunnen investeren in Defensie?

24.05 Minister Pieter De Crem: Het personeel. *Wage and age*.

24.06 Karolien Grosemans (N-VA): De militairen geloven in elk geval al lang niet meer in dit mantra. Ik spreek met militairen die slechts tot één conclusie komen, met name dat het kalf in snel tempo aan het verdrinken is.

24.07 Annick Ponthier (VB): Mijnheer de minister, u zegt dat de pot nog moet worden verdeeld tussen Landsverdediging, Financiën, de Regie der Gebouwen en P&O. Los van de vaststelling dat wij steeds worden geconfronteerd met het feit dat Defensie moet besparen en de sluitpost moet vormen om de begrotingscontrole op peil te houden of goed af te ronden, vraag ik mij af binnen welke termijn die pot zal worden verdeeld. Kunt u daarop antwoorden?

Ik heb het over de verdeling tussen de verschillende diensten.

24.08 Minister Pieter De Crem: De notificaties zijn in de maak. Een

réalisées les économies n'ont pas encore été définis.

La Défense est amputée de 125 millions d'euros au budget 2013 à la suite des mesures décidées dans le cadre de l'accord de gouvernement. Une économie supplémentaire de 33 millions a été réalisée au budget 2013, à laquelle s'ajoutent les 25 millions décidés lors du premier ajustement opéré en mars de cette année. Le total représente donc bien 183 millions d'euros. Il s'agit d'efforts substantiels, ce que je n'ai pas manqué de souligner à l'attention du gouvernement.

Les économies supplémentaires de cette année s'inscrivent sur une ligne budgétaire et de crédit partagée entre la Défense, les Finances, la Régie des Bâtiments et le P&O.

24.04 Karolien Grosemans (N-VA): À l'issue de chaque round d'économies, le ministre vient nous annoncer qu'on n'a pas touché au caractère opérationnel des troupes. Si la Défense peut se permettre de telles économies pourquoi les montants correspondants n'ont-ils pas été dégagés par le passé en faveur d'investissements?

24.05 Pieter De Crem, ministre: Le personnel: *wage and age*.

24.07 Annick Ponthier (VB): Le ministre parle d'un partage entre la Défense, les Finances, la Régie et le P&O. Dans quel délai cela se fera-t-il?

24.08 Pieter De Crem, ministre:

definitieve beslissing wordt vrijdag door de Ministerraad genomen.

Les notifications sont en cours de rédaction. Le Conseil des ministres prendra une décision vendredi.

24.09 Annick Ponthier (VB): Ik dank u voor uw antwoord.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

25 Vraag van de heer Theo Francken aan de vice-eersteminister en minister van Landsverdediging over "de overdracht van de taken van de federale politie met betrekking tot het paleis aan Defensie" (nr. 19059)

25 Question de M. Theo Francken au vice-premier ministre et ministre de la Défense sur "le transfert à la Défense des tâches de la police fédérale relatives au palais" (n° 19059)

25.01 Theo Francken (N-VA): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, op maandag 1 juli 2013 heeft de minister van Binnenlandse Zaken aan tientallen toplui van de federale politie en de vakbonden meegedeeld dat zij met Defensie een afspraak heeft gemaakt om de taken van de politie aan het Koninklijk Paleis over te nemen.

Mijnheer de minister, ik heb u in het verleden al over de kwestie gehoord.

Kan u mij dus meer duidelijkheid over de overeenkomst in kwestie verschaffen? Klopt het nieuws effectief? Is er sprake van een officiële overeenkomst?

Welke taken zal Defensie concreet van de federale politie overnemen? Gaat het alleen om de bewaking van het domein of zal ook de *close protection* van de leden van de koninklijke familie worden overgenomen?

Hoeveel zal de opdracht aan Defensie kosten? Op welke manier meent u de *service* waarvan sprake te kunnen financieren, aangezien Defensie het alweer met minder middelen moet doen?

25.02 Minister Pieter De Crem: Er bestaat reeds een samenwerking tussen de federale politie en Defensie. In dat kader werden twee protocolakkoorden gesloten, die de samenwerking op het terrein concretiseren.

De afspraak waaraan minister van Binnenlandse Zaken Milquet refereert, vertaalt de wil van onze twee departementen om die samenwerking nog te versterken. Het betreft taken die wij reeds samen uitvoeren, zoals in het domein van de trainingen van onze *special forces*. De doelstelling van de twee departementen is de werking van de openbare diensten maximaal te operationaliseren. De versterking van de samenwerking dient een win-winoperatie te zijn, waarbij het specifieke karakter van de twee departementen wordt gerespecteerd.

Defensie verzekert momenteel de eredetachementen aan het koninklijk paleis. Er wordt onderzocht of dat kan worden uitgebreid. Alle betrokken partijen dienen hierover akkoord te gaan en een sluitende regeling te treffen.

25.01 Theo Francken (N-VA): La ministre de l'Intérieur a fait savoir le 1er juillet dernier qu'elle avait conclu avec la Défense un accord tendant à confier à cette dernière une série de tâches policières concernant le palais royal.

Quelle est exactement la teneur de cet accord? Est-il question d'une convention officielle? Quelles missions la Défense assurera-t-elle? Quel en sera le coût? Comment ce service sera-t-il financé?

25.02 Pieter De Crem, ministre: La police fédérale et la Défense entretiennent déjà des liens de coopération. Deux protocoles d'accord ont été conclus en vue d'une coopération sur le terrain. L'accord traduit la volonté de nos départements de renforcer encore cette coopération, s'agissant notamment des entraînements de nos forces spéciales. L'objectif consiste à favoriser un fonctionnement optimal de nos services publics, dans le respect du caractère spécifique de chaque département.

La Défense se charge actuellement des détachements d'honneur au palais royal et nous

De *close protection* van de leden van de koninklijke familie is een bevoegdheid van de federale politie en zal dat ook blijven.

examinons les possibilités de renforcer encore cette mission. La protection personnelle des membres de la famille royale est et demeure une compétence de la police fédérale. D'autres missions de surveillance de bâtiments publics pourraient être transférées ailleurs, mais cette possibilité est encore en cours d'examen.

25.03 Theo Francken (N-VA): Mijnheer de minister, u bent niet helemaal duidelijk. *Close protection* blijft dus bij de politie. Wat gaat er dan over?

25.04 Minister Pieter De Crem: Wat zou er kunnen overgaan? Het moet immers nog worden vastgelegd. Het zou kunnen slaan op de bewakingsopdrachten van bepaalde openbare gebouwen, inclusief het Paleis der Natie.

25.05 Theo Francken (N-VA): Het Paleis der Natie valt toch al onder Defensie.

25.06 Minister Pieter De Crem: Het is niet één eenheid.

Het zou ook kunnen gaan over de bewaking van het kabinet van de eerste minister, het Paleis der Natie, het koninklijk paleis. Het is echter nog niet geconcretiseerd. De denkoefening is bezig. Het meest concrete is de gemeenschappelijke opleiding van onze *special forces*.

25.07 Theo Francken (N-VA): Samen met de elitetroepen van de politie?

25.08 Minister Pieter De Crem: De *force protection* politie en *force protection* Defensie zouden samen opgeleid kunnen worden.

25.09 Theo Francken (N-VA): Dat is natuurlijk mooi, maar het gaat mij om iets anders, namelijk over het incident dat heeft plaatsgevonden en waarover ik u al eerder ondervraagd heb. Een korps van 125 politieagenten wordt dagelijks ingezet voor de bewaking van allerhande paleizen van de Koninklijke Schenking, van de koninklijke familie en noem maar op. Minister Milquet heeft zowat zes maanden geleden voor haar beurt gesproken, toen zij heeft meegedeeld dat Defensie die bewaking zou overnemen. Ik heb u daarover toen ondervraagd en u hebt geantwoord dat daar niets van aan was.

25.09 Theo Francken (N-VA): Un corps de 125 agents de police est déployé quotidiennement pour assurer la surveillance de divers palais de la famille royale. Mme Milquet a déjà indiqué précédemment que la Défense assurerait ces tâches à l'avenir, ce dont le ministre s'était gaussé.

Nu communiceert minister Milquet opnieuw dat er een akkoord is, dat Defensie die bewaking zal overnemen. Momenteel voeren 125 politieagenten de bewaking van al die paleizen uit.

Mme Milquet a réitéré ses propos depuis. Ses dires se vérifieront-ils cette fois?

Mijnheer de minister, ik wil minister Milquet zeer graag geloven en daarom vraag ik u concreet of haar bericht al dan niet klopt.

25.10 Minister Pieter De Crem: Neen, er is nog altijd geen akkoord.

25.10 Pieter De Crem, ministre: Non, il n'y a toujours pas d'accord.

25.11 Theo Francken (N-VA): Minister Milquet spreekt in de pers dus opnieuw voor haar beurt, want ik wil het nog zien gebeuren dat u 125 militairen vindt die de bewaking zullen en willen uitvoeren. Minister Milquet zegt elke keer opnieuw in de pers dat zij een akkoord heeft met haar collega De Crem. Normaalgezien had ik haar daarover vandaag ondervraagd, maar na de behandeling van vijf mondelinge vragen is zij alweer vertrokken.

De situatie is eigenlijk wel bizar. Zij communiceert dat er een akkoord is, terwijl u antwoordt dat er geen akkoord is.

25.12 Minister Pieter De Crem: In die departementen leeft men ook niet naast elkaar. Voor bepaalde zaken zijn er doorlaatbare wanden. Ik denk dan aan de opleiding van de *special forces*. Dat is een goede zaak. Er wordt wel gesproken, maar dat het geformaliseerd is, is absoluut niet het geval.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

De openbare commissievergadering wordt gesloten om 19.11 uur.

La réunion publique de commission est levée à 19.11 heures.